

זוהר לעם

זוהר חדש

בראשית

חלק א'

קבלה לעם
www.kab.co.il

בראשית - חלק א'
תוכן עניינים

3	בראשית - חלק א'
3	יהי אור
5	יהי רקיע
5	י' דהוי"ה
9	ה' דהוי"ה
11	ה"ת דהוי"ה
14	אות ו' דהוי"ה
14	קו ימין של ו' דהוי"ה
16	קו שמאל של ו' דהוי"ה
17	קו האמצעי של ו' דהוי"ה
19	נו"ה שבו'
20	ספירת היסוד שבו'
23	צורת אות ה' שבשם הוי"ה
24	צורת אות ו' שבשם הוי"ה
26	ייקוו המים מתחת השמיים אל מקום אחד
26	תדשא הארץ דשא
27	יהי מארת ברקיע השמיים
28	ע"ס בלימה
34	רקיע השמיים
34	תמצית מהמתבאר עד כאן, בי"ה ו"ה
36	אומללה יולדת השבעה
37	ממלכה ומלוכה
37	הסוד של אחד
38	כל המאריך באחד
38	השם אהו"ה
39	ויקרא אלקים לאור יום
40	אמחה את האדם
41	עצה"ד ושת
42	אדם וקין ושבע ארצות
46	בריאת העולם
48	התהום
48	חצבה עמודיה שבעה
48	יעמדו יחדיו
49	גן עדן ועה"ח ועצה"ד

בראשית - חלק א'

יהי אור

האור כי טוב, ויבדל אלקים בין האור, ויקרא אלקים לאור יום. שהם כנגד חמש ספירות חגי'ת נוי'ה. וג"ס חגי'ת הם ג' קווים ימין שמאל ואמצע. באופן שהמאמר, יהי אור, הוא קו ימין, שבו עלתה המלכות לבינה וסיימה האור תחת החכמה, ונשאר כו"ח במדרגה, ובינה ותו"מ יצאו וירדו מהמדרגה, שאז נבחנת המדרגה בו"ק ובחוסר ג"ר.

ואח"כ בכתוב, ויהי אור, נתקן קו שמאל, שבו יצאה המלכות מבינה, וחזרה למקומה, שאז חזרו בינה ותו"מ ועלו למדרגתם והתחברו עם כו"ח. וחזרו הג"ר אל המדרגה, וכאן נעשתה מחלוקת בין ימין לשמאל, ולא יכלו להאיר.

ואז בא הכתוב, וירא אלקים את האור כי טוב, שזה תיקון קו האמצעי, הממעט הג"ר דחכמה שבשמאל, שע"י זה הוא מקיים הארת שני הקווים, שיאירו כאחד. אלא שקו ימין יאיר כדרכו מלמעלה למטה, וקו שמאל לא יאיר אלא מלמטה למעלה, שהארה זו נבחנת לו"ק דחכמה.

והתיקון הזה של קו האמצעי, הממעט את החכמה, שלא תאיר אלא מלמטה למעלה, נבחן לגניזת אור החכמה, שלא יאיר אלא לצדיקים, הראויים לקבל הארת החכמה מלמטה למעלה. והוא מניעת האור מהרשעים, כי הרשעים הרוצים למשוך האור מלמעלה למטה, נמנעת הארתם מהם לגמרי, מכוח תיקון קו האמצעי, שגנו האור, שלא יוכל להאיר מלמעלה למטה.

וכאשר הסתכל הקב"ה, קו האמצעי, באותם דורות רשעים, שרוצים להמשיך האור מלמעלה למטה, שזה מפריד השמאל מהימין, ומרבה המחלוקת בין ימין לשמאל, גנו אותו. כלומר, שמיעט הג"ר דשמאל, שלא יוכל להאיר מלמעלה למטה, כחפץ הרשעים, כמ"ש, וימנע מרשעים אורם. אותו האור שהרשעים חפצים בו, הוא שנמנע מהם. וגנו אותו לצדיקים, לאותם הראויים לקבל האור מלמטה למעלה.

חמש אותיות אלקים הן חמש ספירות כח"ב תו"מ. ותיקון קו הימין, שבו עלתה המלכות לבינה, וסיימה המדרגה תחת החכמה, ולא השאירה אלא ב' כלים כו"ח במדרגה, נבחן מבחינת חמש אותיות אלקים, ששתי אותיות מ"י דאלקים נשאר במדרגה, ושלוש אותיות אל"ה דאלקים יצאו מהמדרגה. ולפיכך נקרא קו הימין בשם מ"י.

וכתוב, ויאמר אלקים יהי אור, זהו תיקון קו הימין, שמבחינת חמש אותיות אלקים, נקרא מ"י. מ"י, קו ימין, שלא יוכל להאיר מחמת

1. ויאמר אלקים, יהי אור. מכאן נשמע, שעקר הקב"ה נטיעות אלו, ושתל אותן במקום אחר. כמ"ש, יהי.

מקור זו"ן הוא מלמטה מטבור דא"ק, ששם שולטת המלכות דמדה"ד, שעליה היה צ"א, שלא תקבל את אור העליון. ואם זו"ן היו נשארים כך, לא יכלו גם הם לקבל אורות עליונים בשביל העולמות, כמו המלכות דמדה"ד שבהם. לפיכך עקר המאציל את זו"ן ממקום המלכות דמדה"ד, ושתל אותם במלכות המשותפת עם בינה, שהיא מדה"ר, הראויה לקבל אור העליון. שבזה הוכשרו גם זו"ן לקבל אורות עליונים בשביל העולמות.

ונודע שששת ימי בראשית הם ו"ס חגי'ת נה"י דז"א. ויאמר אלקים, יהי אור, נאמר בחסד דז"א. ומתוך שנאמר, יהי אור, בז"א, כלומר שקיבל אור העליון, משמע שעקר הקב"ה את זו"ן, המכונים נטיעות, ממקום המלכות דמדה"ד. ושתל אותם במקום המלכות המשותפת במדה"ר. כי אם לא כן, איך היה ז"א יכול לקבל את אור העליון, ואיך נאמר בו, ויאמר אלקים, יהי אור, הרי המלכות דמדה"ד אינה ראויה לקבל את אור העליון?

2. ויהי אור, אור שכבר היה. כי כתוב, ויהי אור. ולא כתוב, והיה אור. המאמר, יהי אור, מורה שה"י, מלכות, עלתה בתוך אור י"ה, או"א, והתמעט האור דאו"א מכוח חיבורה של י", ונעשה אויר, שמורה על קומת רוח, החסרה מג"ר. ועל תיקון זה של עליית המלכות ל"י"ה, רומזות ג' אותיות יהי, שהוא חיבור י" עם י"ה. וזהו תיקון קו ימין.

ואח"כ בתיקון קו שמאל כתוב, ויהי אור, שאותה ה"י שהתחברה עם אויר או"א, חזרה ויצאה משם, וחזרו הג"ר לאו"א, כלומר שהאור חזר להיות אור, שחזרה בחינת ג"ר, כמטרם שהתמעטו. וע"כ המילה, ויהי, רומזת שחזר האור, שכבר היה מטרם שהתמעט במאמר, יהי אור. כי אחר שיצאה ה"י מאויר, חזר האויר להיות אור כבתחילה. ואין כאן הוספת אור.

3. וכאשר הסתכל הקב"ה באותם דורות רשעים, שאינם ראויים לאור הזה, גנו אותו. כמ"ש, וימנע מרשעים אורם. וגנו אותו לצדיקים. ורק לצדיקים, כמ"ש, אור זרוע לצדיק, ולישרי לב שמוחה. ויאמר אלקים, יהי אור.

ה"פ אור יש בכתובים ביום א' של מעשה בראשית: יהי אור, ויהי אור, ויָרָא אלקים את

האור שהוא מלמטה למעלה. כי אין שלמות אלא ע"י הארת החסדים שבימין עם החכמה שבשמאל ביחד. ואז שמחת הכול בקו האמצעי המייחד אותם יחד. וזה שמסיים הכתוב, ויהי ערב, מצד החושך, קו השמאל. ויהי בוקר, מצד האור, קו הימין. ומתוך שהם מתחברים יחד ע"י קו האמצעי, כתוב, יום אחד, שהוא כל השלמות והאחדות.

6. מהו הטעם, שבכל יום ויום כתוב, ויהי ערב ויהי בוקר? כדי לדעת, שאין יום בלי לילה, ואין לילה בלי יום, ולא ניתן להפריד ביניהם.

כי קו ימין בלי שמאל נבחן לו"ק בלי ג"ר. וקו שמאל בלי ימין, נבחן לחושך, כי אין אור החכמה שבשמאל יכול להאיר בלי חסדים. הרי שהן בקו ימין, שהוא יום, והן בקו שמאל, שהוא לילה, אין שלמות. וכל שלמותם תלויה בהתייחדם יחד, אז נשלם אחד מחברו, שהימין נשלם מג"ר ע"י התכללות השמאל, והשמאל יכול להאיר ע"י התכללות החסדים שבימין.

אין יום בלי לילה. כי בלי קו השמאל, נמצא הימין, שהוא יום, בחיסרון של ג"ר. ואין לילה בלי יום. כי קו השמאל בלי ימין אינו יכול להאיר כלום. ולפיכך הם צריכים תמיד להיכלל יחד. ולא ניתן להפריד ביניהם, כי אם מפרידים ביניהם, שניהם אינם יכולים להאיר.

7. אותו יום שיצא בו האור הראשון, התפשט בכל ימי בראשית, כי כתוב, יום, בכולם. שהתפשטות האור הראשון נקראת יום. ומתוך שהייתה התפשטות האור הזה בכל ימי בראשית, כתוב בכולם, יום.

זה נשמע גם מזה שכתוב, בוקר, בכל ימי בראשית, ואין בוקר אלא מצד האור הראשון, הכלול בו. כלומר, השם בוקר מורה על התחלת ביאת האור, האור הראשון.

היום הראשון, שרומז על חסד דז"א, הולך עם כולם, וכולם נכללים בו, כדי להראות שאין פירוד בששת ימי המעשה, שהם חג"ת נה"י דז"א, וכולם אחד.

8. ויאמר אלקים, יהי אור. שהתפשטותו של אור זה תימשך למטה. והמלאכים האלה שנבראו ביום הראשון, יש להם קיום להתקיים בצד ימין.

9. וירא אלקים את האור כי טוב. המילה אַת, באה לכלול המראָה שאינה מאירה, המלכות, עם המראה המאירה, ז"א, שכתוב בו, כי טוב. כלומר, המילה את, באה לרבות, שגם המלכות נכללה בכתוב, כי טוב, הכתוב בז"א.

את, בא לכלול ולרבות אלו המלאכים הבאים מצד האור הזה, שגם עליהם כתוב, כי טוב. וכולם מאירים בראשון, מהאור של היום הראשון, בקיום שלם.

המחלוקת שנעשתה בין קו הימין לקו השמאל, התעורר והתחזק שיוכל להאיר, מת"ת, קו האמצעי, שנקרא מזרח.

כלומר, שע"י קו האמצעי, שמיעט את השמאל, שלא יאיר אלא מלמטה למעלה, נעשה שלום בין ימין לשמאל, וחזרה הארת החסדים של קו ימין אל המדרגה. ונמצא שהשם מ"י, קו ימין, העיר ממזרח, מקו האמצעי.

4. וירא אלקים את האור כי טוב. שראה מעשה הרשעים וגנו אותו. כי, וירא אלקים את האור, זה קו האמצעי, הממעט את השמאל, שלא יאיר אלא מלמטה למעלה, שזה נחשב לגניזת האור, כדי שיימנע האור מהרשעים. וירא אלקים את האור כי טוב, כי טוב לגנוז אותו, כדי שהרשעים לא יחטאו בו.

וירא אלקים את האור כי טוב, שלא נמצא בו כעס, כלומר, אחר שקו האמצעי גנו האור, נשקט הכעס ונשקטה המחלוקת, שהייתה בין ימין לשמאל.

כי כמ"ש, כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל. שהפירוש הוא, שלא נמצאו כעס ודינים על ישראל, ואף כאן הפירוש הוא, שלא נמצאו כעס ודינים. וסוף הכתוב מוכיח זה, שכתוב, ויבדל אלקים בין האור ובין החושך. ומשום זה לא נמצא בו כעס. אע"פ ששיתף אותם הקב"ה יחד.

ההבדלה שנעשתה בין קו ימין, אור, וקו שמאל, חושך, זה התיקון, שקו ימין יאיר מלמעלה למטה, וקו שמאל לא יאיר אלא מלמטה למעלה, שמתוך כך, הם יכולים להאיר ביחד ואין סתירה ביניהם.

ומטרים שנעשתה הבדלה ביניהם, הייתה ביניהם מחלוקת, כי לא יכלו להאיר ביחד. ועתה, שנעשתה הבדלה ביניהם, נשקטה המחלוקת, ונעשה שלום ביניהם להאיר כאחד.

5. ההארה העליונה של קו האמצעי, שיאיר אותו אור החכמה שנגנו, כי מהארת חכמה נמצאת בו שמחת הכול. והקו האמצעי הוא ימין, שחיקת חקיקות, כלומר הארת השמאל המלאה עם דינים, המכונים חקיקות, מתעטרות עימו. כלומר, שעיקר קו האמצעי הוא בהארת החסדים שבימין, אלא שגם החכמה שבשמאל כלולה בו.

וע"כ יש בו שמחת הכול, בין מימין ובין משמאל. כמ"ש, מה רב טובך אשר צפנת ליראך. שזהו האור הראשון שגנו אותו הקב"ה לצדיקים, לאותם יראי חטא. וכתוב, ויהי ערב, מצד החושך. ויהי בוקר, מצד האור. ומתוך שהם מתחברים יחד, כתוב, יום אחד.

אע"פ שהאור הראשון נגנו ע"י קו האמצעי, עכ"ז לא התכוון לגנוז אותו לגמרי, אלא להיפך, התכוון שע"י הגניזה יוכל האור ההוא להאיר לצדיקים יראי חטא. מתוך שהם זהירים לקבל

יהי רקיע

10. במאמר, יהי רקיע בתוך המים, נפרדו מים עליונים ממים תחתונים. רקיע, התפשטות של מים. כמ"ש, ויהי מבדיל בין מים למים, שיבדיל בין מים עליונים למים תחתונים.

11. ויעש אלקים את הרקיע. שעשה ברקיע פעולה בגדלות עליונה, כלומר שהמשיך על ידו מוחין דגדלות מהבינה אל הזו"ן. כי לא כתוב, ויהי רקיע, אלא, ויעש. זה מורה שהרבה אותו בגדלות רבה.

הרקיע הוא הסיום החדש שנעשה תחת החכמה, מכוח עליית המלכות לבינה, שסיימה המדרגה תחת החכמה. שמחמת זה נשארו ב' כלים כו"ח, וב' אורות נ"ר, והסיום הזה נקרא רקיע. וזה נבחן לזמן קטנות.

ולעת גדלות מוריד המלכות ממקום בינה, שבסיום הנקרא רקיע, שאז חוזרים בינה ותו"מ למדרגה, ויוצאים הג"ר, הגדלות.

13. אור זה יצא ביום הראשון, וביום השני יצא החושך, קו השמאל, שמטרם שנכלל בימין הוא חושך. וכן נעשתה בו התחלקות המים, והייתה בו מחלוקת. למה לא נשלם כל זה ביום הראשון, אלא ביום השלישי, הרי היום הראשון, שהוא ימין, כולל את השמאל? כלומר, כיוון שאור הימין יצא קודם השמאל, נמצא שאור הימין הוא שורש, ואור השמאל הוא ענף. וכל שורש כולל בתוכו הענפים שלו ומתקן אותם. וא"כ, האם לא היה ליום ראשון, ימין, לתקן את אור השמאל שביום שני?

אלא ע"ז הייתה המחלוקת, שהיום השני, שמאל, לא נכנע ליום ראשון, כענף לשורש, אלא היה חולק עליו ורצה לבטל אותו. עד שהיום השלישי, קו האמצעי, היה צריך להכניס את עצמו ביניהם, להכריע המחלוקת, ולהרבות בהם השלום.

11. ויעש אלקים את הרקיע. שעשה ברקיע פעולה בגדלות עליונה, כלומר שהמשיך על ידו מוחין דגדלות מהבינה אל הזו"ן. כי לא כתוב, ויהי רקיע, אלא, ויעש. זה מורה שהרבה אותו בגדלות רבה.

הרקיע הוא הסיום החדש שנעשה תחת החכמה, מכוח עליית המלכות לבינה, שסיימה המדרגה תחת החכמה. שמחמת זה נשארו ב' כלים כו"ח, וב' אורות נ"ר, והסיום הזה נקרא רקיע. וזה נבחן לזמן קטנות.

ולעת גדלות מוריד המלכות ממקום בינה, שבסיום הנקרא רקיע, שאז חוזרים בינה ותו"מ למדרגה, ויוצאים הג"ר, הגדלות.

ולכן כתוב, יהי רקיע, על זמן הקטנות. ועל זמן הגדלות כתוב, ויעש אלקים את הרקיע. ולא כתוב, ויהי רקיע, על דרך שכתוב, יהי רקיע, אלא, ויעש. זה מורה שהרבה אותו בגדלות רבה, משום שמורה על מוחין דגדלות, הנמשכים מהרקיע ע"י ירידת המלכות ממקום הסיום הזה למקומה עצמה.

12. ביום שני, שהוא קו השמאל, כי ג' ימי בראשית הראשונים הם ג' קווים חג"ת, נברא בו הגיהנום לרשעי העולם. בשני נבראה בו המחלוקת, כי כשיצא קו השמאל, נעשתה מחלוקת בינו לבין הימין.

בשני לא נשלמה בו המלאכה, כי מפני המחלוקת שנעשתה, לא יכלו להאיר עד יום ג', שאז בא קו האמצעי ומיעט את השמאל, וכלל

י' דהוי"ה

14. באותיות הרשומות שבשמות הקדושים, שרומזות על הסודות העליונים, עולות לתוכן מרכבות במרכבות הקדושות. כל מרכבה עולה לתוך אות ידועה, כשנרשמת האות על בוריה, כלומר שהמרכבה שלה עלתה ובאה בתוכה. כל אות עומדת על שלמותה של המרכבה הראויה אליה. מכאן יצא הדבר, לבאר כל אות במרכבה הקדושה שלה, בדי' רוחות העולם, חו"ג תו"מ.

ב' זמנים, קטנות וגדלות, נתקנו בסיבת עליית המלכות לבינה. ובתחילה, בעת שהמלכות עלתה לבינה, סיימה המדרגה תחת החכמה, והסיום הזה שנתקן תחת החכמה, נקרא פרסא.

ומשום זה, נשארו במדרגה רק כו"ח, ובינה ותו"מ יצאו מהמדרגה למדרגה שמתחתיה. וכיוון שאין שם אלא ב' כלים כו"ח, אין שם אלא

14. באותיות הרשומות שבשמות הקדושים, שרומזות על הסודות העליונים, עולות לתוכן מרכבות במרכבות הקדושות. כל מרכבה עולה לתוך אות ידועה, כשנרשמת האות על בוריה, כלומר שהמרכבה שלה עלתה ובאה בתוכה. כל אות עומדת על שלמותה של המרכבה הראויה אליה. מכאן יצא הדבר, לבאר כל אות במרכבה הקדושה שלה, בדי' רוחות העולם, חו"ג תו"מ.

15. האות הראשונה, א', עולה בהארץ או"ח, ויורדת בהארץ או"י, ומקבלת ו"ק חג"ת נה"י. ואח"כ עולה האות לקבל העטרות שלה, ג"ר,

אותה הוא כנגד הקו שמתחת ל"י עליונה שבא', הפרסא המסיימת המדרגה תחת החכמה, שנמצא תמיד בקומת ו"ק ואינו מקבל ג"ר לעולם.

וע"כ נאמר, התכסה תחתיה אגוז אחד, שנפרס תחת ה"י אגוז אחד, דוגמת הקו שמתחת ל"י שבא', הפרסא. ונקראת אגוז, מלשון אקצוץ. כי פרסא זו שעושה סיום המדרגה מתחת לחכמה, היא מקצצת ג' הכלים בינה ותו"מ, ומוציאה אותם מהמדרגה.

ומכוסה בהסתר שבהסתר, שנעשה בה תיקון של הסתר כפול. באופן שאפילו בעת שהמלכות יוצאת מהפרסא וחוזרת למקומה, מ"מ הפרסא אינה מתבטלת, ונשארת גם אז בו"ק בלי ג"ר.

והיא מרכבה, העומדת תחת ההסתר, שפרסא זו אינה סיום בלבד, אלא מרכבה שלמה, העומדת בו"ק בהעלם ג"ר. והאות י" עומדת בהעלם ג"ר, מחמת נקודה אחת שמתחתיה, המלכות שעלתה תחת ה"י, שהיא חכמה, וסיימה שם המדרגה.

האגוז עומד בשישה עמודים, הסומכים אותו בשישה צדדים, שיש בו ו"ק, חג"ת נה"י, הסומכים אותו בשישה צדדים. כי חו"ג, דרום וצפון. תו"מ, מזרח ומערב. נו"ה, מעלה ומטה. בשישה צדדים, הנעלמים בתוך אגוז, מפני שאינם מקבלים ג"ר לעולם.

17. מצד אות י" זו יוצאת מרכבה אחת קדושה, מרכבה נעלמת ואינה מגולה. מלבד כשמאירה ההארה של האגוז הנסתר, אז מתגלה אותה המרכבה. לפיכך המרכבה נעלמת וגלויה. שמטרת הארת האגוז היא נעלמת, ואחר הארת האגוז היא גלויה.

ב' בחינות ראשונות של י": י" עצמה והאגוז שמתחתיה, הדומות ל"י העליונה של א', והקו שמתחת ל"י. מצד אות י" זו יוצאת מרכבה אחת קדושה, הבחינה השלישית של י" הדומה ל"י התחתונה של א', המקבלת הארות ג"ר אחר שירדה המלכות מהפרסא למקומה.

ובתחילה יוצאת בהארת ו"ק בהעלם ג"ר, בזמן קטנות, מרכבה נעלמת ואינה מגולה, בקומת ו"ק, שהג"ר לא מגולה. מלבד כשמאירה ההארה של האגוז הנסתר, בעת שהמלכות יוצאת מהפרסא, הנקראת אגוז, אז מתגלה המרכבה, שאז מתגלה הג"ר בבחינה השלישית של ה"י, במרכבה.

אמנם ג' בחינות של י" אינן דומות לג' בחינות של א'. ג' בחינות של א' כולן מדרגה אחת, אבל ג' בחינות של י" הן מדרגות מיוחדות: או"א, ישו"ת א', ישו"ת ב'. ולא נמשלו אל ג' בחינות של א', אלא להורות על המקור של כל בחינה, שהיא דומה לג' בחינות של א'.

ב' אורות נ"ר, וחסרה ג"ר, שהם נשמה חיה יחידה, מטעם חיסרון של ג' הכלים בינה ותו"מ. וזהו זמן הקטנות.

ואח"כ בזמן הגדלות, יורדת המלכות ממקום בינה, מהפרסא, למקומה עצמה. ואז עולים ג' הכלים בינה ותו"מ ומתחברים במדרגה. וכיוון שכבר יש חמישה כלים, חוזרים ומתלבשים כל חמשת האורות נרנח"י. ואז יש ג"ר במדרגה.

וע"ז רומזת צורת האות א', כי י" עליונה של א' היא כו"ח, שנשארו במדרגה בזמן הקטנות. והקו שמתחת ל"י העליונה היא פרסא, המסיימת המדרגה מתחת לכו"ח. וזהו זמן הקטנות. ובזמן הגדלות שהמלכות יורדת מהפרסא למקומה, ובינה ותו"מ חוזרים ומתדבקים במדרגה, אז מתחברת ה"י התחתונה אל הא', שהיא מורה על בינה ותו"מ שחזרו והתדבקו.

באופן, ש"י עליונה רומזת על כו"ח, ו"י תחתונה רומזת על בינה ותו"מ, והקו שביניהם, רומז על הפרסא, הסיום שנעשה בעת הקטנות תחת הכו"ח.

ואין לשאול, כיוון שבעת גדלות כבר ירדה המלכות מהפרסא למקומה, ובינה ותו"מ חזרו למדרגתם כמקודם, אי"כ למה עדיין נמצא הקו המבדיל בין י" עליונה ל"י תחתונה בתוך הא'. מאחר שכבר התבטל הסיום שמתחת לכו"ח.

התשובה היא, כי אחר שבירת הכלים בעולם התיקון, נעשה תיקון זה שהפרסא לא תתבטל לעולם, והיא נמצאת תמיד בבחינת ו"ק בלי ג"ר, כדי שתשמור על הארת החכמה הבאה למדרגה שלא תתפשט מלמעלה למטה, כמו שהיה בזמן שבירת הכלים. ולפיכך אע"פ שכבר נמצאות הג"ר בא', בכל זאת מדרגת הפרסא נשארת בו"ק בלי ג"ר. וע"כ נמצא הקו בתוך הא' גם בזמן הגדלות.

גם באות י" שבתחילת השם הוי"ה, יש אותן ג' בחינות, י" עליונה, והקו שמתחתיה, ו"י תחתונה. ה"י עולה ברצון המחשבה לחכמה, שרומז על החכמה העליונה, הנקראת מחשבה. ונסתמת ואינה נודעת, כי החכמה העליונה נסתמה ואינה משפיעה לתחתונים. כי כל הארות החכמה המגולה לתחתונים, הן רק מבינה שחזרה להיות חכמה.

16. התכסה תחתיה, כלומר שנפרס תחת ה"י, אגוז אחד, שמכוסה בהסתר שבהסתר. והוא מרכבה, העומדת תחת ההסתר. ואות י" נמצאת בהעלם מחמת נקודה אחת שמתחתיה, הנמצאת בתוך האגוז. האגוז עומד בשישה עמודים, הסומכים אותו בשישה צדדים, הנעלמים בתוך אגוז.

י" שבשם הוי"ה, כנגד י" עליונה של א', היא כו"ח דקטנות. האגוז שנפרס תחת ה"י וכיסה

החול במידה של הנר. המרכבה השלישית נקראת ישו"ת ב', המתחלק בעצמו לגי' פרצופים, המכונים ג' קשרים:

קשר א', פרצוף חב"ד,
קשר ב', פרצוף חגי"ת,
קשר ג', פרצוף נה"י.

וזה מבחינת הכלים. ומבחינת האורות הסדר הפוך:

קשר א', פרצוף נה"י, הנקרא עיבור.
קשר ב', פרצוף חגי"ת, הנקרא יניקה.
קשר ג', פרצוף חב"ד, הנקרא המוחין.
וכל אחד יצא תחילה בקטנות, בו"ק, ואח"כ נמשכו לו הג"ר והגדלות.

והכול תלוי במסך שנתקן במלכות, שמסיים את האור, שלא יתפשט ממנו ולמטה. וע"כ אור העליון מכה עליו להתפשט יותר, שזה נקרא זיווג דהכאה. שע"י זה עולה או"ח מהמסך, ומלביש את אור העליון, שהאו"ח הזה מודד מידת הקומה.

כי אם המסך והמלכות נמצאים במקום בינה, אז המסך ממשיך באו"ח שלו רק מידה של קומת ו"ק. ואם המסך והמלכות יורדים מבינה למקום המלכות, אז מתפשטת מידת המסך והאו"ח שבו וממשיך ג"ר. לפיכך נקרא המסך נר, כי האו"ח נדלק בו, ועולה ממנו ולמעלה. והוא מודד המידה, מודד קומת הפרצוף, אם ו"ק ואם ג"ר, וכן איזו בחינת ג"ר.

המרכבה השלישית יוצאת מהתנוצצות הנר, מתוך ההתנוצצות של המסך, הנקרא נר, ע"י זיווג דהכאה עם אור העליון, שמעלה או"ח. כשמדד מידה, כשמעלה או"ח שמודד קומת המדרגה. תחת הקשר הראשון, לקשר ולתקן הפרצוף הראשון, פרצוף נה"י או פרצוף העיבור. וזוהי התנוצצות אחת, התנוצצות דקטנות.

ואח"י יש התנוצצות שנייה לג"ר. כשהמידה, או"ח, נמצאת ומלבישה את אור העליון, אז הוא מאיר ומעלה או"ח, ומוריד או"י. ונסמך תחת הי', שנתקנה להיות בחינה ג' של הי'.

והיא נקודה אחת, שיצאה עתה בקטנות של פרצוף זה, הנבחנת לנקודה אחת. ואח"כ בגדלות, התפשטה ההתנוצצות, כלומר שהמסך והמלכות ירדו מבינה למקומם, שאז התפשט וגדל האו"ח וממשיך ג"ר אל הפרצוף.

ומוציאה שלושה ניצוצות אחרים, ג"ר דעיבור, ונסמכים תחת הקוץ התחתון של הי'. כלומר שהמרכבה של אגוז, ישו"ת א', מלבישה מחזה ולמטה של הי', הקוץ התחתון של הי', וישו"ת ב' מלביש מחזה ולמטה של ישו"ת א', ונמצא שהוא תחת הקוץ התחתון של הי'.

אחר שביאר הזוהר הקטנות והגדלות של פרצוף העיבור דישו"ת ב', פרצוף נה"י, מבאר

ענין התחלקות ע"ס דבינה. בכל מקום שע"ס דבינה מתחלקות לבי' מדרגות, ג"ר הן פרצוף או"א, וז"ת הן פרצוף ישו"ת, וההתחלקות היא משום שג"ר דבינה תמיד ח"ח ואינם חפצים בחכמה, ולפיכך נחשבות כמו שלא יצאו מראש א"א, והחסדים שלהם הם בחינת ג"ר.

משא"כ ז"ת דבינה, שהן מהתכללות זו"ן בבינה, הן צריכות להארת חכמה, ע"כ החסדים שלהם בו"ק בחוסר ג"ר, וצריכים תיקון שימשיכו ג"ר.

ויש בי' פרצופי ישו"ת בז"ת דבינה. כי מתוך שנתקן שהפרסא לא תתבטל, גם אחר יציאת המלכות מהבינה, א"כ נמשכת ממנה מדרגה אחת שאינה מקבלת ג"ר לעולם, כמו הפרסא.

ולפי זה יש בי' פרצופים בע"ס דבינה שאינם מקבלים ג"ר לעולם, שהם או"א עילאין הנמשכים מג"ר דבינה, והפרצוף היוצא מפרסא הנקרא ישו"ת א', שגם הוא אינו מקבל ג"ר לעולם.

וההפרש שביניהם הוא עצום, כי או"א אע"פ שאינם מקבלים חכמה לעולם, החסדים שבהם הם בחינת ג"ר ממש כמו חכמה. משא"כ ישו"ת א', שהוא כבר מבחינת ז"ת דבינה, אין החסדים שלו בבחינת ג"ר אלא בבחינת ו"ק בלי ראש, ומה שאינו מקבל חכמה, הוא מכוח הפרסא שאינה מתבטלת.

ומה שנאמר, שבשעת יציאת המלכות מבינה, מתגלים הג"ר, זהו בישו"ת ב', שהיא מדרגה ג' של ע"ס דבינה, שבה מתגלה החכמה והג"ר. ג' בחינות של י':

א. עצם הי', או"א עילאין, הנחשבים לחכמה, משום שחכמה דא"א מאירה בהם, אע"פ שהם אינם מקבלים אותה, מחמת שהם ח"ח.

ב. המרכבה של האגוז, הנמשכת מהפרסא, ישו"ת א', הנמצא בו"ק חסר ראש, ואינו מקבל ג"ר מכוח הפרסא שאינה מתבטלת.

ג. המרכבה השלישית, ישו"ת ב', שבו מתגלה הג"ר וממנו מושפעת החכמה לתחתונים.

18. המרכבה השלישית יוצאת מהתנוצצות הנר, כשמדד מידה תחת הקשר הראשון. והיא התנוצצות אחת. כשהמידה נמצאת, מאירה ועולה ויורדת ונסמכת תחת האות י'. והיא נקודה אחת. אח"י ההתנוצצות מתפשטת ומוציאה שלושה ניצוצות אחרים, ונסמכים תחת הקוץ התחתון של הי'.

19. ואח"כ יוצאת התנוצצות אחרת מתוך הקשר השני, המאירה ועולה ויורדת ונסמכת תחת האות י' בבחינה אחרת. אח"כ ההתנוצצות הזו התפשטה והוציאה שלושה ניצוצות אחרים, ונסמכו תחת האות י'. אח"כ יצאה התנוצצות אחרת, מהקשר השלישי. ומתוך זה התקשר

אז היא מאירה ונסמכת על תשעה עמודים אלו. כי כשמתגלים ט"ס דישסו"ת ב', מאירה היא ונסמכת על תשעה סומכים אלו, אע"פ שהיא בעצמה אינה מקבלת חכמה לעולם, להיותם או"א עילאין, שהם בח"ח, עכ"ז נסמכת ומתגלה בתשעה סומכים אלו הנמשכים ממנה.

אמנם כל הסמיכה והגילוי האלו של החכמה הם רק לעצמה, אבל לאחרים לא מושפע כלום מהחכמה הזו, משום שפנימיות היא חו"ס, שחכמה זו אינה מתגלה כלום לאחרים. ומה שמתגלה מכאן לאחרים, היא רק בינה שחזרה לחכמה. באופן, שלא כל תשעת הסומכים מתגלים לאחרים, אלא רק שמונה סומכים, רק מבינה ולמטה.

אחר יציאת תשעה סומכים מחכמה ולמטה בשביל עצמו, מאירים ממנו לאחרים רק שמונה סומכים בלבד, רק מבינה ולמטה. משום שהחכמה שבתוך היא אינה יכולה להתגלות. להיותה חו"ס דא"א, שהיא א"ס. כי א"א ועתיק נבחנים לא"ס.

וכולם עומדים באות י', שהיא הנקודה העליונה הנסתרת, שכל תשעת הסומכים שבישסו"ת ב' נמצאים באות י', להיותם בחינה ג' של היא ובחינת ז"ת שלה. לפיכך גם הם נסתרים כמו היא, והארתם אינה נגלית לחוץ, מלבד מבינה ולמטה.

21. תשעה סומכים שלמטה מהי עולים בשם ואינם עולים. כי שם פירושו השגה, שכל מה שלא נשיג לא נגדיר אותו בשם. ולפיכך הם נבחנים שעולים בשם כלפי עצמם, ואינם עולים בשם כלפי אחרים. כי אחרים אינם משיגים אותם. משום שתשעה אלו נקראים א"ס, מכוח חו"ס דא"א המאירה בפנימיות היא, ע"כ הם נבחנים שנמצאים ואינם נמצאים. כי כלפי עצמם נמצאים וכלפי אחרים אינם נמצאים, ואינם נודעים לאחרים. ונקראים בשם, ואינם נקראים ואינם ידועים כלל. ואלו עולים בשם ואינם עולים.

22. כתוב, וקראתי בשם ה' לפניך, וחננתי את אשר אֶחֶזן וריחמתי את אשר ארחם. סובב על השגת תשעת הסומכים שבישסו"ת ב' של היא. כי אין מי שיעמוד בהם ובשמות שלהם, ואינם מתגלים לעמוד על דרכיהם. כי הם אינם מגולים לאחרים, מחמת החו"ס המאירה בפנימיות היא שהיא א"ס. וע"כ לא עמד משה עליהם.

ומשום שהיו לפני המדרגה שלו, כי הם ההתנוצצות הראשונה, היא, כלומר שמדרגת משה היא בינה, כי משה זכה לבינה, ותשעת הסומכים הם מההתנוצצות הקודמת לבינה, היא שהיא מחכמה עצמה. ע"כ כתוב, לפניך המדרגה שלך קראתי בשם. ולא במדרגתך, כי במדרגתך

עתה הקטנות והגדלות של פרצוף היניקה דישסו"ת ב', פרצוף חגי"ת שלו. ואומר, ואח"כ יוצאת התנוצצות אחרת מתוך הקשר השני.

קשר שני, פרצוף החגי"ת דישסו"ת ב', ויוצאת התנוצצות על המסך שלו, המאירה ועולה ויורדת, המאיר ומעלה או"ח ומוריד או"י, קומת הקטנות והו"ק של הפרצוף הזה. ונסמך תחת היא בבחינה אחרת, ביניקה וחגי"ת.

אח"כ ההתנוצצות הזו התפשטה, שהמסך והאו"ח ירדו מבינה של אותה מדרגה למקומם, ואז התפשט האו"ח להמשיך מידת הג"ר, והוציא שלושה ניצוצות אחרים, ג"ר דיניקה. ונסמכו בזו תחת אות י', ביניקה וחגי"ת.

ואחר שביאר הקטנות והגדלות של פרצוף החגי"ת והיניקה דישסו"ת ב', מביא פרצוף החב"ד, פרצוף המוחין דישסו"ת ב', ואומר, אח"כ יצאה התנוצצות אחרת, מהקשר השלישי, שהוא פרצוף החב"ד והמוחין, הנקרא קשר שלישי.

ההתנוצצות של פרצוף החב"ד יצאה ג"כ תחילה בקטנות בנקודה אחת, ואח"כ יצאה בגדלות בג"ר, שהתפשטו לשלושה ניצוצות, כמו בפרצופי נה"י וחגי"ת.

ומפרצוף חב"ד דישסו"ת ב' נמשכת כל הארת החכמה, הנמצאת בזו"ן ובבי"ע, ומתוך זה, מפרצוף חב"ד הזה, התקשר החול במידה של הנר. שפרצוף זה הוא השורש למוחין שבחול, המכונים מאורי האש, שהם מתקשרים במידת הנר, במידת המסך של פרצוף חב"ד דישסו"ת ב', שהוא השורש למוחין האלו.

20. נמצא שיש לאות י', שהיא נקודה עליונה, תשעה עמודים, נה"י חגי"ת חב"ד שבישסו"ת ב', שהיא נסמכת עליהם. וכולם הם מרכבה אל האות י'. אז היא מאירה ונסמכת על תשעה עמודים אלו, ואז מאירים מתוכה שמונה אחרים. וכולם עומדים באות י', שהיא הנקודה העליונה הנסתרת.

כי אלו ט"ס נה"י חגי"ת חב"ד, היוצאים בישסו"ת ב', שהוא בחינה ג' של היא, הם נחשבים לתשעה סומכים של היא, משום שהיא עצמה נעלמת מחכמה. וכן בחינה ב' שלה, המרכבה של אגוז, הנקראת ישסו"ת א', ג"כ בו"ק הנעלמים מחכמה. ומתוך שהחכמה נעלמת בהם ומגולה רק בט"ס דישסו"ת ב', ע"כ נחשבים שסומכים את היא להשלים אותה מחכמה, כי הם מגלים החכמה הנעלמת ב"י.

נמצא שיש לאות י', שהיא נקודה עליונה, תשעה עמודים, שהיא נסמכת עליהם. אלו ט"ס נה"י חגי"ת חב"ד דישסו"ת ב', הם סומכים בגילוי החכמה שבהם את היא, שהחכמה נעלמת בה. וכולם הם המרכבה המשלימה האות י'.

שכולם עולים בתוך המחשבה, חכמה, ומשם מתפשטים דרכיו של הקב"ה לכמה בחינות, ברצונו של הקב"ה, ולא נודעו כלל, כי החכמה אינה נודעת.

אינה נקראת בשם. וכן כל תשעת הסומכים הנמשכים מהי, הם הקדימו למדרגת משה, משום שהם נמשכים מהי, חכמה. וע"כ לא עמד על דרכיו של הקב"ה, משום

ה' דהוי"ה

שיתכסה מצד הימין, ויתגלה מלמטה למעלה בצד שמאל. כי הימין הוא חסדים והחכמה מכוסה ונעלמת. ובשמאל החכמה מתגלה, אבל רק מלמטה למעלה. ולא מלמעלה למטה, שזה מיתקן ע"י קו האמצעי.

ואלו תשעת הסומכים של הי', מאירים בתוך ההיכל, והאות י' נגנזה ג"כ בתוך ההיכל, שמתלבשת בתוך תשעת הסומכים שלה, המאירים בהיכל. וההיכל הוא נקרא ה"ר שבשם הוי"ה. ומטעם התלבשות הי' עם תשעת הסומכים שלה בתוך הה', יוצאות גם בה' אותן ג' בחינות שהתבארו ב"י.

25. מוכן להשגה ואינו מוכן, מתגלה ואינו מתגלה, ואינו מתגלה כלל, בעניין זה עומדת האות י' עם כל הסומכים שלה, משום שהיא נעלמת. ובה עומדים הכול להתעטר.

י', או"א עילאין, נעלמים לגמרי מחכמה, ורק ישו"ת ב' שלהם, שהם תשעת הסומכים, בהם מתגלה החכמה. ואפילו אלו תשעת הסומכים קיימים ולא קיימים, להיותם בחינת או"א המלבישים לחו"ס, ולפיכך הם מתגלים לעצמם ואינם מתגלים לאחרים, אלא שמעבירים החכמה לה' דהוי"ה. ומן הה' מושפעים כל המוחין לזו"ן ולעולמות.

תשעת הסומכים שבי' מוכנים להשגה ואינם מוכנים להשגה. כי מצד אחד אין מהם שום גילוי לאחרים, ואינם מוכנים להשגה, ומצד אחד הם מעבירים החכמה אל הה' דהוי"ה, ונמצא שהם מוכנים להשגה.

החכמה שבהם מתגלה ואינה מתגלה, שמגולה רק לעצמם ולא לאחרים. והי' עצמה, או"א עילאין, אינם מגולים אפילו לעצמם.

26. אות ה', יש לה חמש מרכבות, היוצאות מתוך אותו האור של הנר, כשעולה למקומה ונאספת, אחר שעשתה מידה.

גם הה' יש לה קטנות של עיבור וניקה, ו"ק בלי ראש, ואח"כ גדלות דמוחין. שלעת גדלות המלכות יורדת מבינה למקומה, וגי' הכלים הנפולים, אח"פ, חוזרים למדרגה. ומשיגה ג"ר.

ואות ה', יש לה חמש מרכבות, כי חמש ספירות תנהי"מ שבה, שמחזה שלה ולמטה, נעשו לעת גדלות חמש מרכבות. חמש המרכבות יוצאות, אחר שאור הנר, אור הבינה, חוזר למקומו.

23. האות י' עלתה עם הסומכים שבה למעלה, לראש א"א ושם הזדווג מי שהזדווג, שאינו ידוע, ואור א"ס מאיר ואינו מאיר. וירדה הי' משם למקומה, ואינו ידוע ממי שהיא מאירה. וכאשר ירדה, נכללו בה תשעת הסומכים, והיא התפשטה עימם. וכשהתפשטה, יצא ממנה אור אחד כלול מכולם, והתכסה בו כמי שנכנס בהיכל אחד.

כשיוצאים המוחין בפעם הראשונה, יש בהם ביטוש של קו ימין וקו שמאל ואינם מאירים. וע"כ נקראים מוחין דאחור. ולפיכך עוד לא יכלו תשעת הסומכים שבי' להאציל את ה' דהוי"ה, ישו"ת, משום שביציאת תשעת הסומכים בפעם הראשונה עוד היו בעיבור וניקה מוחין דאחור.

ולפיכך כדי להאציל את ה', הם צריכים לחזור למי"ן עם הי' לעליון שלהם, שהוא ראש דא"א, ולקבל משם עיבור וניקה מוחין דפנים. ואז יוכלו המוחין דפנים להאציל את ה'.

כדי להאציל את הה', עולה האות י' עם הסומכים שלה למעלה לא"א, כדי להיכלל בזיווג אשר שם, ולקבל עיבור וניקה מוחין דפנים, ושם הזדווג מי שהזדווג, שאינו ידוע, שהראש דא"א, שהוא לא ידוע, הזדווג שם.

ואור א"ס נמשך ומאיר לזיווג הזה, ומרוב העלמו הוא כמו שאינו מאיר. ואחר שהי' נכללת בזיווג הזה ומקבלת הארתו, יורדת למקומה. ואינו ידוע ממי שהיא מאירה, כי תחילה היא יוצאת בקטנות, כלומר בעיבור וניקה, שהם נ"ר, הנחשבים לו"ק בלי ראש. ואינו ידוע ממי שהיא מאירה, כי עוד אין שם מוח הדעת.

וכאשר ירדה, נכללו בה תשעת הסומכים, והיא התפשטה עימם. הסומכים האלה, שהם ג' מוחין, נכללו בה ע"י הארה מלמעלה, והתפשטה עימם לג' קווים חב"ד במוחין דפנים. וכשהתפשטה בחינת מוחין דפנים, יצא מהמוחין חב"ד, אור אחד הכלול מכל האורות שבתשעת הסומכים של הי', והאור הנולד הזה הוא הה'.

והתכסה בו כמי שנכנס בהיכל אחד, שהאורות של תשעת הסומכים מתלבשים ומתכסים בתוך האור הנולד, כמי שנכנס בתוך היכל, שהם מאירים כל הארתם בהיכל הזה. באופן שהארתם אינה יוצאת להאיר מחוץ להיכל. וע"כ נבחן כמו שההיכל, אות ה', מקיף ומלביש את תשעת הסומכים מסביב להם.

24. ההיכל נמצא בב' צדדים, ימין ושמאל,

שבאו"א. ונבחנו לסומכים, מפני שמשלימים האורות שאינם באו"א, כי או"א הם תמיד בח"ח.

בקטנות דישו"ת הם נקראים נפלאות, ע"ש תנהי"מ שמחזה ולמטה דאו"א, כי אין להם עמידה בפני עצמם. ובגדלות דישו"ת נקראים חמש מרכבות, ע"ש תנהי"מ של בחינתם עצמם, כי אז כבר יש להם עמידה בפני עצמם. ולא עוד, אלא שהם סומכים את נ' פלאות דאו"א. כי ע"כ הם נקראים חמישה סומכים.

חמש ספירות דישו"ת בקטנות נקראים ע"ש חמש ספירות תנהי"מ שמחזה ולמטה דאו"א, הנקראים נ' פלאות. אלו חמש ספירות תנהי"מ שמחזה ולמטה, הנקראות נ' פלאות, הם בחינת ג"ס בינה ותו"מ שלהם, הנופלים בעת קטנות, וחוזרים ועולים בעת גדלות. וכשעולים בעת גדלות, אז הם מעלים עימם גם את התחתון למדרגת העליון.

וע"כ נאמר, כשמאירים ומעלים את הה' להתעטר, כשאלו נ' פלאות מעלים את הה', שתקבל ג"ר למעלה. כי אלו נ' פלאות הם המעלים את התחתון לעליון, כדי לקבל מוחין. ואז אחר שמקבלים המוחין מעליון, נעשו חמש, שתנהי"מ שלהם עצמם נעשו חמש מרכבות, כי יצאו לבחינתם עצמם.

וכמו שאו"א מתחלקים לג' בחינות, או"א ובי' בחינות ישו"ת מחזה ולמטה שלהם, כך ישו"ת מתחלקים לג' בחינות, שהג"ר שלהם נבחנו כמו או"א, ומחזה ולמטה שלהם יש בי' בחינות ישו"ת.

ואלו חמש מרכבות מאירות לחמש ספירות כח"ב תו"מ של ישו"ת אי' דישו"ת הכולל. שהם בחינה בי' דישו"ת הכולל. ומאירות אל היוצאים ממנה, אל ישו"ת היוצא מישו"ת אי', הבחינה השלישית דישו"ת הכולל, הנקרא ה' דהוי"ה.

ואלו ג' בחינות שבה' דהוי"ה, מתבארות על דרך ג' בחינות דאו"א, כי אלו ג' בחינות שבי', או"א, עושות ג' בחינות בה' דהוי"ה, ישו"ת הכולל.

28. סדר קבלת הפרצופים זה מזה. נ' פלאות, תנהי"מ שמחזה ולמטה דישו"ת בי' דאו"א, הנקראים תשעה סומכים, מאירים ומעלים את הה' למעלה, אל תשעת הסומכים, משום שני פלאות הן בינה ותו"מ, המעלים התחתון לעליון. ומתעטרים ומתקשרים בתוך תשעת הסומכים האחרים, שהם מבחינה אחרת, מבחינת או"א. ואלו תשעה סומכים עולים לאות י', או"א, שהיא למעלה למעלה. י' היא עלי עליון לתשעה סומכים, כי העליון של תשעת הסומכים הוא ישו"ת אי', ועלי העליון הוא או"א, י'.

כלומר, אחר שהמלכות והצמצום יורדים מהבינה, והבינה ותו"מ שנפלו, חוזרים ומתחברים למדרגתם. שהם תנהי"מ שמחזה שלה ולמטה, שנעשו אז חמש מרכבות או חמישה סומכים, כי רק בהם מתגלה הארת החכמה. ואחר שהבינה העלתה אליה המלכות והצטמצמה על ידה, ועשתה בעצמה מידת הקטנות, נאספת למדרגתה לג"ר.

וצריכים לדעת, שאע"פ שהמלכות עלתה אל מתחת לחכמה דאו"א, והוציאה הבינה ותו"מ מחוץ לראש דאו"א, למדרגת ו"ק בלי ראש, הנה אין זה פוגם כלל את הג"ר דבינה, שהם או"א עילאין, המלבישים לחגי"ת דאו"א עד החזה, משום שהם בח"ח. אלא רק לז"ת דבינה, שהם ישו"ת, המלבישים מחזה ולמטה דאו"א, הנה המלכות שבחזה דאו"א והצמצום שלה, פוגמת אותם ומסלקת הג"ר שלהם.

ולכן או"א נקראים י' דהוי"ה, שרומזת שיש בהם ע"ס שלמות. וישו"ת נקראים ה' דהוי"ה מב' טעמים:

א. משום שקיבלה לתוכה את המלכות, הנקראת ה"ת דהוי"ה, לפיכך הצטיירו גם ישו"ת בצורת ה' כמוה.

ב. משום שהיא מלבישה רק למחזה ולמטה דאו"א, שאין שם אלא חמש ספירות תנהי"מ. וע"כ נקראת ה'. אמנם אין הכוונה שה' דהוי"ה מלבישה תנהי"מ דאו"א עצמם, אלא הכוונה לתנהי"מ דישו"ת בי' דאו"א, הנקראים תשעה סומכים. אלא משום שגם תשעת הסומכים הם מאו"א, אנו מכנים אותם תנהי"מ דאו"א.

27. ואלו חמש מרכבות בקטנות שלהן נקראות נפלאות, אותיות נ' פלאות. ודוד המלך רצה לעמוד על חמש מרכבות אלו, כמ"ש, גל עיניי ואביטה נפלאות מתורתך. ואלו נ' (50) פלאות, כשמאירים ומעלים את הה' להתעטר, נעשו חמש, להאיר אל חמש למטה, ולהאיר אל היוצאים ממנה.

ישו"ת נקראים ה"ר דהוי"ה, משום שמלבישים רק חמש ספירות שמחזה ולמטה דאו"א, הנקראים תנהי"מ. שהם אז ו"ק בלי ראש. ואלו חמש ספירות שמחזה דאו"א המאירות בקטנות אל ישו"ת, נקראות נ' פלאות, כי כל ספירה שלהן כלולה מעשר, והן נ'. ומתוך שאורותיהם דאו"א מכוסים ונעלמים, הם פלאות, כי פלא פירושו העלם, שאינו מובן.

אבל אחר שישו"ת מקבל את המוחין דפנים, הרי חמש ספירות שמחזה ולמטה, שהם תנהי"מ דישו"ת, מכונים חמש מרכבות, או חמישה סומכים, כי מחזה ולמטה הוא מקום גילוי הארת החכמה, וע"כ הם סומכים את הנ' פלאות

דימין. ותשתכלל על ידו המרכבה הקדושה.

32. אלו חמישה הם ארבעה. כי הם חמישה כנגד חמישה סומכים, שהם חמש ספירות תנהי"מ, והם ארבעה כנגד ארבע רוחות העולם, שהם ג' הקווים ימין שמאל ואמצע, והמלכות המקבלת מהם. וכל אחד מאלו ד' האורות, יש לו מרכבה בפני עצמו.

כי אלו ד' האורות שבג' הקווים והמלכות המקבלת אותם, הם המרכבה. ומתוך שד' האורות כלולים זה מזה, ע"כ יש בכל אור מרכבה בפני עצמו, שכל אחד מהם כולל ג' הקווים והמלכות המקבלת אותם.

33. עתה מבאר סדר ייחוד המדרגות זו בזו. וכל המרכבות כולן כלולות כל מרכבה באור אחד, שכל אחד מד' אורות שבג' הקווים והמלכות המקבלת אותם, כולל בתוכו מרכבה אחת. וכל אור נכלל באלו חמישה סומכים, כח"ב תו"מ של ה'. וכל סומך שבהם נכלל באות ה', כי הם הספירות שלה. ואות ה' שהיא ישו"ת הכולל, נכללת באלו תשעה סומכים, שהם בחינה ג' של האות י'. וכל אחד מאלו הסומכים נכלל באות י', הנקודה העליונה הראשונה, או"א הנכללים בא"א, הנקרא הנקודה העליונה הראשונה, כדי שיהיו כולם אחד. כי כולם עולים ומתייחדים באו"א, ואו"א בא"א, ואז כל פרצופי אצילות נעשים אחד.

34. מכאן המרכבות, שעולות לאות ה' מלמטה למעלה, הן כ"ה (25) מרכבות. כי חמישה סומכים הם חמש מרכבות, וכלולות זו מזו, שכל סומך כלול מחמש מרכבות, והם כ"ה מרכבות. כמ"ש, יברכוכה, אותיות יברכו כה, כ"ה מרכבות מלמטה למעלה.

35. מאות ה' ולמעלה הן תשע המרכבות, תשעה סומכים של ה', העומדים בפני עצמם בלי חשבון, כי אע"פ שיש בהם חכמה, אין החכמה מתגלה בהם. והחכמה מכונה חשבון.

תשע המרכבות, תשעה סומכים של ה', עומדים בפני עצמם בלי חשבון. עד ה', או"א עילאין, שהכול נסתם בתוכה. כי באו"א עילאין אין אפילו גילוי לחכמה.

מכאן והלאה, אחר ב' אותיות י"ה דהוי"ה, הוא השם הקדוש, זו"ן, שהם ו"ה של השם הקדוש, המתעטרים באלו המרכבות של ב' האותיות י"ה, ונכללים זה בזה. אשר ו"ה נכללים בי"ה, באלו ד' אותיות הוי"ה.

וזה סדר קבלת הפרצופים זה מזה. שה', ישו"ת הכולל, מקבלת מתשעת הסומכים שבי', ותשעת הסומכים מקבלים מהי' ומשפיעים אל ה' דהוי"ה, ישו"ת הכולל.

29. כשחמש ספירות של האות ה' יורדים מהעליון שלהם, מתשעת הסומכים שבי', ולא ידוע ממי שיורדים, כלומר שהם בקטנות, בו"ק בלי ראש, אז ה' מתעטרת בני' ובפלאות, תנהי"מ שמחזה ולמטה דאו"א, המלובשים בה', ישו"ת. אלו חמישה סומכים, חמש ספירות דגדלות שמחזה ולמעלה דישו"ת, סומכים אותם בעת גדלות. אבל בעודן בקטנות הן נקראות ני' פלאות, ע"ש תנהי"מ דאו"א. וכאשר ה' מתעטרת ומתפשטת, בגדלות, שמקבלת ג"ר, אז חוזרת מני' לתוך ה'.

כי בקטנות, כשאין להם עמידה בפני עצמם, נקראים ע"ש תנהי"מ דאו"א, ני' פלאות, ובגדלות, כשיש להם עמידה בפני עצמם, נקראים ע"ש חמש ספירות תנהי"מ שמחזה ולמטה של עצמם, שהם חמישה סומכים.

30. ג' בחינות ישו"ת כסדרן. מתפשטים חמישה סומכים למטה לישו"ת ב'. אז בחינה ראשונה דישו"ת עומדת עליהם, כלומר מתלבשת בהם. וכשבחינה ב' דישו"ת מאירה מכל האורות, אחר שנשלמת בעיבור יניקה מוחין דפנים, אז יוצאים ממנה חמישה אורות אחרים, בחינה ג' דישו"ת, שהם משתנים ואינם משתנים, ימין ושמאל.

יש בהם ימין ושמאל. ימין אור חסדים, שאינו משתנה לעולם, כמו שהוא למעלה כך הוא בסוף המדרגות למטה. והשמאל, אור החכמה, מתגלה בישו"ת ג' ולא ב' בחינות ישו"ת הקודמים, כמו באו"א. אור זה משתנה, כי הוא צריך להתלבשות החסדים, וכשאין לו חסדים הוא נעשה חושך. ומטרם שיוצא קו האמצעי, המייחד השמאל עם הימין, לקבל חסדים, נמצא שקו השמאל חושך.

31. אחר שביאר הזוהר שיוצאים ימין ושמאל ב' קווים, וקו השמאל משתנה מאור לחושך מחמת פירודו מהימין, אומר, שמכאן והלאה, עומד הדבר להסתמך. שקו השמאל עומד להיתקן בכוח עליון בשם הקדוש, בוי' שבשם הקדוש, שהוא קו האמצעי המייחד ימין ושמאל דישו"ת, ה' שבשם הקדוש.

השמאל יהיה סתום בימין, שקו השמאל יהיה סתום מג"ר דחכמה, מכוח התלבשותו בחסדים

ה"ת דהוי"ה

הנקודה הראשונה, י' דהוי"ה. הקב"ה נקרא אחרון, כמ"ש, ואני אחרון, ה"ת דהוי"ה.

36. הקב"ה נקרא אחד, כמ"ש, ה' אלקינו ה' אחד. הקב"ה נקרא ראשון, כמ"ש, אני ראשון,

המכסה עליה, ואז מתכסה הלבנה, המלכות, והאור שלה מתכסה, שלא יגיע לתחתונים, ואז ניתנה רשות לדון העולם בדינים רעים. כי ה"ר, בינה, וה"ת, מלכות, שתיהן נקודה אחת, ה"ה ביחד.

כשהמלכות אינה בקו אמצעי, ז"א, אלא מקבלת חכמה משמאל דבינה, בלי המיתוק של קו האמצעי, אז ניתן כוח לקליפות לכסות ולסתום אורה סביב סביב, שלא יגיע לתחתונים. עד שהיא נפרדת מהבינה ונתקנת לקבל כל אורותיה מז"א. אז נפתחת מההסגר ומאירה לתחתונים.

ומשום הסיבוב של רע למטה, שהוא ההסגר של כוח הרע למטה, המכסה כעין דל"ת, כלומר שההעלם שלה מרומז בשם דל"ת, דלות ועוני. וסובב ארבעת המלאכים והנקודה, בעת שהמלכות מקבלת משמאל דבינה, שאז ניתנה רשות להסגר של כוח הרע, שיסגור ויסתום אורותיה מהתחתונים. אז נמצאת בנקודה זו קליפה קשה המכסה עליה, כי ההסגר של כוח הרע על הנקודה, המלכות, הוא קליפה קשה מאוד.

ואז ניתנה רשות לדון העולם בדינים רעים, כי מתוך שנמנע אור הרחמים מלהאיר בעולם, ניתנה רשות לכל הדינים שישלטו בעולם. כי ה"ר, בינה, וה"ת, מלכות, שתיהן נקודה אחת, ה"ה ביחד. כי ה"ת צריכה להיות מחוברת בו' דהוי"ה, קו האמצעי, רחמים. ואם היא מחוברת בה"ר, שמקבלת משמאל דבינה, אז נמשכים ממנה כל הדינים. לפיכך חיבור ב' אותיות ה' רומז על דינים.

41. המרכבה של ד' המלאכים עומדת בה"ת דהוי"ה, המלכות. ואינן נפרדות זו מזו לעולם, שהמלכות אינה נפרדת ממרכבתה, והמרכבה שלה אינה נפרדת ממנה. ובכל מקום שנמצא מיכאל, שהוא ראש למלאכים של המרכבה, שם היא השכינה, כי המרכבה אינה נפרדת לעולם מהשכינה.

הכול מתקשר זה בזה, כל ד' המלאכים נכללים ומקושרים זה בזה, והם מתקשרים בתוך נקודת המלכות. והכול ביחד הם ה', שד' מלאכים עם המלכות שעליהם, הם חמישה.

42. כשהיא ה' אחת, וקודם לה כתוב אות א' או אות י', והיא בנקודה אחת, בבחינת המלכות, אז היא באה להטיב לעולם, כלומר בצירוף א"ה או י"ה. שזה רומז, שהקליפה הרעה נשברה מפניה ואינה מכסה עליה. כי א' י' הקודמות לה', עומדות לשבור הקליפה שלה. וזה כוח השם אהי"ה.

כי כל הקליפה הזו לסגור ולסתום אורותיה, היא מפני שמקבלת רק מקו שמאל דבינה חכמה

37. ה' היא, כמ"ש, ואני אחרון, שזו ה"ת של השם הקדוש. המרכבה הקדושה שבאחרון, כמ"ש, וְאֵת אַחֲרוֹנִים אֲנִי הוּא. אחרון ואחרונים כולם אחד, כי אחרון הוא ה"ת דהוי"ה, ואחרונים הם המרכבה שלה, ונכללו אלו באלו. ה' היא ד', ג' קווים ומלכות המקבלת אותם, שזו המרכבה. ואלו ד' נקראים אחרונים. וכולם נמצאים מצד שלמעלה, מצד ה"ר דהוי"ה, ומצד שלמטה, מצד ה"ת דהוי"ה.

38. מרכבה זו, מיכאל גבריאל רפאל אוריאל. מיכאל קו ימין, גבריאל קו שמאל, אוריאל קו אמצעי, רפאל מלכות המקבלת הארת ג' הקווים. אלו הם ארבעה, ועם נקודה אחת העומדת עליהם, שהיא המלכות עצמה, הם ה'. ואינה נקראת ה' אלא באלו ארבעת המלאכים, שהם המרכבה שלה, והנקודה האחרונה, המלכות העומדת עליהם. וה' זו הייתה ד', שהם המרכבה, וע"י אותה הנקודה השורה עליהם באמצע, שהיא המלכות, נעשית ה'.

ד' של המרכבה היא המשכת החכמה. ומטרם שהמלכות התדבקה בקו האמצעי, הייתה המרכבה שלה תחת שליטת החכמה, שקו השמאל לא היה מתחבר עם קו הימין. ע"כ הייתה דלה וענייה, משום שלא יכלה להאיר בלי החסדים. וע"ש זה נקראת אז ד' מלשון דלות.

וה' זו הייתה ד', כלומר בעת שהייתה במרכבה שלה בלי קו האמצעי, הייתה דלה, שלא יכלה להאיר. וע"י אותה הנקודה השורה עליהם באמצע, שהיא המלכות, נעשית ה'. כלומר, נעשית ה', אחר שהמלכות התדבקה בז"א, הקו האמצעי, ונעשית גם היא נקודה אמצעית, והיא שורה ממעל המרכבה שלה, שאז החכמה מתלבשת בחסדים המרובים דז"א.

39. יש ה"ת למטה, המלכות, שנמצאת מקושרת בה"ר, בינה, וכולה אחת באחת. שהמלכות מתדבקת כולה בבינה, והם כאחת. שאז שולט אור החכמה שבשמאל דבינה במלכות. כי זה מצב א' שבמלכות, מטרם שמתדבקת בקו האמצעי. ואז עת לבכות, זמן הדינים והמוחין דקטנות, המכוונים בכייה. כמ"ש, אָהָה ה', שבמילה אהה מחוברות ב' אותיות ה', הרומזות לבינה ולמלכות. ומילה זו היא לשון צער ובכייה. וזה מורה שחיבור ב' אותיות ה' גורם צער ובכייה.

40. משום שהסיבוב של רע למטה, כוח רע, שדרכו להקיף את הדבר, שניתן לו רשות להקיף, כדי לסתום אורו, שלא יגיע למטה לתחתונים, מְכַסֶּה כעין דל"ת, וסובב ארבעת המלאכים והנקודה, המלכות, בעודה דבוקה בבינה ואינה בקו האמצעי. אז נמצאת בנקודה זו קליפה קשה

46. ה' היא י"ב (12), ועם נקודה העומדת למעלה היא י"ג (13). והן י"ג מידות הרחמים למטה, כעין י"ג מדות הרחמים למעלה בא"א. אלו י"ב שבה' הן י"ב גבולים, לדי' רוחות העולם, ג' לכל רוח.

כי ה' היא ד' רוחות העולם, ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. כאשר כלולים זה בזה, יש בכל רוח ג' קווים, והם י"ב. ונקראים י"ב גבולים. ועם כללות המלכות, הם י"ג (13).

47. ואלו ג' הקווים, הנכללים בכל רוח, הם תשעה לכל רוח. כי גם ג' הקווים שבכל רוח כלולים זה מזה. והם תשעה בכל רוח: למזרח, למערב, לצפון, ולדרום.

ונקודה זו, ה"ת, העומדת עליהם באמצע, משלימה לכל רוח, שיהיה בו עשר, שמשום שעומדת באמצע, היא מצטרפת לכל רוח. ונמצא שיש בכל רוח עשר: במזרח, במערב, בצפון, בדרום. ע"ס לכל רוח.

ואלו הן מ' (40) אותיות של השם מ"ב, הנמצאות בכתוב, בראשית ברא, עד האות ב' של ובוהו, הנמצאות למטה במלכות בשם הקדוש. ושניים לייחד אותם בימין ובשמאל הם מ"ב (42). וכולם עומדים באות ה'.

כמו שיש שם מ"ב למעלה בג"ר, מ"ב אותיות שבפסוק בראשית עד הב' של המילה ובוהו. כך יש שם מ"ב למטה במלכות, והן ד"פ עשר אותיות שבכל רוח, שהם מ', ועם ב' כללות ימין ושמאל שבהם, הם מ"ב, כמו למעלה.

48. נמצא, שה' נמצאת בכל הסודות העליונים, כי היא המרכבה הקדושה. ובאלו י"ב גבולים, ובע"ס לכל רוח שבה, ובמ"ב אותיות החקוקות בשם הקדוש, הכול נכלל בצורה הזו של הה'.

49. וכולם עומדים באלכסון, בנקודה העומדת באמצע, המכריעה את כולם בדרך ישר, צד זה בצד זה. וכך לדי' רוחות, כולם עומדים במשקל, מאזוניים העומדים לתקן את הכול.

מטרים שהשתתפה המלכות בבינה, היו הט"ר נקיות מצמצום שבמלכות, והיה כלי אחד, המלכות, וט"ר היו כולן אור. ואחר שעלתה המלכות והשתתפה עם הבינה, התערבה המלכות בכל ספירה מע"ס. כי בנקודים עלתה לני"ע, לחכמה. ובאצילות עלתה למצח, כתר.

החיבור של המלכות בבינה נקרא אלכסון, מטעם שדי"ס חו"ב תו"מ הן מרובע. חו"ב ב' צלעות דרום וצפון. תו"מ ב' צלעות מזרח ומערב. וכשהמלכות, מערב, התחברה בבינה, צפון, נעשה המרובע למשולש. כי ב' צלעות מערב וצפון התחברו זו בזו ונעשו צלע אחת באלכסון. משום זה נרמז החיבור של מלכות בבינה בשם אלכסון.

בלי חסדים. והאות א' מורה על המיתוק דחכמה וחסדים יחדיו, בציור של ב' אותיות י' שבה, ימין ושמאל, וקו האמצעי המייחד אותם זה בזה. וכן ה' מורה על חסד.

ולפיכך אם אחת מב' אותיות אלו קדמה אל ה', המלכות, רומז, שכבר החכמה שבמלכות מלובשת עם חסדים, שאז נשברה הקליפה הרעה השולטת על המלכות כל עוד שהחכמה שלה היא בלי חסדים. כי א' וי' מורות על שפע החסדים, המגרש את הקליפה מהמלכות.

43. ואין שם קדוש, באותיות הרשומות שבו, שהמרכבה שלו אינה עומדת באות ההיא שבשם ההוא, על מה שהיא נסמכת עליה. והמרכבה ההיא היא הסומכת שלה. כי אין מלך, שאינו בא בצבאותיו, ואינו נמצא יחידי.

וע"כ הוי"ה צבאות הכול שם אחד, הוא ומרכבותיו ביחד. כי המרכבות אינן נפרדות מהשם הקדוש. וכל אות מהשם הקדוש, כוללת בתוכה מרכבה שלה, ואז הכול הוא שם קדוש.

44. אות ה', יש לה מרכבה בשליטים למטה, בבי"ע. משום שאות זו הקטנה מהחברה, כלומר הקטנה שבע"ס, היא בגלוי, שהארת החכמה מתגלה בה. אבל כל האותיות האחרות, אין להן מרכבה, שיתכללו באלו האותיות של מרכבתן, באלו התחתונים. כי אין הארת החכמה מתגלה להאיר לתחתונים בשום ספירה מע"ס, חוץ מהמלכות.

משום שה"ת, המלכות, נכללת בתחתונים שמבחוץ, בבי"ע, ואותיות אחרות דהוי"ה נכללות במרכבות קדושות, שאינן מאירות הארת חכמה לחוץ, חוץ מכאשר מתחברים היכלות בהיכלות, שהתחתונים עולים לעליונים. אבל אינם נכללים באלו האותיות, להיות כמו אות אחת.

בשבת וביו"ט עולים ביי"ע לאצילות ומקבלים מבינה ומתו"מ דאצילות. כלומר בשבת וביו"ט מתחברים היכלות בהיכלות, שהיכלות דבי"ע עולים לקדושה ומקבלים גם מספירות שלמעלה מהמלכות, מטעם שעומדים באצילות במקום הספירות עצמן. ועכ"ז נחשבים שם לחיצוניות של הספירות, ולא כספירות עצמן. אינם נכללים באלו האותיות, להיות כמו אות אחת, שאינם מתייחדים עימם לגמרי אלא שנעשים להם לחיצוניות.

45. משום זה, כל שם מהשמות הקדושים נכללת בו מרכבה קדושה, שזה השם הקדוש כראוי. וכן לכל אות מאלו ארבע האותיות שבשם הקדוש, יש מרכבה. כי אלו ארבע האותיות הן המרכבה לאותו שאינו נודע, שהן מגלות הבלתי נודע. וע"כ נקראות מרכבה אליו. וכל אות מאלו ארבע אותיות השם, יש לה מרכבה הנכללת בתוכה, ונרשמת באותה האות ממש.

למטה, מתאחדים בה כצורתה ממש, כמו שנקראת ה' בכל סודותיה. וע"כ אמרה, בצלמנו כדמותנו. חוץ מה' אחת שיש למעלה, בינה, שהתחתונים אינם נראים כלל בצורתה, ואינם נרשמים בה להיראות. כי אין לתחתונים אחיזה, אלא במלכות.

51. כשהמלכות נקראת ה', היא מזדמנת בכל הסודות, היא הכול, משום זה עומדת נקודה זו בתוך האמצע של ד' רוחות שבה, משום שהיא מתאחדת בכולם.

התשעה שברוח מזרח מתאחדים בה, והיא עימהם. התשעה שברוח דרום מתאחדים בה, והיא עימהם. התשעה שברוח צפון מתאחדים בה, והיא עימהם. ומשום זה היא בכולם, וכולם בה, והכול היא ה'. ע"כ כתוב, נעשה אדם. שזה דברי המלכות, שנקראת עשיה, ה'. וכתוב, ויאמר אלקים, ששוב על בינה.

52. כל הסודות האלו והסודות העליונים נודעים באותיות האלו ונרשמים באות ההיא, שיתייחד השם הקדוש כראוי. והכול הוא סוד עליון בשם הקדוש. עד כאן נרמזה חכמה עליונה באות ה"ת מארבע אותיות השם, אשרי חלקו של מי שנכנס בחכמה ויצא ממנה בשלום, ויודע דרכיו של הקב"ה, להיכנס בלא בושה לעוה"ב.

וגם נודע, שכל כוחו של קו האמצעי, לייחד ב' הקווים ימין ושמאל, הוא ע"י מסך דחיריק שבו, שהמסך הזה נעשה מחיבור המלכות בבינה. וע"ש זה נקראת המלכות, נקודה העומדת באמצע, להיותה דבוקה בקו האמצעי, המשמש במסך שבה, לייחד ב' הקווים ימין ושמאל זה בזה.

ט"ר שבכל רוח מד' רוחות המלכות, עומדות כולן באלכסון, שכלולות מחיבור המלכות בבינה, הנקראת אלכסון. כי היא נכללת בכל הט"ר. כולם עומדים באלכסון, בנקודה העומדת באמצע, הדבוקה בקו האמצעי, שכלולה במסך דחיריק שבקו האמצעי, והמכריעה את כולם בדרך ישר, צד זה בצד זה. כלומר, מייחדת ב' הקווים ימין ושמאל שבכולם זה בזה. בדרך הישר, שלא ייטו לימין ולשמאל, אלא באמצע.

וכך לד' רוחות, כלומר לימין ולשמאל שבכל רוח מד' רוחות. כולם עומדים במשקל, במסך דחיריק, הנקרא משקל. והמסך דחיריק נמצא כלול מכולם, מאזניים העומדים לתקן את הכול, כי המסך דחיריק מתקן את הכול, בתיקון דקו האמצעי, שזולתו לא היו שום מוחין בפרצופים.

50. בה"ת, במלכות, נבראו ונתקנו כל אלו התחתונים. ע"כ כתוב, ויאמר אלקים, נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה, זו אות ה', המלכות הנקראת עשיה. וכל אלו העומדים

אות ו' דהוי"ה

סומכים, מפני שמקום גילוי החכמה הוא מחזה ולמטה דישסו"ת, והחכמה סומכת את הפרצוף. ואלו חמישה סומכים שמחזה ולמטה דישסו"ת, מתלבשים ומאירים במוחין דז"א.

הוי' העליונה, עומדת בחמישה סומכים עליונים, שה"ר, בינה, עומדת עליהם, כי תנה"י דישסו"ת מאירים לז"א, ומהם יוצאים חמש ספירות חג"ת נ"ה דז"א. והוי' הזו, אע"פ שהיא שש, כי ז"א, ו"ו, יש לו חג"ת נה"י, היא חמש, רק חמש ספירות חג"ת נ"ה, הנמשכים מתנה"י דישסו"ת. כי הספירה השישית, יסוד, אינה נוספת על חמש ספירות חג"ת נ"ה, אלא כוללת אותן. באופן שאין יותר מחמש ספירות חג"ת נ"ה, כי היסוד אינו אלא כולל של חמש ספירות בלבד. ונמצא, שאלו ו"ס חג"ת נה"י אינן יותר מחמש.

53. האות ו' דהוי"ה, מרכבה עליונה קדושה, העומדת בקיום שלם. ו' מתחלקת לב' אותיות, לב' וויס, ו"ו. כי הוי' במבטא נשמעת ו"ו. הוי' הראשונה רומזת לת"ת, הוי' השנייה רומזת ליסוד. וכל מה שיש בת"ת יש ביסוד. והם י"ב סודות עליונים. כי יש בה ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. וכלולים זה מזה. ויש בכל אחד מהארבע ג' קווים, והם י"ב צירופי הוי"ה שיש בז"א, הנקרא ו' דהוי"ה.

54. הוי' העליונה, הראשונה מב' הוויס, הרומזת לת"ת, עומדת בחמישה סומכים עליונים, שה"ר, בינה, עומדת עליהם. הוי' הזו, אע"פ שהיא שש, כי הת"ת כולל חג"ת נה"י, היא חמש.

כי חמש ספירות שמחזה ולמטה דישסו"ת הכולל, שהוא ה"ר דהוי"ה, נקראות חמישה

קו ימין של ו' דהוי"ה

על מרכבה אחת, שהיא שלושה שלושה ולא ארבעה. ואע"פ שאין מרכבה אלא בארבעה, ג'

55. ההתחלה שבצד ימין דז"א, הנקרא ו' דהוי"ה, החסד דז"א, האור הראשון הזה עומד

רוח. כלומר, שאין הם עצם ג' הקווים ימין ושמאל ואמצע, שיצאו בבינה, אלא הארתם בלבד נמשכה לז"א.

אלא הרוח הזה כאשר נפרד מהבינה למקומו, כל אחד מב' הקווים ימין ושמאל שבקו האמצעי האיר ולהט ונתן חיזוק למקום שעליו, שהוא בינה, ואח"כ נעשתה הארת הרוח עצמו לקו האמצעי, שהוא סומך תחתיים, מייחד אותם ומתקן אותם, כמו שעשה בבינה.

ג' קווים דז"א אינם ג' קווים ממש, אלא שהרוויח אותם במה שנתן חיזוק לבינה, כי כל האור שהתחתון גורם לעליון, זוכה בו גם התחתון. וע"כ הרוויח ב' קווים ימין ושמאל מבינה, ובחינת עצמו היא ג' קווים.

59. גוון אחד התלהט והתחזקה בו אש, הדינים דשמאל שנכלל בימין, קו השמאל הנכלל בג' קווים שבימין. גוון אחר התלהט והתחזקו בו מים, חסד, שנכלל בימין, קו הימין שנכלל בג' קווים שבימין. גוון אחר התלהט והתחזק בו רוח, רחמים, הנכלל בימין, קו האמצעי שבג' קווים שבימין. ואלו ג' גוונים הם מרכבה אחת שבצד ימין, אות ה', בינה, כי המרכבה נמשכת מבינה.

60. ואלו הם הכינויים, שיש בהקב"ה בשמות, שנקרא בהם. וע"כ השם של הקב"ה נקרא בכמה שמות, וכולם נכללים בכל אחד מהצדדים העליונים, ימין שמאל ואמצע, שהם שמות שאינם נמחקים.

ג' הקווים הכוללים שבז', ז"א, נקראים בשמות שאינם נמחקים. אבל אותם ג' הקווים הפרטיים, הנכללים בכל קו, הם נקראים בכינויים, ואינם בכלל עשרת השמות שאינם נמחקים.

61. צד ימין נקרא אל. המרכבה שלו, ג' הקווים הפרטיים, הנכללים בקו ימין, נקרא גדול. כשנפרטת המרכבה, הם ג' גוונים, ג' קווים, והשמות שלהם נקראים: גדול לקו ימין, חסין לקו שמאל, קדוש לקו האמצעי. אלו ג' כינויים הם מרכבה לימין הכולל, חסד דז"א, הנקרא אל, העליון מעשרת השמות שאינם נמחקים.

62. שלושה גוונים, ג' הקווים הפרטיים, המרכבה לצד ימין, לוחטים ומאירים, וכל גוון נפרט לשני אחרים לכל צד. כי אלו ג' הקווים הפרטיים נכללים ג"כ זה מזה, ויוצאים ג' קווים בכל אחד מהם, שמתווספים לכל אחד ב' קווים. עד שנכנסים בחשבון ג"פ שלוש שהם תשע. וקו ימין הכולל, חסד דז"א, הרוכב עליהם, משלים אותם לעשרה.

וכל אלו נקראים ג"כ ספירות עליונות וקטנות. ג' הקווים הכוללים דז"א נקראים ספירות עליונות. ותשע הקווים הפרטיים שבכל קו

קווים ומלכות המקבלת אותם, עכ"ז, הכול כאן הוא בשלושה שלושה, כמו שהאותיות יה"ו, שהן שלוש, הולכות בשם הקדוש.

כי ה"ת וה"ר צורת אות אחת, ונמצא שד' אותיות הוי"ה אינן אלא ג' אותיות יה"ו. ומשום זה הכול הולך בשלושה שלושה.

56. ה"ת דהוי"ה, הרביעית שבד' אותיות השם, ומשום זה המרכבה שלה בארבע. ואע"פ שהיא בארבע, היא בשלוש שלוש, והכול הולך בדרך ישר, להעלות זה כעין זה, להיות אחד.

המרכבה היא ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. וכשהם נכללים זה מזה, היה כל אחד מהם צריך להיות כלול מאלו הארבעה. והיו צריכים להיות ט"ז (16) בחינות. אמנם אפילו אחר שהתכללו זה מזה, אין בכל אחד מהארבע אלא ג' בחינות, והם י"ב.

כי עיקר המרכבה הוא ג' קווים, אבל המלכות אינה פועלת כלום, אלא שמקבלת לתוכה ג' הקווים. ומשום זה אין בכל אחד אלא ג' קווים, וכן במלכות יש ג' קווים שמקבלת, ואינם אלא י"ב בחינות, י"ב צירופי הוי"ה.

57. המרכבה שלצד דרום, ימין, היא בשלושה קווים, היוצאים מתוך הנר, בינה. כיצד יוצאים ג' קווים שבימין דז"א מהבינה? כשהרוח הנושב ב"ב רוחות, שהוא ז"א, שבו י"ב בחינות, עולה אל הבינה, שהימין והשמאל שבה מעלים ריח, הארת חכמה, ואינם מעלים ריח, מפני שהימין והשמאל שבה הם במחלוקת, הרוח נכלל בג' גוונים.

כלומר, שהרוח שעלה לבינה, מייחד הימין והשמאל שבבינה, ויוצאים בה ג' גוונים, ימין שמאל ואמצע, שהם חב"ד. הרוח מאיר באור הימין שבבינה, ונשאב בתוך אור השמאל שבבינה. כלומר, שהרוח מתקן אור השמאל, שלא יאיר אלא מלמטה למעלה, שזה נבחן, שהמקבל ההארה שואב אותה מתוך השמאל, כשהוא במקום השמאל, אבל לא יוכל להמשיך ההארה מלמעלה למטה. אבל באור הימין מאיר כדרכו.

ואז יוצאים ג' קווים, השמאל לוחט באש, הימין לוחט במים. האמצעי לוחט ברוח. ונשלמו ג' הקווים שבבינה. ואז, הרוח נפרד מהבינה, ובא למקומו, ונעשה ג' קווים גם הוא. כיוון שהרוח, ז"א, הוציא ג' קווים, שעל ידו נתקנו חב"ד בבינה, זכה גם הוא בג' קווים אלו. כי כל האור שהתחתון גורם שיאיר בעליון, זוכה בו גם התחתון.

58. הרוח שהכריע בב' הקווים שבבינה, כאשר נפרד מהבינה, בא למקומו ונעשה שלושה גוונים. משום שגרם ג' קווים בבינה, השיג גם הוא ג' קווים. אלו ג' קווים אינם אש, אינם מים, ואינם

מהגוון שהתחזק בו הרוח, מקו אמצעי הפרטי, הנקרא קדוש, יוצאים שני קווים, הימין והשמאל. הימין נקרא חסיד. השמאל נקרא סולח. בספרו של חנוך נמצא, שימין נקרא טוב, והשמאל נקרא ישר. כמ"ש, טוב וישר ה'. שהוי"ה, קו אמצעי, מכונה טוב וישר.

64. מאלו תשעת הקווים מתפשטים אורות למלכות, וכולן מרכבות אלו לאלו. וכל תשעת הכינויים הם מבחוץ לשם אל, שהוא קו ימין הכולל של ז"א. אבל אינם מתדבקים בג' הקווים הכוללים, שהם חג"ת דז"א שלמעלה. וכולם כלולים בצד ימין הכולל, שהוא השם אל. וכולם הם אחד לצד ימין, והכול אות ו', ז"א.

קו שמאל של ו' דהוי"ה

מתקרבים אל אש שבקו שמאל, ואל קו ימין. שקומת החסדים מתקרבת לשמאל, ומייחדת אותו עם הימין, ומאירה ממנו. שאז מאיר השמאל החכמה שבו, כי אחר שהחכמה שבשמאל התייחדה עם החסדים שבימין, היא נשלמת ויכולה להאיר.

67. אז מתוך הנר, בינה, ישו"ת, מתפשט ומאיר רוח אחר הלוהט. ומתפשט להיות מרכבה לצד שמאל דבינה, ומתפשט בג' גוונים, ג' קווים, לצד הצפון. והרוח הזה אינו עולה כבשמים, ואינו מעלה ריח, משום ששמאל דבינה נסמך על רוח, המפורש בג' גוונים אלו.

אחר שהבינה תיקנה את קו השמאל שבה, ע"י קומת החסדים, שיצאה על מסך דז"א, שנקרא רוח, זכה גם ז"א באותה הארת קו שמאל. כי כל האור שהתחתון גורם לעליון, זוכה בו גם התחתון.

אז ז"א, שנקרא רוח, מתפשט בהארת השמאל הלוהט, ויוצא מתוך הנר, בינה. ז"א מתפשט בקו שמאל שלו, להיות מרכבה לקו שמאל דבינה. שאין עצם קו השמאל דבינה מתפשט בו, אלא הארתו בלבד, כדי שיהיה מרכבה אליו. והוא מתפשט בג' גוונים, ג' קווים, לצד צפון, קו שמאל, על דרך שהתבאר בקו ימין.

ואע"פ שקו שמאל דז"א ממשיך החכמה מקו שמאל דבינה, מ"מ אין החכמה מתגלה בקו שמאל דז"א, אלא שהוא משפיע החכמה למלכות, ובמלכות מתגלה החכמה. והארת החכמה מכונה בשמים או ריח.

והרוח הזה, קו השמאל דז"א, אינו עולה בבשמים ולא בריח, שזה הארת החכמה, משום שקו השמאל דבינה נסמך ומאיר לרוח, שהוא קו שמאל דז"א, וע"כ הארתו מרובה. ואם היה מאיר בעצמו בחכמה, הייתה נמשכת בג"ר דחכמה, שמשם כל הדינים. וע"כ הוא מאיר

נקראים ספירות קטנות. וכולם הם מידותיו של הקב"ה.

63. הכינויים של תשעת הקווים הפרטיים הכלולים בקו ימין הכולל. מתוך הגוון שהתחזק בו מים, מקו ימין הפרטי, הנקרא גדול יוצאים שני קווים, השמאל והאמצעי. הקו האמצעי נקרא רחום. קו שמאל נקרא חנון. אלו הם מאותו הגוון שהתחזק במים, מקו ימין הפרטי. מהגוון שהתחזקה בו אש, מקו שמאל הפרטי, שנקרא חסין, יוצאים שני קווים, הימין והאמצעי. הקו האמצעי נקרא ארך אפיים. קו ימין נקרא ורב חסד. אלו הם מאותו הגוון שהתחזקה בו אש, מקו שמאל הפרטי.

65. ההתחלה שבצד השמאל של ו' דהוי"ה, גבורה דז"א, היא החושך, שבקו שמאל דבינה, המתפשט בחושך למטה, עד שנברא ממנו הגיהנום, הלוהט מאותו החושך של האש החזקה האדומה והשחורה. וכאן לוהטים שביבי אש חזקים, המתפשטים ונמשכים למטה. וכולם נמשכים מתוך החושך, שמאל, לצד השמאל שלמטה.

כשיוצא קו השמאל דבינה, בישו"ת, שהוא חכמה בלי חסדים, נעשה חושך, ששום אור אינו מאיר בו, כי החכמה שבו אינה יכולה להאיר בלי חסדים. ומהחושך הזה נמשכים דינים וקליפות למטה, שממנו נברא הגיהנום, לדון בו את הרשעים.

הגיהנום לוהט מהחושך ההוא, באש חזקה באש אדומה ובאש שחורה. הדינים דבינה מכונים אש אדומה, והדינים דמלכות המעורבים בדינים דבינה נקראים אש שחורה. וכאן בקו שמאל דישו"ת לוהטים שביבי אש חזקים, דינים, שנמשכים למטה לדון בו בני אדם. וכל השביבים והדינים נמשכים מתוך החושך, שמאל דישו"ת, לצד השמאל שלמטה, לדבקים בקו שמאל.

66. חוץ מכשעולה הנר, הבינה, ישו"ת, מתוך מדידת המסך. כשהבינה ממשיכה אור העליון המזדווג על המסך דחיריק, שז"א העלה אליה למ"ן, שע"י הזיווג דהכאה הזה יוצאת קומת חסדים דבחינה א', המייחדת ב' הקווים זה בזה. וזיווג דהכאה זה שהבינה עושה, נקרא מדידת המסך. כי אז מודד המסך שיעור הקומה. ומאיר לצד ימין, שקומת החסדים, שיצאה על המסך, מאירה ומחזקת את צד הימין, חסד.

ואור של קומת החסדים מאיר אל החושך שבקו שמאל, ומגיעים האורות של קומת החסדים אל אש, לדינים דשמאל, ונמצאים

שהוא קו ימין שבשמאל, יוצאים שני קווים. אחד, קו האמצעי, נקרא שופט, ואחד, קו השמאל, נקרא דיין. כמ"ש, אלקים שופט. וכתוב, אבי יתומים ודיין אלמנות אלקים.

73. שני קווים היוצאים מגוון אחד, הכלול מאש אדומה, שמאל שבשמאל, אחד, הימין, נקרא כביר כוח, ואחד, האמצעי, נקרא איש מלחמה.

שני קווים, היוצאים מגוון אחד, הכלול ומתחזק בגוון האש השחור, אמצעי שבשמאל, אחד, השמאל, נקרא פוקד עוון, ואחד, הימין, נקרא משלם גמול.

74. מכאן הם מתפשטים למטה לכמה גבורות שאין להן חשבון. וכולם, כל תשעת הקווים, הם בצד שמאל. והקב"ה נקרא בכולם, וכולם הם מרכבות למטה תחת כל צד. והכול הוא באות ו', בצד שמאל דז"א, שנקרא ו'.

75/1. כי כל האותיות מדי האותיות שבשם הקדוש, כולן עומדות על מרכבות קדושות הסומכות אותן, על דרך שהתבאר עד כאן, ועל מה שהן נסמכות. וכולן רשומות על כל אחד כראוי לו.

ואלו המרכבות הן כינויים לשם הקדוש ההוא, על מה שהם עומדים. כי תשעת הקווים, שהם תשע מרכבות לצד ימין, צד הימין נקרא בשם אל. ותשע המרכבות נקראות בכינויים. ועד"ז צד שמאל דז"א, שנקרא אלקים. ותשע המרכבות, תשעת הקווים הפרטיים, נקראים בכינויים.

75/2. וע"כ מי שבא לייחד את השם הקדוש, צריך לדעת כל אחד מאלו השמות של הכינויים, על מה הם עומדים, ומי הוא השם השולט עליהם, ואותו הצד שהמרכבות עומדות. והכול בשם הקדוש, באלו ד' האותיות שהקב"ה נקרא בהם. אשריהם הצדיקים, שהם הולכים בדרך הישר. אשריהם בעוה"ז, ואשריהם בעוה"ב, שהקב"ה אוהב אותם.

למלכות, שהיא מאירה רק מלמטה למעלה בו"ק. וייחוד השמאל עם הימין, הוא רק שהשמאל יאיר מלמטה למעלה.

68. ג' הקווים שבקו שמאל דז"א, אלו ג' הגוונים, המאירים בג' הצדדים, בימין שמאל אמצע, של האש, קו השמאל. והם אש בגוון חושך, אדום, שחור. אלו ג' הגוונים המתחלקים מהרות, מקו שמאל דז"א, היוצא מהנר, בינה, כל אחד סומך לב' צדדים, נמצא שהם תשע בחינות.

69. גוון אחד התלהט, קו ימין הפרטי שבשמאל, והתחזקה בו האש בגוון חושך, בצד שמאל, בקו ימין שבצד שמאל. גוון אחר התלהט, קו שמאל הפרטי שבצד שמאל, והתחזקה בו האש בגוון אדום שבצד שמאל. גוון שלישי התלהט, קו האמצעי הפרטי שבצד שמאל, והתחזקה האש בגוון שחור, שבצד שמאל.

70. אלו ג' גוונים הם מרכבה אחת לצד שמאל דבינה, באות ו'. כולם צד שמאל של ו', מרכבה לצד שמאל דבינה. ונקראים כינויים להקב"ה בשמאל.

השמאל דז"א בכללו נקרא אלקים, מהשמות שאינם נמחקים. ואלו ב' קווים ימין ואמצעי הכלולים בו, נקראים בכינויים: הימין שבשמאל נקרא אדיר, האמצעי שבשמאל נקרא חזק, הכול בכלל אחד נקרא גיבור. כי צד שמאל דז"א נקרא אלקים.

גם הבינה נקראת אלקים, וגם המלכות נקראת אלקים. וצד שמאל דז"א, גבורה, נקרא ג"כ אלקים.

71. ג' גוונים שבצד שמאל, לוחטים ומאירים למטה. וכל גוון מתחלק לב' אחרים לכל צד מהם, עד שהם בחשבון שלושה שלושה לכל צד, שביחד הם תשעה. כמו שבצד הימין. והשמאל הכללי דז"א הרוכב עליהם, משלים אותם לעשרה.

72. מתוך גוון אחד, הכלול באש בגוון חושך,

קו האמצעי של ו' דהוי"ה

דחיריק שבו, ואז נכנע השמאל, והתייחד עם הימין. כמ"ש, ואם דלת היא, נצור עליה לוח ארוז.

כי הדלת בלבד אינה מספיקה כדי לייחד השמאל עם הימין, אלא שצריכים עוד לוח ארוז, שהוא המסך דחיריק, הממעט הגי"ר דשמאל. והוא נקרא ג"כ בריח, כי הוא דומה לבריח, המחזק את הדלת שלא יפרצו אותה. כי הדלת בלבד חלשה היא מלשמור על הבית. הדלת היא בקו השמאל, והבריח הוא בקו

76. ההתחלה בצד האמצעי, בקו האמצעי של הו', ת"ת, היא בפתח המזרח. כי פתח המזרח עומד באמצע. כי הת"ת שנקרא צד מזרח, והוא קו האמצעי, לוקח ב' צדדים לתקן אותם בבריחים ובדלתות, בצד זה ובצד זה.

דלת, החושך שבשמאל, שמחמת המחלוקת שלו על קו הימין, ננעלו כל האורות שבשמאל ונעשה חושך. אמנם עכ"ז עוד לא רצה השמאל להיכנע ולהתייחד עם הימין, עד שבא קו האמצעי, ומיעט את הגי"ר דשמאל עם המסך

80. ואלו ג' הקווים הפרטיים שבקו האמצעי של הו', הם כינויים שהקב"ה נקרא בהם. שהקב"ה נקרא בכל אלו השמות ואלו הכינויים הכלולים בשם הקדוש, שאותו צד האמצעי של הו' נקרא בו.

קו האמצעי של הו' נקרא בשם הוי"ה, וגי' הקווים הפרטיים שלו נקראים בכינויים. ואע"פ שהוא נקרא באות ו', רק בקו האמצעי שבו, עכ"ז הוא לוקח כל השמות העליונים והתחתונים, וכל ד' האותיות של השם הקדוש הוי"ה אחוזות בו, משום שלוקח כל הצדדים למעלה ולמטה, כי הוא כולל חגי"ת שלמעלה ונה"י שלמטה. וזה השם יה"ו, כאן תלוי השם הזה.

81. והשם הוי"ה, ז"א, לוקח ב' אותיות למעלה, י"ה, ימין ושמאל, חו"ב. ולוקח אות אחת למטה, ה"ת דהוי"ה. ועומד באמצע בין למעלה ולמטה, בין י"ה ובין ה"ת. ובין ב' צדדים, ימין ושמאל, שהוא קו האמצעי, המכריע בין ימין לשמאל.

82. המרכבה של קו האמצעי של הו', נקראת נורא. כשמתחלקת המרכבה, שהיא אותו הרוח, הקו האמצעי של ו', ומתחלקת לגי' גוונים, לגי' הקווים הפרטיים שלו, אש מים רוח, הם נקראים, נורא, אמת, נוצר חסד. אלו השלושה הם מרכבה קדושה לקו האמצעי של ו'.

83. אלו ג' הגוונים, שהם מרכבה קדושה לקו האמצעי של אות ו', לוחטים ומאירים למטה, וכל גוון מאלו השלושה מתחלק לשני קווים אחרים לכל צד, עד שנעשו בחשבון שלושה שלושה לכל צד, שהם תשע בחינות. כי כל קו כלול משלושתם, והם תשעה. ואותו השם הקדוש הוי"ה, השולט עליהם, משלים אותם לעשרה.

84. וכל אחד מאלו ג' צדדים שבאות ו', שהם ימין שמאל ואמצע שבו, המרכבות שלו במספר עשרה. משום שהכול למעלה ולמטה הם בהשלמה אחת של ע"ס, עשרה מאמרות. וכל אלו המרכבות העומדות באותו צד השולט עליהם, נקראות ע"ס, עשרה מאמרות. ומשום זה כל אחד מאלו הצדדים עולה לעשר מרכבות לכל צד, מימין משמאל ומאמצע של הו', עד שעולים כל אחד לחשבון גדול.

כל אלו המרכבות, כשהן מתפשטות בצד שלהן, כולן נקראות באותו השם השולט עליהן. אם הן ממרכבות הימין, נקראות אל. ואם משמאל, נקראות אלקים. ואם מאמצעי, נקראות הוי"ה.

ובאות הפרטי הן נקראות בשעה שמאירות למטה. אם המרכבה מקו ימין שבימין, היא נקראת למטה גדול. אם מקו שמאל שבשמאל, נקראת למטה דיון.

האמצעי. ואחר שג' קווים נכללים זה מזה, נמצאים בכלם הדלת והבריה.

פתח המזרח עומד באמצע, שהוא קו האמצעי, ולוקח ב' הצדדים ימין ושמאל, לתקן אותם בבריהם ובדלתות. כי ע"י קו האמצעי, נתקן בריח על הדלת, וע"י התכללותם זה בזה, נמצאים דלת ובריה בשמאל וכן בימין, כי כלולים זה בזה.

77. הפתח הזה כלול מכל אלו המרכבות שבקווים הימין והשמאל שבאות ו'. וזה עומד על המרכבה העליונה. המרכבה העומדת באות ו', קו האמצעי הפרטי שבו, ז"א.

כי ו' היא כלל של ג' הקווים חגי"ת שבה, והיא עומדת בכל ששת הצדדים העליונים חגי"ת נה"י. ו' זו עומדת על מרכבה אחת, שלושה קווים, בימין ובשמאל, חו"ג, ובחינתה עצמה ת"ת, היוצאים מהנר, בינה.

כיצד ג' הקווים שבו, ז"א, רוח, יוצאים מהבינה? כשהרוח, ז"א, הנושב ביי"ב רוחות של בשמים, ביי"ב צירופי הוי"ה, עולה לבינה, בעת שימין ושמאל דבינה מעלים ריח, ואינם מעלים, שיש מחלוקת בימין ובשמאל דבינה, ולפעמים מעלים ריח, הארת חכמה, ולפעמים אינם מעלים. הנה אז הרוח הזה מאיר באורו, שמכריע ומתקן הימין והשמאל דבינה, שמייחד אותם זה בזה.

ורוח הוא שלום ונקרא שלום, משום שעושה שלום בין ימין ושמאל דבינה. וע"י זה שמתקן הקווים דבינה, זוכה גם הו' באותם ג' קווים. ואז נפרד מהבינה ובא למקומו.

78. הרוח, ז"א, שתיקן הקווים בבינה, כשנפרד מהבינה ובא למקומו, מתחלק בשלושה גוונים, ג' קווים, שגם הוא השיג ג' גוונים כמו הבינה, שלוהטים באש רוח מים. אש קו שמאל, רוח קו אמצעי, מים קו ימין.

כשמתחלק לגי' גוונים, כל אחד לוחט במקומו, בז"א, ונותן חיזוק לגי' הקווים שבבינה. שכל קו שיצא בז"א, הוא משום שנתן חיזוק לקו שכנגדו בבינה.

79. הארה זו המתפשטת מאותו הרוח לכל צד מגי' קווים הפרטיים שלו, ג' קווים שבקו האמצעי של הו', הנה גוון אחד לוחט באש, ומחזק אותו, שהוא קו השמאל. גוון אחר לוחט במים ומכבה אותו, קו הימין. גוון שלישי לוחט ברוח, קו האמצעי, ומאיר לו כארגמן, ולוחט בבי' צדדים, בימין ובשמאל.

ואלו ג' גוונים הם מרכבה אחת, אות ו', כלומר שהם מרכבה לקו האמצעי של הו'. קו האמצעי הפרטי של הו', נקרא ג"כ ו', כמו הו' שבשם הוי"ה. כי כל קו אמצעי בכל מקום שהוא, הוא ו'.

אדיר בַּמְרוֹם ה'. ואע"פ שהשם עומד בעוה"ב, בינה, הנה כתוב מרום גם בז"א. וע"ז התחבר עוה"ב בכל אלו המרכבות דשמאל. וכך נקראת הבינה בשם אלקים, כמו הגוונים של שמאל שבו, משום שהבינה התחברה עם השמאל דז"א.

87. הגוון השלישי, שהרוח התחזק בו, קו האמצעי של הו', אלו השניים היוצאים ממנו, אחד נקרא שוכן עד, ואחד נקרא קדוש. ומאלו מתפשטים האורות למטה. וכולם הם מרכבות אלו לאלו. וכולם הם כינויים שהקב"ה נקרא בהם. וכולם ניכרים ע"פ הצד השולט עליהם.

85. שניים יוצאים מנקודה אחת, מימין שבג' הקווים שבקו האמצעי שבו. אחד נקרא נושא עוון, ואחד נקרא עובר על פשע. אלו הם מאותו הגוון שהתחזקו בו מים, מימין שבג' הקווים שבו.

שניים יוצאים מתוך הגוון שהתחזקה בו האש, משמאל שבג' הקווים של הו'. אחד נקרא מרום, ואחד נקרא רס.

86. השמות מרום, רס, כלולים בעוה"ב, בינה. וכאן בצד השמאל שבג' קווים של הו', אחד נקרא בוחן ליבות, ואחד נקרא מרום. כמ"ש, מְרוֹם מִשְׁפָּטִיךְ מִגְדוֹ, שְׁסוּבָב עַל ז"א. וכתוב,

נו"ה שבו

נקראים, רחמיך רבים ה'. וכן, אִיְהוָה חֲסִידֶיךָ הֵרַאשׁוּנִים ה'. וכן, זְכוּר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסִידֶיךָ כִּי מַעֲלֵם הֵמָּה. כל אלו סובבים על נו"ה, הנקראים רחמים רבים, וחסדים ראשונים. ואע"פ שהחסדים והרחמים הם למעלה מחוזה, בחג"ת, הם ג"כ מתפשטים למטה בנו"ה, כעין שלמעלה, כמ"ש, מַעֲלֵם הֵמָּה, שפירושו למטה.

93. וע"כ אין הנצח וההוד נקראים בשמות, כמו שנקראים בשמות אלו שלמעלה, חג"ת, אלא בכינויים, כי הם כעין שלמעלה, אבל הם בכלל אלו העומדים מחוץ לחג"ת. והם סומכים של התורה, ת"ת, כי נו"ה סומכים את הגוף, הנקרא ת"ת, היוצאים מהמרכבות העליונות, דחג"ת. ואלו הם שהזכיר דוד המלך, שקרא להם רחמים רבים, וחסדים ראשונים. וזהו שהזכיר דוד תמיד בדרך כלל, רחמים רבים וחסדים ראשונים, ולא פירש מקורם.

94. כל אלו השמות העליונים, מאלו העשרה, שהם השמות דחג"ת, אל, אלקים, הוי"ה, אינם נמחקים. אבל מרכבות אלו שלהם, תשע המרכבות היוצאות מכל אחד מהחג"ת, שהם שמות הנקראים כינויים, למה הם נמחקים?

95. כל השמות העליונים עומדים כגוף לנשמה העליונה, בינה, שלא נודעת ולא מתגלה. ואלו הכינויים הם לבוש אל השמות, שהם כגוף. והם כעין האגוז, שיש לו קליפה לקליפה, או אלו הפרחים, שיש להם קליפה לקליפה, ומוח בפנים.

96. כך אלו עשרת השמות כולם הם כעין הקליפה הזו אל המוח. ואע"פ שכולם מוח, שגם השמות הם מוח, כולם אורות עליונים ובשמים עליונים, אין מי שיעמוד בקיומם. אבל כולם כעין קליפה כלפי מה שאינו ידוע, ואינו נמצא כלל בחכמה. וכש"כ לא"ס המלוּבש בתוכם. וע"כ בערכם נקראו השמות קליפות. ואלו

88. כעין זה יש ג' צדדים, ימין שמאל ואמצע, נה"י, היוצאים מהצדדים העליונים, שהם ימין שמאל ואמצע שבו, מחג"ת דז"א. ואלו נה"י יוצאים מחוץ להם. כי נה"י יוצאים מחוץ לגוף, חג"ת, ורק שניים מהם, נו"ה, עומדים לחוץ. אבל השלישי, יסוד, אינו נחשב כל כך לחוץ, כי ברית וגוף נחשבים כאחד. וכולם לוקחים מרכבות למטה מחוזה דז"א.

89. אלו נה"י שלמטה מחוזה דז"א, היוצאים מאלו הצדדים העליונים, חג"ת, הם כמוהם. נצח ימין. הוד שמאל. יסוד באמצע, הדבוק בתוך אמצע, ת"ת. כי היסוד דבוק בת"ת. וכולם, כל הנה"י, כלולים באלו השלושה העליונים, חג"ת, וכולם, כל חג"ת נה"י, כלולים באות ו', ז"א, הכולל את כולם. כי ז"א כולל חג"ת נה"י. וכולם במרכבות ידועות מתחלקים לפי הצד שלהן.

90. אלו נה"י אינם נקראים בשמות ידועים, כמו החג"ת, אלא בכינויים שלמטה, כעין הכינויים העליונים, הנאמרים בתשע מרכבות היוצאות מהחג"ת. ואלו התחתונים, אחוזים בעליונים, שנה"י אחוזים בחג"ת, אלא שאלו ג' האחרים, נה"י, הם מרכבות שמחוץ לגוף החג"ת.

91. שני עמודים, נו"ה, הם הסומכים שמבחוץ, והם ב' קווים ימין ושמאל, ונקראים חסדי דוד, ואלו צבאות של מעלה, הם מרכבה שלהם. הם שניים העומדים ועושים שליחות בנביאי האמת. כי הנביאים מקבלים מנו"ה.

92. מנו"ה באים מעשי ה' בעולם בגלוי. שהארת החכמה אינה מתגלה למעלה מחוזה דז"א, אלא למטה מחוזה דז"א, ששם נו"ה. מעשים פירושם מוחין. כמ"ש, גְדוּלִים מַעֲשֵׂי ה'. ונקראים גדולים, משום שיוצאים מגדול, שהוא הארת חכמה, הנקראת גדלות. ואלו

ג' בחינות:

א. פנימי פנימיות, שנקרא מוחא, נשמה. נעלמים ואינם נודעים כלל. מו"ס ואו"א, הנעלמים מחכמה.

ב. פנימיות, גוף, חג"ת דז"א, נקראים בשמות אל, אלקים, הוי"ה. נודעים בחכמה כדי להשפיע לתחתונים שמחזה ולמטה, אבל הם עצמם נמצאים בחסדים מכוסים חכמה.

ג. חיצונית, מחוץ לגוף, נו"ה שמחזה ולמטה דז"א, לבוש לגוף, אינם נקראים בשמות אלא בכינויים. אבל בהם מתגלה החכמה.

כשהמלכות מאירה בהארת החכמה, היא נקראת ערב או לילה, מפני שאין הארת החכמה מאירה, אלא עם דינים וחשכות. והחג"ת דז"א נקראים יום או בוקר, מפני שמאירים חסדים בשפע גדול, אמנם החכמה מכוסה בהם.

וזהו שכתוב, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. כלומר שערב ובוקר, שהם מלכות וז"א, מזדווגים זה עם זה, אז נקראים שניהם יום אחד. שאפילו המלכות נהפכת אז לקבלת החסדים, והחכמה נעלמת בה כמו בחג"ת דז"א. וע"כ בשעת הזיווג נקראת גם היא יום.

ועכ"ז גם בעת הזיווג, אין השפעת החכמה נעלמת לגמרי מהמלכות, אלא שנבחן, שנו"ה טובים אותה בעת ההיא מבחוץ מרחוק, ומשפיעים לה חכמה בכלים דאחוריים שלה מבחוץ.

הכינויים הם קליפה אל השמות. והכול הוא זה בתוך זה. ומו"ס דז"א לְפָנַי וּלְפָנַי שאינו נודע כלל. וע"כ הקליפה האחרונה, הכינויים, אין אנו דואגים להם, שלא יימחקו. אבל אע"פ שהם נמחקים, עכ"ז לא ניתנה רשות למחוק אפילו אות קטנה שבתורה.

97. אי"כ האם ה"ת, המלכות, היא ג"כ קליפה אחרונה לאלו הכינויים? לא, אלא היא קליפה כלפי הספירות העליונות, אבל לא אל הכינויים האלו, כי אין משתמשים עימה אלא השמות העליונים, שהם חג"ת, ולא הכינויים האלו.

98. אלא כשמלכות עולה לז"א, להתעטר ולהתאחד בימין ובשמאל דז"א, כל המרכבות שהם כינויים, כולם טובים אותה, ומכסים עליה סביב, כבעל לאשתו שפורש כנפו עליה, כך הכינויים פורשים עליה כנפי בעלה ז"א, ומכסים אותה מכל צד, והיא משמשת בבעלה. כמ"ש, ואפרוש כנפי עלייך. וכן, ופרשת כנפיך על אמתך.

99. משום זה הכינויים הם מבחוץ למלכות, החופפים עליה. והמלכות מבפנים הכינויים. והיא מבפנים כלפי הכינויים, והיא מבחוץ כלפי השמות העליונים דחג"ת. וכך הכינויים מבפנים כלפי תחתונים מהם, והם מבחוץ כלפי המלכות. באופן, שמה שמבפנים נחשב לבחוץ כלפי עליונים ממנו. ומה שמבחוץ נחשב לבפנים כלפי תחתונים ממנו.

ספירת היסוד שבו'

המרכבות, נו"ה, כולם באים אל היסוד, שמשפיעים אליו שפעם ונכללים בו, בלחש, שאין הארת החכמה נשמעת בו.

כי הרמת קול מורה על הארת החכמה. ואע"פ שכולל חכמה וחסדים, עכ"ז החכמה אינה נשמעת בו, אלא החסדים בלבד. שבשעת הזיווג, אין ז"א משפיע אל המלכות אלא חסדים בלבד.

102. כשאלו השמות חג"ת דז"א באים, כלומר שהארתם נמשכת אל היסוד, המרכבות נו"ה פרושות וחופפות לכל צד של יסוד, ולמדרגה שלמטה, מלכות. ואלו נקראים הכנפיים של בעלה של המלכות, לכסות על הכול.

ומדרגה זו, היסוד, נכנס בלחש, כמעין בתוך באר, שמימיו אינם נפסקים לעולם, והמעין אינו נפרד לעולם. והכול הוא באר, היסוד והמלכות ביחד נקראים באר. כמ"ש, באר חפרוה שרים. וכן, באר מים חיים.

אע"פ שהזיווג בחסדים מכוסים, עכ"ז גם הארת החכמה מושפעת אל המלכות, אלא לא בזיווג פב"פ, אלא בהארת אחוריים מסביב לה.

100. אחר שביאר הזוהר נו"ה של הוי' דהוי"ה, מבאר עתה היסוד שלו. ואומר, המעין שבבאר, שמימיו, השפע, אינם נפסקים לעולם. הבאר היא המלכות, והמעין הוא היסוד. זה, היסוד, מקיים קיום לקיים את הכול.

כל העליונים וכל התחתונים נמצאים בזה, לאהבת התשוקה, משום שהיסוד הוא תשוקה למעלה ולמטה, להאיר את הפנים ולהשקות את הגן, המלכות. כי השלמת היסוד בכלים, מוציאה ג"ר באורות, ונמצא שמאירה את הפנים. וכן הוא המשפיע אל המלכות.

101. היסוד, אין מרכבה עומדת להתגלות בו, אלא הכול סתום בסתימה, ואינו עומד בגלוי. אלא כל השמות העליונים וכל המרכבות, כולם באים אליו בלחש.

היסוד הוא קו האמצעי שלמטה מחזה. ואע"פ שכולל חכמה וחסדים, עיקר השליטה בו היא החסדים המכוסים מחכמה. ואין מרכבה עומדת להתגלות בו, שהמרכבה אינה מתגלה בו בהארת החכמה. אלא כל השמות העליונים, חג"ת, וכל

והיסוד כורה בתוך נקודה, שממעט אותה מג"ר ע"י המסך דחיריק שבו, שבה כורה ועושה בה בית קיבול. וכורה בה, ונכנס לתוכה, שאם לא היה כורה בה ועושה בה בית קיבול, לא היה יכול להיכנס ולהשפיע בה, כי אינה עוזבת את קו השמאל דבינה, מטרם שהתמעטה מג"ר דחכמה שבו. נמצא, שע"י זה שכרה בה, יכול להיכנס בה. ולא נודע כלל, שמשפיע בה חסדים מכוסים מחכמה, הנבחנים ללא נודעים כלל בחכמה.

104. כשא' מתחברת עם ה', או י' מתחברת עם ה', אז ה' זו היא בנקודה אחת להטיב לעולם, כמו א"ה או י"ה. כי אז אותו המעיין של הבאר כרה בתוך הנקודה ההיא, ונכנס לתוכה ולא נודע. כי הצירופים א"ה או י"ה רומזים, שכבר היא בזיווג עם ז"א, שהיסוד משפיע בה חסדים, כי א' וי' הן חסדים. ובי' הצירופים האלו נמצאים בשם אה"ה.

105. ואז עומדת הנקודה, המלכות, בקודש הקודשים, בבינה, וע"כ הזיכרון שלה, הזיווג, הוא בקודש הקודשים, במקום שיציאת הרוח נמצא בגרון, שנקרא אה"ה, כלומר בבינה, הנקראת גרון ונקראת אה"ה. משום שזה המקום שעומד קודש הקודשים, הוא קול גדול ואינו נודע, ואין הוא רוח ממש. ואז היא ה' בחיבור של אותיות עליונות, יה"ו, והכול שם אחד הוי"ה. להאיר מלמעלה ומלמטה.

יסוד דז"א דגדלות, הנבחן שמימיו לא נפסקים ודבוק תמיד במלכות, באר. בשעה שז"א ומלכות עולים לאו"א עילאין, שז"א מלביש לאבא עילאה, והמלכות מלבישה לאמא עילאה, ואז, כמו שזיווג או"א עילאין הוא תמידי ואינו נפסק לעולם, גם זיווג ז"א ומלכות אינו נפסק לעולם.

ומדרגה זו, היסוד, נכנס בלחש, בחסדים, שהארת חכמה לא נשמעת בהם, כי יסוד דז"א הוא אז כמו אבא עילאה, ג"ר דבינה, המשפיע רק חסדים ולא חכמה. כמע"י בתוך באר, שמימיו אינם נפסקים לעולם, כי יסוד ומלכות הם אז כמו יסוד ומלכות דאו"א, שזיווגם לא נפסק לעולם. והמע"י, יסוד, אינו נפרד לעולם מהבאר, והכול הוא באר, שגם המעיין, יסוד, נחשב לחלק מהבאר, משום שאינו נפרד ממנו.

וע"כ הזיכרון שלה, הזיווג, בקודש הקודשים, בבינה, בג"ר דבינה, שהוא יציאת הרוח, הנמצא בגרון, כלומר קומת החסדים, הנקראת רוח, היוצאת ומושפעת מאמא עילאה, הנקראת אה"ה ונקראת גרון. גם המלכות בקבלת חסדים כמוה, רוח היוצא מהגרון, משום שהמקום שבו עומד קודש הקודשים, הוא קול גדול ואינו נודע, כי החסדים שבקודש הקודשים, ג"ר דבינה, נקראים קול גדול, להיותם בגדלות ובג"ר, כמו

גם ביסוד המשפיע בעת הזיווג. ועיקר השפעתו בחסדים ולא בחכמה, עכ"ז המרכבות נו"ה פרושות וחופפות לכל צד.

כלומר, שהמרכבות המאירות בהארת חכמה, פרושות מחוץ לזיווג, ומשפיעות הארת חכמה באחוריים. ומשום שהארתן היא בדרך אחוריים ולא פנים, ע"כ נקראות כנפיים, המכסות על היסוד ועל המלכות.

ויש בזה ב' משמעויות:

א. שע"י הארת החכמה שלהן הן מכסות ומגנות על הארת הזיווג מפני התקרבות החיצוניים, כי הארת החכמה מרחיקה החיצוניים מכל אחיזה בהארת הזיווג.

ב. כי הארת אחוריים נמשכת בדינים, אשר הדינים הללו הם כמו מכסה וכנפיים על הארת החכמה עצמה, המגיעה אל הזיווג, שלא יינקו ממנה החיצוניים, כי פחד הדינים עליהם.

103. המעיין של הבאר, יסוד, סתום מחכמה, אל הבאר, המלכות. כי נכנס אליה בלחש, שהארת החכמה אינה נשמעת בו. היסוד כורה בתוך נקודה, שהיא ה"ת, המלכות. וכורה בה, ונכנס לתוכה, ולא נודע כלל.

בעת שהמלכות מקבלת מקו שמאל דבינה, שהוא חכמה בלי חסדים, נעשית גם היא מרוחקת מז"א, שהוא ימין, והיא אז חושך ולא אור. כי החכמה שבה לא תוכל להאיר בלי חסדים. והתיקון לזה כמו בייחוד ימין ושמאל בבינה, שקו האמצעי מעורר את המסך דחיריק, ועל ידו ממעט הג"ר דחכמה שבקו שמאל, שע"י זה נכנע השמאל ומתייחד עם הימין.

וכלפי המלכות נבחן היסוד לקו האמצעי. וגם הוא, ע"י מסך דחיריק שבו, ממעט את הג"ר דחכמה מהמלכות, ואז מתרצה המלכות להזדווג עם ז"א, שהוא ימין. ומיעוט הג"ר דחכמה מהמלכות, שעושה היסוד, נקרא כרייה, מבי טעמים:

א. כי המלכות הייתה שלמה בהארת החכמה, ובא היסוד עם המסך דחיריק, ועשה בה חיסרון של ג"ר דחכמה, שנבחן לנקב אשר כרה בה היסוד ע"י מסך דחיריק.

ב. כי בעוד שהמלכות דבוקה בשמאל דבינה, והיא בחכמה בלי חסדים, אע"פ שהיא שלמה בפני עצמה בחכמה, עכ"ז אינה יכולה להאיר כלום לתחתונים, כי אין החכמה מאירה בלי חסדים. וכל עוד שהיא דבוקה בשמאל דבינה, אין לה בית קיבול, לקבל חסדים מז"א, שתוכל להאיר לתחתונים.

ונמצא, שע"י זה שהיסוד מיעט את הג"ר דחכמה שבה, קנתה בית קיבול, לקבל מז"א חסדים, כי רק אז מתרצה להזדווג עם ז"א. ולפיכך נבחן המיעוט דג"ר שעושה היסוד, כמו כורה במלכות, ועושה בה בית קיבול.

בפנימיות חגיגת. ואז הכול הוא רצון אחד, שהרצון דאוי"א שולט בז"א, וביסוד, ובמלכות, כרצון אחד.

107. ע"כ בשעה שהקב"ה נועד עם המלכות, וישראל אינם כשרים להיות פתילה אליה, להאיר, שאינם ראויים להעלות מ"ן לצורך זיווג ז"א ומלכות, כתוב, פשטני את כותונתי איִכָּכָה אלבשנה, רחצתי את רגליי איככה אטנפם. פשטני את כותונתי, אלו הכינויים נו"ה, הלבושים. כשמתחברים כולם הם נבחנים לכותונת של הקב"ה. וכשהוא נועד אצלה, הוא נשלל מכל הלבושים כדי להתחבר עימה. וע"כ אמר הקב"ה, פשטני את כותונתי, כדי להיתקן ולהיות נכון להטיב לך, ואת אינך מתוקנת כראוי. עתה, איככה אלבשנה, איך אתלבש שוב באלו הלבושים, שאינם מאירים אלא באחוריים מרחוק, שע"י זה אחזור ואסתלק ממך.

108. רחצתי את רגליי, איככה אטנפם. הרי רחצתי את רגליי מהטינוף ההוא. ומהו? כי כאשר התקנתי ונועדתי לך, העברתי צד האחר הטמא מלפני רגליי. עתה איך אחזור לשים הטינופת ההיא, לכסות על המקדש, מאחר שאת אינך מוכנה בתיקוניך להיתקן אליי. מכאן למדנו, כשרוח הטומאה עובר מהעולם, אז גדל הכול למעלה ולמטה. וע"ז, רחצתי את רגליי, איככה אטנפם, כמקודם לכן. כשרוצים להרחיק את הס"א ולתקן את המלכות, שתהיה ראויה לזיווג עם ז"א, צריכים לתת מוקש לס"א, כמ"ש, ונתתי פחים בלחיך, שנותנים לו תחילה אחיזה בקדושה, שבזה מפילים אותו אח"כ לגמרי.

ואמר, הרי רחצתי את רגליי מהטינוף ההוא. כי כאשר התקנתי ונועדתי לך, כלומר בעת שהמלכות נתקנת להיות ראויה לזיווג, העברתי צד האחר הטמא מלפני רגליי. כלומר, שע"י זה שנתן לו תחילה אחיזה בקדושה, ע"י זה הפיל אותו אח"כ והרחיק אותו לגמרי.

עתה איך יחזור לשים הטינופת ההיא, לכסות על המקדש, אם שוב תחזור ותתרחק ממנו, ויצטרך לתקן אותה שנית. נמצא, שיהיה מוכרח לתת שוב אחיזה לס"א במקדש, כדי להפיל אותו, שהאחיזה המוקדמת הזו נבחנת לטינוף הרגליים.

109. ומשום זה הוא התפשט מכל הכינויים, בשעה שהמעין הזה כורה בנקודה ההיא, וסתם בתוכה. ואז כשהמעין סתם החסדים בתוכה מהארת החכמה, אז מאיר הכול. והבאר מתמלאת מהמעין, שנכנס בתוכה וסתם בה בלחש. ואז אלו הכינויים מכסים עליה ומתפשטים לימין ולשמאל, גם בהארת חכמה שבשמאל.

החכמה. ועכ"ז אינו נודע בחכמה כלל, אלא כולו חסדים.

ואין הוא רוח ממש, שאע"פ שאנו מכנים השפע משם רוח, חסדים, עכ"ז אינו רוח ממש, כי רוח הוא ו"ק. אבל חסדים אלו שבקודש הקודשים הם ג"ר.

וכשהמלכות בבחינה הזאת, אז היא ה' בחיבור של אותיות עליונות, יה"ו, כי כל ג' האותיות יה"ו מאירות בה, שהו' היא ז"א, והם מלבישים לאוי"א עילאין, שהם י"ה. ואז הכול שם אחד הוי"ה, י"ה אחד עם ו"ה, כי מלבישים זה את זה, להאיר מלמעלה ומלמטה, כי ההארה מלמעלה, מאוי"א עילאין, וההארה מלמטה, מז"א וממלכות, מאירות בשווה.

106. כשהמעין, יסוד, כורה בנקודה זו, המלכות, שממעט אותה מג"ר דחכמה, ונכנס בתוכה, אז כל אלו השמות העליונים, אל אלקים הוי"ה, וכל אלו הצדדים העליונים, שהם ימין שמאל ואמצע, שלמעלה מחזה דז"א, ששפעם חסדים מכוסים, כולם נכנסים בתוך המלכות, בתשוקה ברוח השלם למעלה, השלם בבחינת או"א עילאין.

בתשוקה נכנסים בה, ולא בדבר אחר. הכול ברוח ולא בגוף. כמו בעל הנשלל מכל לבושיו, בשעה שבא להתחבר באשתו. אף כאן, כל אלו המרכבות, שלמעלה ושלמטה, כולן סובבות אותה מרחוק ומכסות עליה, ובעלה, ז"א, נשלל מכולן. וע"כ אינם באים כל אלו האיברים להתחבר בה, אלא ברוח ממש. ואז הכול הוא רצון אחד.

יש ג' בחינות: נשמה גוף לבושים. או"א עילאין, שאינם נודעים כלל בהארת חכמה, שהם אור החסדים, רוח, נבחנים לנשמה. חגיגת דז"א, הנודעים בחכמה רק להשפיע למטה מחזה, ולעצמם הם בחסדים מכוסים מחכמה, נבחנים לגוף. והנשמה, או"א עילאין, מלובשת בו. נו"ה, שבהם מתגלה החכמה לעצמם, נקראים לבושים, המלבישים מבחוץ על הגוף, חגיגת.

כשהמעין, יסוד, כורה בנקודה זו, המלכות, כולם נכנסים בתוך המלכות, בתשוקה ברוח השלם, ברוח השלם דאוי"א, שהוא ג"ר. בתשוקה נכנסים בה, שהיא פנימיות, הנמשכת מהנשמה, המלובשת בה, שהיא או"א, ולא בדבר אחר, בגוף ובלבושים.

הכול ברוח, הכול מושפע ברוח השלם דאוי"א עילאין, ולא בגוף, ולא מחגיגת דז"א, גוף, ולא מלבושים המלבישים את הגוף, נו"ה. כמו בעל הנשלל מכל לבושיו, כי אינו משפיע בה אלא מהרוח השלם שבפנימיות חגיגת, גוף. וע"כ אינם באים להתחבר בה כל אלו איברי הגוף, חגיגת, אלא ברוח ממש, שהרוח השלם דאוי"א מלובש

בעוה"ז, ולהאיר להם לעוה"ב. עליהם כתוב, והמשכילים יזהירו. אשריהם בעוה"ז ובעוה"ב. אותם הדבקים בהקב"ה באמת, הרצון שלהם מדרך אותם, שילכו בעבודתם, כפי המתוקן למעלה בעולמות העליונים, כמ"ש, וילך אברם כאשר דיבר אליו ה'. ולפיכך כשהם מסתכלים אח"כ ברצון שלהם, הם יודעים סודות עליונים, כי הם מסתכלים בנשיות שברצון שלהם, ויודעים איך נקבעים למעלה סודות עליונים.

110. והם הקרומים הדקים של האגוז, העומדים וחופפים בפנים על המוח של האגוז, שהוא הפרי. שהם נאכלים עם הפרי, ואינם נחשבים לקליפות ממש. אבל אותה הקליפה הקשה של האגוז, החיצונית, קליפה ממש, כבר נשברה ואינה עומדת שם בעת הזיווג. ואז הכול בסוד עליון, ללכת בסודות האלו. אשריהם המסתכלים ברצון שלהם, דברים של סודות העליונים, ללכת בדרך אמת. לזכות

צורת אות ה' שבשם הוי"ה

הא, שפירושו הנה. וע"כ כשהמלכות מוכנה לקבל מז"א, היא כאילו אומרת לו, הנה אני. וע"כ נקראת, הא.

גם בצירוף ה' יש ג' בחינות, נשמה, גוף, לבושי הגוף. כשהמלכות מזדווגת עם ז"א, שמש, לקבל ממנו אור, הם עומדים כשני אוהבים זה מול זה, שניהם כמו אחד, כמו שז"א הוא בחסדים מכוסים שמקבל מאו"א עילאין, גם המלכות בחסדים מכוסים כמוהו. וזה נבחן שהם דומים לאו"א עילאין, הנקראים שני אוהבים. והארת הזיווג הזה שמקבלת מז"א היא עיקר האור שלה. והיא בחינת נשמה אל המלכות.

הגוף של המלכות. ע"ב סנהדרין, העומדים כחצי גורן עגולה, רומז על השם ע"ב, היוצא מג' הפסוקים וייסע ויבוא ויט, חג"ת דז"א. ע"ב סנהדרין עושים הגוף אל המלכות, שבו מתלבשת הנשמה. הגוף של המלכות נעשה על ידיהם, כחצי גורן עגולה, כי כך היא צורת הלבנה, מטרם שהיא במילואה.

הלבושים של המלכות. אלו הבתולות הנמצאות עימה, המתקשטות ומיתקנות, שהן המדרגות הנמשכות מכלים דאחוריים של המלכות. ולפי שאין המלכות מקבלת חכמה אלא בכלים דאחוריים, ע"כ צריכה לאלו הבתולות, שישלימו הכלים דאחוריים שלה. והן נחשבות ללבושים אל הגוף שלה.

הארת הזיווג שמלכות מקבלת מז"א, היא עיקר הארתה, הנשמה שלה. ונאמר, שהנקודה שבאמצע מקבלת אור מהשמש, כי הנקודה שבאמצע היא מלכות, המקבלת מהזיווג השלם של פנימיות ז"א, הנקרא שמש. וכן הלבנה, המלכות, אינה מאירה אלא מתוך נקודה אחת העומדת ונסתמת באמצעה, כי רק היא מוכשרת לקבל הארת הזיווג דז"א, וע"כ, נקודה זו העומדת באמצע לוקחת כל האור, שמקבלת מפנימיות ז"א מהרוח השלם שלו, שזה כולל כל האור שבה. כי אין לה אז, אלא רק אור החסדים הזה השלם שמקבלת מז"א.

וע"כ נאמר על אות ה', שהיא חצי הגוף של הלבנה, כי שלמות הלבנה היא בשני אורותיה,

111. ביאור צורת האותיות בה"ת, שהיא המקדש, המלכות, הלבנה, כששולטת ומתקשטת אל השמש, ז"א, לקבל ממנו אור. הם עומדים כשני אוהבים זה מול זה. ואלו הבתולות הנמצאות עימה, מתקשטות ומיתקנות בתיקונים. אחת לאחוריה, למערב. אחת לפנייה, למזרח. אחת לדרום. ואחת לצפון. והיא עומדת באמצע.

112. וע"ב (72) סנהדרין, השם ע"ב, היוצא מג' פסוקים וייסע ויבוא ויט, עומדים כחצי גורן עגולה לעשות גוף ללבנה, למלכות, לקשט המלכה לבעלה. והיא עומדת כעין זה, כחצי הלבנה.

113. הנקודה שבאמצע, מכוונת נגד קו האמצעי, ז"א, כי נקודה זו, המלכות, מקבלת אור מהשמש, ז"א, להאיר לכל הגוף. וזוהי הנקודה העומדת בחצי העין, כלומר שהעין נראית כחצי עיגול, ובאמצעה הנקודה, שנקראת בת עין, שכל האור שבעין נמצא באותה הנקודה, העומדת באמצע העין, שהיא לוקחת כל האור, להאיר לכל העין. וכן הלבנה, המלכות, אינה מאירה אלא מתוך נקודה אחת העומדת ונסתמת באמצעה, אע"פ שהנקודה אינה נראית בלבנה.

114. אין עיגול בעולם שאינו נעשה מתוך נקודה אחת העומדת באמצעו. ומשום זה גם העיגול של הלבנה, מתוך נקודה אחת הנסתמת בתוכה באמצע, נעשה הכול. ונקודה זו העומדת באמצע לוקחת כל האור ומאירה אל הגוף ומאיר הכול.

115. סוד הסודות למסתכלים בסודות החכמה. אות ה', שהיא חצי הגוף של הלבנה, המלכות, והיא בעיגול, בנקודה העומדת באמצעה. והיא חצי העיגול, משום שהיא סתומה מצד זה ופתוחה מצד זה. כנקבה הפתוחה אל הזכר, לקבל אותו בתוכה, ולהאיר ממנו, ולהתחבר עימו.

וע"כ היא פתוחה אליו לקבל אותו. ואז נקראת ה'. ה', כמי שאומר, הנה אני, כלומר,

117. ונמצאת המלכות, ס' סתומה, כמו אמא עילאה, בינה, כמ"ש, לַסְרְבָּה הַמְשֵׁרָה, שהאות ס' סתומה שבאמצע האותיות, מראה על השלמות של חכמה וחסדים יחדיו. ועתה עומדת הלבנה במילואה, העולם התחתון, מלכות, כעין עולם העליון, בינה. וזו אות ס'.

118. אות ס', אינה אלא בעיגול. מאחר שהלבנה עומדת במילואה. והכול ממה שהייתה מקודם באות ה', שבתחילה הייתה פתוחה בה', לקבל מבעלה שפע החסדים בשלמות. ולאחר שנשלמה מבעלה בחסדים, התמלאה במילואה, שגם החכמה האירה בה, אז נעשית אות ס', כעין העליונה, שהוא עוה"ב, בינה.

ומשום זה יש ה' עליונה, בינה, והי"ת, מלכות. וכן ס' עליונה, בינה, וס' תחתונה, מלכות. זו כעין זו, שהמלכות דומה לבינה. וזה עניין אחד, שהעליונה והתחתונה, בינה ומלכות, כאחת.

119. עולם העליון, בינה, פתוחה בתחילה בה'. שתחילה היא במ' פתוחה, כמו המלכות, שהיא תחילה בה' פתוחה, וכשהבינה מתמלאת בחכמה מל"ב (32) שבילי החכמה העליונים, והאירה להאיר, היא מתפשטת ונשלמת ונעשית ס'. והכול, הבינה והמלכות, אחד.

בחכמה ובחסדים, ביחד. ומתוך שמקבלת בעת הזיווג חסדים בלבד, ע"כ נבחנת שהיא במחצית הגוף שלה, רק בחסדים. והיא חצי העיגול, משום שהיא סתומה מצד זה, סתומה מלקבל חכמה, ופתוחה מצד זה, שפתוחה רק לקבל חסדים מבעלה. וע"כ אין לה אלא מחצית גופה.

116. וכשהיא מאירה ממנו ומתחברים זה בזה, והלבנה מתמלאת, אז נשלמת ה' זו, והלבנה מתמלאת גם בחכמה. ואז במקום שהייתה ה', מחצית הלבנה, נעשית ס', הלבנה במילואה, גוף שלם.

אע"פ שבעת הזיווג היא רק בקבלת החסדים, מחצית גופה, אמנם גם הלבושים מאירים בה מרחוק בכלים דאחוריים שלה, שהם בתולותיה. ולאחר הזיווג, אחר שהתמלאה באור החסדים, נשלמת הארת החכמה שבאחוריים שלה ונכללים זה בזה. ואז הלבנה במילואה, בגוף שלם מחסדים ומחכמה יחד, בס' סתומה. אמנם יש ב' בחינות ס' סתומה:

א. לפני הזיווג, שאז היא חכמה בלי חסדים, ואינה יכולה להאיר.

ב. לאחר הזיווג, שכבר היא מלאה בחסדים, ואז גם החכמה יכולה להאיר. והיא בכל השלמות.

צורת אות ו' שבשם הוי"ה

120. אות ו' דהוי"ה רומזת, שעולם העליון, ז"א, פושט התפשטות להאיר למטה אל המלכות בו"ק חג"ת נה"י, הכלולים כאחד בחיבור אחד, שאין שינוי הארה בחג"ת נה"י האלו, וכולם מתחברים במרכבות שלהם באות הזו.

123. מתי הימין והשמאל נראים בת"ת, ו' בשעה שאות ו' מתפשטת ונקראת א'. אז נראות בה שתי זרועות, שתי האותיות י' שבצורת א', י' עליונה ימין, י' תחתונה שמאל, והגוף ו', עומד ביניהם באמצע, קו האמצעי המכריע ביניהם.

124. וע"כ א' ראש לכל האותיות, משום שתיקון זה של ג' קווים הוא ראש לכל מה שיוצא מעוה"ב, בינה, כי שום אור אינו נמשך מבינה אלא בדרך ג' קווים. ואע"פ שסודות עליונים אחרים נאמרו בא', אבל זה בירורו של הדבר. ומהא', שהיא ג' קווים, התפשטו האותיות האחרות בצד שלהן, כל אחת בקו הראוי לה. כי האותיות מתחלקות לפי סדרם של ג' קווים.

125. האות ו' והאות א', הכול אחת, ואין ביניהן אלא מה שזו הוי' סותמת הכול בתוכה. כי הפרטים דחג"ת נה"י אינם נראים בה.

121. אות ו' היא רושם של ו"ק הכלולים כאחד. והיא מאירה אל הלבנה, המלכות, בו"ק הכלולים כאחד. כי כשמתחברים ז"א ומלכות כאחד, ו"ק מתפשטים במופשט, וכולם הם בצורת הוי', צורת אדם, הוי"ה במילוי אותיות אלף שבג"י אדם (45), ואע"פ שהם ו"ק, אין נראה בהתפשטות אלא רק גוף אחד של הוי'.

122. חג"ת נה"י כולם בחיבור אחד, נמצאים בקיום הגוף, ת"ת, ו', שלוקח הכול, שולט על כל הוי"ק. וכל האור הוא רק מחסדים מכוסים, כמו הת"ת שלמעלה מחוזה, שנקרא ו'. וכאשר ו', ת"ת, נמצא כך בחיבור אחד, הוא מוכן להשפיע לנוקבא, למלכות, כשהוא מופשט ונשלל מכל השינויים שבימין ובשמאל.

כי אינו חכמה שבשמאל אלא חסדים, וגם אינו חסדים שבימין, אלא חסדים פנימיים דאוי"א, הנחשבים כג"ר. ולפיכך נשלל מכל הבחינות שבימין ובשמאל, שזה צורת הגוף,

שניהם מהכלל, מקו האמצעי. כי אז הם נכללים זה בזה מכוח תיקון קו האמצעי, המסדר הארתם, שהחסדים שבימין יאירו מלמעלה למטה, והחכמה שבשמאל תאיר רק מלמטה למעלה, שזה נעשה ע"י שמיעט הגי' דחכמה שבשמאל, שבדרך זה שניהם נשלמים ומאירים, וזהו ההפרש בין חגי' לנה"י. כי אחר שת"ת, שהוא כלל, כלל וייחד הימין והשמאל, חו"ג, זה בזה, ועשה אותם לאחד תחת שליטת החסדים שבת"ת, חזר והפריט אותם מחזה ולמטה בימין ובשמאל, נו"ה, שבהם מתגלים ב' האורות, חסדים שבנצח וחכמה שבהוד, אלא ששניהם יוצאים מת"ת, כלל.

129. וע"כ כלל חוזר להיות פרט, ופרט חוזר להיות כלל. כלל, זהו ו', ת"ת, שחזר להיות פרט בו"ק, והיא התפשטות אחת. כי אחר שת"ת נעשה כלל, לייחד החסד והגבורה, הוא חוזר ומתפשט לפרט, לימין ולשמאל שלמטה מחזה, נו"ה, שבהם מתפרטים ב' האורות כל אחד בפני עצמו.

פרט הוא א', שבה ג' צורות, ג' קווים, י' עליונה קו ימין, י' תחתונה קו שמאל, הקו שבין שתי האותיות י' הוא קו האמצעי. ומתחברות יחד בקו שבין שתי האותיות י', וחזר להיות כלל אחד. כי הקו שבין האותיות י', הקו האמצעי, עושה אותם לאחד.

וזה כלל ופרט וכלל, שהם ו' א' ו', והכול אחד. שהכול הוא אות ו'. כי ו' במילואה היא וא"ו, שהן, כלל ופרט וכלל.

130. א' היא פרט שחזרה להיות כלל. ואח"כ חוזרת להיות פרט. והיא פרט, וכלל ופרט. ו' היא כלל, וחזרה להיות פרט. ואח"כ חוזרת להיות כלל. וזה כלל ופרט וכלל.

131. א' היא פרט וחזרה להיות כלל, ואח"כ חוזרת להיות פרט. משום שהיא עולה בא"לף. כי בצורת א' רמוזות זרועות, ימין ושמאל, חו"ג, וגוף, ת"ת, והסודות מתפרשים למאה. כי עיקר פרצוף ז"א הוא חגי'ת, שבו ע"ס כלולות זו מזו, שבכל אחת ע"ס והן מאה. וכל אות ממאה הספירות כוללת ג"כ ע"ס, והן א"לף. ובזה נעשית האי פרט. וע"כ א' נקראת א"לף. א' במספר א"לף, הוא פרט. ומספר א"לף מורה על חכמה שבהם, כמ"ש, וא"לפ"ן חכמה.

132. ו' היא כלל, שחוזר לפרט, ואח"כ חוזר להיות כלל, אדם אחד, שכל חגי'ת נה"י שבו נעשים פרצוף אחד דהוי"ה במילוי אותיות א' שבגי' זה אדם, אחד, שהוא כלל. הרי שתחילה היא כלל בת"ת, הכולל חו"ג. ואח"כ היא פרט בהתפרטות לו"ק חגי'ת נה"י. ואח"כ כלל שהכול

והא' מראה כל צורתה, שימין ושמאל ואמצע ניכרים בה.

ולמה ב' ברכיים נו"ה אינם נראים בא' אינם צריכים להיראות בה, כי ג' צדדים, ימין שמאל אמצע, שבא', חגי'ת, הם ג' האחרים, נה"י. כי אין בין חגי'ת לנה"י, אלא חגי'ת הם ג' קווים שלמעלה מחזה, ונה"י ג' קווים שלמטה מחזה. וע"כ כיוון שנרשמו בא' ג' קווים, כבר כלולים בהם גם נה"י.

126. ג' קווים שבא' הם תושב"כ, חגי'ת דז"א, כלל הכול. מכאן יוצאים כל הנביאים והכתובים, כולם יחד. שיוצאים ג"כ בג' קווים. כי נביאים נו"ה ויסוד קו האמצעי שלהם. הכתובים הם המלכות, שבה ג"כ ג' קווים.

א' היא אחד, משום שהיא ג' גוונים ביחד, ג' קווים המיוחדים כאחד, הנקראים אבות, חגי'ת. וכשהאבות מתחברים יחד, הם אחד. וע"כ נקראת הא' אחד, מפני שהיא ראש אחד לכל האותיות, שהיא תושב"כ.

127. וע"כ ו' וא' הן עניין אחד. אות ו', צורת אדם, הוי"ה של מ"ה (45), בצורת ראש וגוף בהתפשטות אחת, וימין ושמאל אינם ניכרים בה. וא' היא להראות השלמת הציור של ג' קווים. ה' היא התפשטות אחת, התפשטות בלי צורות אחרות, למה המספר שלה שישה, והא' שהיא ג' צורות, למה המספר שלה אחד?

128. אלא מכאן נשמע, שהסודות העולים בשם הקדוש אסור להרבות בפרט, אלא לחבר כולם ולייחד אותם יחד להיות אחד. וכשהם יחד, בכלל אחד בצורה אחת, יש לחזור ולפרש אותם, ולעשות פרטים היוצאים מאותו הכלל הנראה. קו האמצעי, ת"ת, ו', נקרא כלל, משום שכולל ומייחד ב' הקווים ימין ושמאל. וב' הקווים ימין ושמאל נקראים פרטים, השונים זה מזה. כי הימין חסדים, והשמאל חכמה. וע"כ הם נקראים פרט.

הסודות העולים בשם הקדוש, ב' הקווים חו"ג, ימין ושמאל, אסור להרבות בפרט, שאסור להמשיך הימין בפני עצמו והשמאל בפני עצמו בדרך פרט, מפני שהם דוחים זה את זה, ושניהם לא יכלו להאיר. אלא שצריכים לחבר הימין והשמאל ולייחד אותם כאחד ע"י קו האמצעי להיות אחד, כי קו האמצעי עושה אותם לאחד.

כשימין ושמאל הם בכלל אחד, כלומר בו', שהיא קו האמצעי, שהוא כלל, בצורה אחת, בצורת אור החסדים שבו, כי בה שולט אור החסדים בלבד, יש לחזור ולפרש אותם, ולעשות פרטים היוצאים מאותו הכלל הנראה.

כלומר, שצריכים אח"כ לחזור ולפרוט הימין והשמאל, זה וזה בפני עצמם, ממה שיוצאים

134. משום זה א' ווי' הן אחת. כי הכתוב, ויקרא אלקים לאור יום, זהו צד אחד של א', י' עליונה שבה, ימין. ולחושך קרא לילה, זהו צד שני של הא', י' תחתונה שבה, שמאל. לאחר שנבדלו ב' הצדדים לעשות מעשים, השמאל עשה ערב, והימין עשה בוקר. כיוון שעשו מעשים ונגלו מעשיהם הסתומים, הסכימו שניהם ונכללו באות ו', קו האמצעי.

135. ויהי ערב, מצד החושך. ויהי בוקר, מצד האור. כיוון שעשו מעשים, מיד השתכללו ע"י קו האמצעי לאחד, כמ"ש, יום אחד. וזוהי אות ו', שבי' הצדדים נכללו בה להיות אחד.

136. כתוב, ויהי, ולא כתוב, והיה. ויהי, שבי' הצדדים נראו בא' ועשו מעשים, ונסתמו ואורותיהם לא היו נראים. אז כתוב, ויהי, שפירושו, שהיה, אבל עתה אינו כך. כי עתה נכללו בו', והכול יום אחד. מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהילתו.

נעשה לפרצוף אחד, בהוי"ה במילוי אותיות א'. והכול עולה באחד, ובמשקל אחד, שיהיה הכול אחד. ונמצא, שהו' חזרה להיות כלל אחד, אור אחד, הכלול בו"ק.

133. כתוב, ויקרא אלקים את האור כי טוב. אור הוא הו', שמאיר בימין בכלל אחד, רק בחסדים שבימין ולא בחכמה שבשמאל.

ואח"כ כתוב, ויבדל אלקים בין האור ובין החושך, שהאות ו' חזרה להיות א', שיש בה ב' זרועות ימין ושמאל, מצד ימין ומצד שמאל. שבימין נקראת אור, ובשמאל נקראת חושך. התמצעה האות ו' ביניהן, הקו שבאמצע ב' האותיות י'. ואז נחלקה המחלוקת מבי' הצדדים, אור וחושך, כמ"ש, ויבדל אלקים בין האור ובין החושך.

ויבדל, שנבדלה המחלוקת מלדחות אחד את חברו וב' הצדדים הסכימו להיות בשלום. והבדלה זו היא הבדלת המחלוקת, שיסכימו שיהיו שניהם אחד ושלם ביחד.

ייקו המים מתחת השמיים אל מקום אחד

בלי חברו, בעת שנגזו אור השמאל. ומצד הימין, כשנחלקו המים של שמאל, ונקוו בתוך הימין, אז נראתה היבשה מצד השמאל. שאז נראה ג"כ אור השמאל, אלא שנראה יבשה, מחמת הדינים שבו.

כמ"ש, ותיראה היבשה, שייראה ויתגלה האור, שהוא יבשה מרוב הדינים. וכתוב, הר ציון ירכתי צפון, קריית מלך רב. כי מהצד ההוא נראתה החכמה והתגליתה. כי הכתוב מכנה צד צפון, שמאל, בשם, קריית מלך רב, משום שמצד השמאל, נראתה והתגליתה החכמה, כמ"ש, ותיראה היבשה.

ומלך רב, רומז על הארת החכמה, שנקראת רב וגדול. אחר שנגזו ב' הצדדים, ימין ושמאל, שנכללו בקו האמצעי, חזר הכול להיות ו', בשליטת החסדים, והכול נסתם בתוכו, ונעשה אור אחד.

137. ויאמר אלקים, ייקו המים מתחת השמיים. זהו הצד התחתון, צד שמאל, צד אחד שבא', י' תחתונה שבה. הצד הנקרא חושך. וזהו, מתחת השמיים, מתחת לקו האמצעי שבא', ת"ת, הנקרא שמיים. כי מאותו הצד, מקו האמצעי, נבדלו המים התחתונים, שמאל, מצד האחר של המים שלמעלה, ימין, ונובעים בהמשכה של הסתר. כי קו האמצעי מיעט והסתיר האור דג"ר שבשמאל.

138. באיזה מקום נגזו האור שנגזו? באות ו', קו האמצעי, שמיעט הג"ר דחכמה שבשמאל. וכשהוא נגזו הכול נגזו, כל אלו שנמשכו מצד שמאל נגזו אורם. כמ"ש, ויימנע מרשעים אורם. והצד האחר נגזו עימו, שנלקח האור מהם.

ע"כ כתוב, מתחת השמיים אל מקום אחד, שמקום זה הוא צד ימין, שנשאר בתחילה אחד

תדשא הארץ דשא

גילוי הארת החכמה בחסדים אינו בהם, אלא בנה"י שמחזה ולמטה, הנקראות מים תחתונים, להיותן למטה מפרסא שבמקום החזה. והן נקבות, שכל מה שבהן, מקבלות מזכרים, ממים עליונים, חג"ת שלמעלה מחזה.

טעם שני, למה מים עליונים, חג"ת, נקראים זכרים, והוא משום שהאור שלהם מושפע מלמעלה למטה, להיותם ג"ר של הגוף. ומים תחתונים, נה"י, נקבות, משום שהם ו"ק של

139. ויאמר אלקים, תדשא הארץ דשא. פירושו, התחברות מים עליונים עם מים תחתונים, לעשות פירות. מים עליונים פרים ורבים ועושים פירות, ומים תחתונים קוראים לעליונים, לקבל מהם הפירות, כמו נקבה אל זכר. כי מים עליונים הם זכרים, ומים תחתונים הם נקבות.

חג"ת שלמעלה מחזה הם מים עליונים, זכרים, שכל האורות מושפעים מהם. אבל מקום

אלקים סתם הוא אלקים חיים שלמעלה, הבינה, שנקראת אלקים, היא שחיברה המים העליונים עם המים התחתונים. ולמטה, המלכות, הנקראת אלקים, היא תולדות, שיציאת תולדות שמיים וארץ מיוחסת אליה, ולא הפעולות. כמ"ש, אלה תולדות השמיים והארץ בְּהַבְרָאָה, בה' בראם, שהמלכות הוציאה תולדות שמיים וארץ. והבינה שלמעלה הנקראת אלקים, הוא אבות הכול. שהבינה מאירה בחג"ת, הנקראים אבות.

הבינה עושה פעולות, ועליה כתוב, תדשא הארץ דשא. וע"כ הארץ, המלכות שמקומה בנה"י דז"א, עושה תולדות, כי היא מתעברת מהאבות שלמעלה מחוזה, כנקבה מהזכר. עליה כתוב, ותוצא הארץ דשא. כי היא קיבלה הדשא מהבינה, המאירה באבות, חג"ת, והתעברה בהם, ואח"כ הוציאה אותם לחוץ.

141. כל הכוחות של מעשה בראשית היו בארץ, במלכות, ולא הוציאה הכוחות, שהם התולדות שלה, עד היום השישי, כמ"ש, ותוצא הארץ נפש חיה. הרי כתוב גם ביום ג', ותוצא הארץ דשא? ביום ג' הוציאה תיקון הכוחות להתיישב בהם, לגמור אותם כל צורכם, ועוד הכול היה גנוז בה, עד השעה שצריכה להוציא אותם, שהיא ביום השישי.

כי בתחילה כתוב, והארץ הייתה תוהו ובוהו, כלומר שהייתה ריקה. ואח"כ ביום ג', שהוא ת"ת, קו האמצעי, נתקנה והתיישבה הארץ, המלכות, ע"י קו האמצעי, וקיבלה זרע ודשאים ועשבים ואילנות כראוי, שהן התולדות של מעשה בראשית, והוציאה אותם אח"כ ביום השישי, יסוד. והמאורות שנעשו ביום ד', ג"כ לא שימש האור שלהם ביום ד', אלא בשעה שצריך.

הגוף, והאור שלהם מושפע מלמטה למעלה, שהארה זו מלמטה למעלה נקראת אור נקבה. ומתוך שהארת החכמה אינה מתגלה אלא רק מלמטה למעלה, ע"כ אינה יכולה להתגלות במקום חג"ת, ששם אור זכר, מלמעלה למטה, אלא במקום נה"י, המאירים מלמטה למעלה.

תדשא הארץ דשא, פירושו, התחברות מים עליונים עם מים תחתונים, לעשות פירות. ע"י חיבור מים עליונים בתחתונים, חג"ת השפיעו הפירות לנה"י, כי מתוך שיש בפירות התכללות מהארת החכמה, ע"כ אינם יכולים להתגלות במקום חג"ת, אלא החג"ת משפיע אותם לנה"י, והם מתגלים במקום נה"י.

140. כל זה למעלה ולמטה. אי"כ מיהו השם אלקים שבכתוב? אלקים סתם הוא אלקים חיים שלמעלה, בינה. ולמטה הוא תולדות, כמ"ש, אלה תולדות השמיים והארץ בְּהַבְרָאָה, בה' בראם. כי כל התולדות יוצאות מהה', שהיא למטה. ואותו שלמעלה מחוזה, חג"ת, אבות הכול, והוא שעושה המלאכה. וע"כ, הארץ עושה תולדות, כי היא מתעברת מהאבות שלמעלה מחוזה, כנקבה מהזכר.

אור הימין מים עליונים, אור השמאל מים תחתונים, כל זה למעלה ולמטה. כי יש מים עליונים ותחתונים, ימין ושמאל, שלמעלה מחוזה. ויש מים עליונים ותחתונים, שהם ימין ושמאל למטה מחוזה. ולא מה שנאמר קודם, שלמעלה מחוזה מים עליונים ולמטה מים תחתונים. ונדע, שג"ס נקראים אלקים: בינה, גבורה דז"א, מלכות. אם הזיווג של מים עליונים ותחתונים נוהג ג"כ בימין ובשמאל שלמטה מחוזה, אי"כ מיהו השם אלקים שבכתוב, ויאמר אלקים תדשא הארץ דשא, האם הוא בינה או מלכות?

יהי מארת ברקיע השמיים

משמע למעלה ולמטה. כי חשבון הכול הוא בלבנה.

ז"א הוא חסדים המכוסים מחכמה, חוץ מבשעת הזיווג עם המלכות, שאז ממשיך חכמה בשביל המלכות, וז"א מרוויח אז הארת חכמה בשבילה. ויזדווגו ויאירו העולמות, למעלה ולמטה. שאע"פ שהזיווג הוא כדי שז"א, עולם העליון, ישפיע למלכות, עולם התחתון, עכ"ז, ז"א שלמעלה, ג"כ מאיר ביותר מכוח הזיווג. ויאירו העולמות, למעלה ולמטה. בעולם העליון, ז"א, ובעולם התחתון, המלכות.

זה משמע משכתוב, על הארץ, ולא כתוב, בארץ. שאם הארת הזיווג הייתה מגיעה רק למלכות, היה צריך לכתוב, יהי מאורות ברקיע השמיים להאיר בארץ, שהיא המלכות. וכתוב,

142. יהי מארת ברקיע השמיים. מארת, כתוב חסר ו', שמשמעותו לשון קללה, בא לרבות ולכלול את הנחש הרע, שניתנה לו אז אחיזה בקדושה, שהטיל זוהמה ועשה פירוד, שלא ישמש השמש בלבנה, בין ז"א, שמש, ובין המלכות, לבנה.

מארת, פירושו קללות. וע"כ גרם, בהסתה שלו לחטא עצה"ד, שהתקללה הארץ, כמ"ש, ארורה האדמה בעבורך. ומשום זה כתוב מארת בלי ו'.

143. יהי מאורות, הלבנה, המלכות, ברקיע השמיים, השמש, ז"א. והכתוב כלל שניהם בכלל אחד, שכתוב, יהי מאורות ברקיע השמיים, שיזדווגו ויאירו העולמות, למעלה ולמטה. זה משמע משכתוב, על הארץ, ולא כתוב, בארץ.

נקודה, מה שלמעלה מא"א, שהוא רדל"א, לא נודע, ולא ניתן להימנות.

ויש נקודה שנייה למעלה, בינה, הסתומה, ולא נגלית כלל, ולא נודעת, ג"ר דבינה, המלובשות באו"א עילאין. ומשם, מז"ת דבינה, המלובשות בישו"ת, התחלה למנות כל סתום ועמוק, כי בישו"ת מתגלה החכמה, כדי להשפיע למלכות.

ויש ג"כ נקודה למטה, מלכות, המתגלה בחכמה, ומשם היא ההתחלה לכל חשבון ולכל מניין. כי בה מתגלים כל המוחין דהארת חכמה.

כי א"א שורש לחכמה, חו"ס שבו. אבל נסתם ואינו מאיר אלא במקומו עצמו ולא למטה. ישו"ת, ז"ת דבינה, עולה לראש א"א, ומקבל ממו"ס. אבל גם בו אין החכמה מתגלה לצורך עצמו, אלא כדי להשפיע למטה. ורק במלכות הוא מקום הגילוי של החכמה.

146. ע"כ במלכות המקום לכל התקופות והגימטריות והעיבורים והזמנים והחגים והשבתות. שכל אלו הם מוחין דהארת חכמה, שמתגלים רק במלכות. וישראל הדבקים בהקב"ה, עושים חשבון ללבנה, המלכות, שממשיכים חכמה מהמלכות. והם דבקים בה, ומעלים אותה למעלה. כמ"ש, ואתם הדבקים בה' אלקיכם.

על הארץ, שגם העולם העליון, שעל הארץ, מקבל מהארת הזיווג, כי חשבון הכול הוא בלבנה.

חשבון, פירושו הארת חכמה, והיא מאירה רק בלבנה, אבל ז"א מאיר רק בחסדים. וע"כ בעת הזיווג בסיבת המלכות, מאיר בחכמה גם הוא. ונמצא גם ז"א מקבל מהארת הזיווג.

144. גימטריות וחשבון תקופות ועיבורים הם המוחין של מספר וחשבון, מדרגות הארת החכמה, הכול בלבנה, במלכות. כי למעלה בז"א אין הארת החכמה.

ולא שלמעלה ממלכות אין הארת חכמה, אלא החשבון, הארת החכמה, נמצא בלבנה, במלכות, ומשם נכנס האדם לדעת למעלה ממנה. כי בעת הזיווג מאירה החכמה מהמלכות גם בז"א.

כתוב, והיו לאת"ת ולמועדים, בלשון רבים. משמע שסובב על שניהם. לאת"ת, כתוב חסר ו', להורות שהוא לשון יחיד וסובב רק על הלבנה. א"כ למה כתוב, והיו, לשון רבים? והיו, אינו סובב על השמש והירח, אלא על הוויית המוחין, שכל הוויית של המוחין, יהיו בלבנה, כעגלה זו המלאה מכל. אבל חשבון הכול, הארת החכמה, בלבנה לבדה.

145. נקודה אחת, א"א, התחלה למנות משם. היא שורש לגילוי מוחין של מניין וחשבון. וע"כ א"א נקרא ראשית. כי מה שמלפנים מאותה

ע"ס בלימה

וכל אורות החכמה הם בקו שמאל. גילוי האורות בסדר ג' קווים מכונה נסיעה. ונסיעותיו לגלות אור החסדים ואור החכמה, עושה רק בבי' הקווים ימין ושמאל.

התקין צד אחד בלי כלום, כי קו האמצעי אין בבחינתו עצמו כלום, והוא רק כולל אותם האורות, שיש בקווים הימין והשמאל, ואינו מוסיף עליהם שום חידוש אור מה שהוא.

ויצא מצד צפון ספר אחד. משמאל דז"א, צפון, יצא ספר אחד, מלכות, הנקראת ספר, שמקבלת מג' קווים דז"א. וזוהי ספירה ראשונה דמלכות, הנקראת כתר.

ושם על המלכות ג' אותיות, ג' קווים, הנמשכים מג' קווים דז"א, שהם חג"ת דכתר. התקין תחתיו שלוש אותיות אחרות, ג' קווים שמחזה דפרצוף הכתר ולמטה, הנקראים נה"י דכתר.

רשם ספירה אחת על שתיים, שהתקין ג' קווים דג"ר, שקו האמצעי למעלה, ובי' קווים הימין והשמאל למטה. כי כתר דכתר, הוא קו אמצעי, המייחד ימין ושמאל, חו"ב דכתר.

ובזה נשלמו ע"ס דכתר. אמנם יש ע"ס גם בכל ספירה שלמטה מכתר, אלא שאינו מזכיר בהן כל

147. ביאור ע"ס בלימה. ספירה ראשונה, הכתר. ארבעת רוחות העולם חזקים. שני צדדים הם ממשיים, נסיעותיו עושה בתוכם. התקין צד אחד בלי כלום. ויצא מצד צפון ספר אחד. ושם עליו ג' אותיות רשומות. התקין תחתיו שלוש אותיות אחרות. רשם אחד על שניים. ושם עליו אות ת'.

הזוהר מבאר ע"ס שבמלכות, מבחינת עיקרי החידושים המיוחדים לכל ספירה בפני עצמה. ותחילה מבאר הספירה הראשונה, כתר שבמלכות. ומשום שהיא הספירה הראשונה, השורש לט"ס האחרות, לכן מביא בה ג' קווים של ז"א, שמהם מקבלת כתר המלכות. וממנה נמשך לשאר הספירות שבמלכות. וע"כ אינו מביא אותם בשאר הספירות. ואח"כ מביא ג' אמצעיות, חג"ת דכתר, וגי' אחרונות, נה"י דכתר, ולבסוף מביא כח"ב דכתר.

ואומר, ארבעת רוחות העולם חזקים, ד' רוחות העולם, דרום צפון מזרח, שהם ג' קווים דז"א, חג"ת, ורוח מערב, המלכות המקבלת מג' קווים דז"א. שני צדדים הם ממשיים. שני הצדדים, קו ימין וקו שמאל, הם אורות ממשיים, כי כל אורות החסדים הם בקו ימין,

ומהמאזניים נמשך צד אחד, האומן הרושם, צד האמצעי, הנמשך ומקבל כוח מהרשומה שבכתר מלכות, כדי לתקן את השמאל ולייחד אותו עם הימין, שתיקון זה נבחן לאומנות של קו האמצעי. ונתן בה האות ההיא, ואות זו, שהיא קו האמצעי, ניתנת בבינה, כדי לתקן קו השמאל שבה. באות הזו, בקו האמצעי, השתכללה האומנות, שהיא תיקון הייחוד של ימין ושמאל.

וצד צפון השתכלל ונברא ממנה, שע"י האות הזו, בקו האמצעי, השתכלל צפון, קו שמאל, והתמעט על ידה. כי הג"ר דחכמה שבשמאל התמעטו ע"י קו האמצעי.

ומאלו ג' הקווים נמשכים ג' קווים אחרים מחזה ולמטה, נה"י. מחזה ולמטה דבינה זו, השתכללו ג' צדדים, ג' קווים נה"י, מג' זיווים, מג' אורותיו, שהם ג' הקווים שלמעלה מחזה דבינה. ונתן בבינה אות ו', הרומזת על תיקון קו האמצעי.

150. ספירה רביעית, החסד. הוציא למעלה החשכות של הלבנה, ארבעה ראשים לה. הטביע אותה בספר הרביעי, חסד, בעשירות של תהום רבה. היא תהום רבה שהדין ניתן בה, מקום ומושב של ב"ד. כמ"ש, משפטיך תהום רבה.

והשרה עליו שתי אותיות רשומות בטבעת המלך. היא הטבעת, שבה נוסעים ובה חונים. נתן אחד על ארבעה, והושיב עליו אות א'.

המלכות הייתה ד' ואח"כ נעשית ה', כי יש ב' מצבים במלכות:

א. כשמקבלת מקו שמאל דבינה, והיא בחכמה בלי חסדים, אז המלכות ד', שאין בה אלא ד' המלאכים, המרכבה שלה, והיא אז דלה וחשוכה בלי אור.

ב. כשהתדבקה בקו האמצעי, ונעשתה נקודה אמצעית, שז"א תיקון בה את המסך להמשכת חסדים, בזיווג דהכאה עם אור העליון, שמחמת זה התדבקה בקו האמצעי ונעשתה נקודה אמצעית. ואז התווספה הנקודה האמצעית על המרכבה של ד', ונעשתה ה'. נמצא שאין ספירת החסד מאירה במלכות, אלא במצב ב', שהוא ה'.

בתחילה יצאה המלכות בבחינת חשכות הלבנה, במצב א', שקיבלה חכמה בלי חסדים מקו שמאל דבינה. ארבעה ראשים לה, שבמצב הזה אין לה אלא מרכבה של ד', שהיא דלה וחשוכה בלי אור.

ובמצב ב', בספר הרביעי, שהיא ספירת אור החסד, שמשיגה במצב ב', כשהיא ה', הטביע אותה בעשירות של תהום רבה, הוא מטביע את החשכות והדינים שבחשכות הלבנה, ברוב החסדים, היוצאים על מסך תהום רבה. כי כל החשכות והדינים פרחו ממנה, והיא נעשתה מלאה אור.

העניינים, אלא רק העיקריים המיוחסים בייחוד לכל ספירה בפני עצמה. ורק בכתר, שהוא שורש כל הספירות, מזכיר ע"ס שבו.

בכתר שבכל מדרגה תלוי תיקון המאזניים, שהוא המסך הכפול, מעליית המלכות לבינה, שאין המלכות יוצאת משם לעולם. שלולא תיקון זה, לא היה יכול קו האמצעי לייחד ב' הקווים ימין ושמאל זה בזה. והמאזניים מרומזות באות ת' בספירת הכתר.

148. ספירה שנייה, החכמה. הוציא מצפון, מקו שמאל דז"א, ספר שני, ספירה שנייה של המלכות, הנקראת ספר, חכמה דמלכות. בארבע אותיות, בג' קווים ובמלכות, המקבלת אותם. שעיקר יחס של המלכות הוא משמאל דז"א, אבל אינה נאצלת משמאל דז"א, אלא מג' קווים וממלכות, ד' רוחות העולם דז"א.

וג' הקווים שבספירת החכמה שבמלכות זו, רשומים שניים על אחד, שב' קווים ימין שמאל למעלה וקו האמצעי למטה. ולא כג' קווים כח"ב שבכתר מלכות, שרשומים אחד על שניים, כי זה נוהג רק בכתר, אבל מחכמה ולמטה נמצאים ימין ושמאל למעלה והאמצעי למטה.

ונתן עליה אות ה', כי אות ה' רומזת על מלכות, ומלכות מקושרת בחכמה.

149. ספירה שלישית, הבינה. שָטח על חשבון של הספר השלישי, בינה דמלכות, צד אחד של האותיות. רשימה אחת שבכתר מלכות, התלויה עליה מלמעלה למעלה, וממנה נמשך צד אחד, שהוא אומן הרושם, ונתן בה האות ההיא, שבה השתכללה האומנות, וצד צפון השתכלל ונברא ממנה. תחתיה השתכללו ג' צדדים מג' זיווים, ונתן עליו אות ו'.

ספירת החכמה אינה מאירה חכמה לתחתונים, אלא רק ספירת הבינה, שחזרה להיות חכמה, מאירה חכמה לתחתונים. וזהו שמשמיענו הזוהר בביאור הספירה השלישית דמלכות, בינה.

גם נודע, שהחכמה מכונה חשבון. בינה שחזרה לחכמה, הנקראת חשבון. וכדי לגלות החכמה שבה, שטח עליה צד אחד שבאותיות, צד צפון, קו שמאל, שבו מתגלה החכמה שבבינה. וקו שמאל בתחילתו אינו יכול להאיר, מחמת המחלוקת עם הימין, עד שקו האמצעי ממעט הג"ר דחכמה שבו, ומייחד אותו עם הימין.

והקו האמצעי שואב כוח למעט את החכמה שבשמאל מהמאזניים, המתוקנת בספירת הכתר. רשימה אחת, המאזניים, אות ת', המתוקנת בספירה הראשונה דמלכות, בכתר מלכות, תלויה על הבינה מלמעלה למעלה, כי למעלה מבינה חכמה, וממעל החכמה עומדת הרשימה, שהיא המאזניים.

יש ב' מיני מסכים:

- א. תהום הקטן, המסך ממלכות לבדה.
- ב. תהום רבה, המסך הממותק בבינה. ונקרא רבה ע"ש הבינה, שהיא רבה.

שְׁטַח פְּרוּכַת הַמַּסָּךְ, הַפְּרָסָא הַמַּגְבִּילָה אֶת הַשְּׂמַאל, גְּבוּרָה, הַנִּקְרָא סֵפֶר חַמִּישִׁי, שֶׁלֹּא יֵאִיר לַמַּטָּה מִפְּרָסָא. לַהֲבַדִּיל בֵּין הַתַּחְתּוֹנִים לַעֲלִיוֹנִים, שֶׁהַפְּרָסָא מַבְדִּילָה בֵּין חַגִּי"ת שֶׁלְּמַעַל מִפְּרָסָא, וּבֵין נְהִי"י שֶׁלְּמַטָּה מִפְּרָסָא. בַּה נִיתְנָה רְשׁוּת לְאוֹתוֹ הַרוּשִׁים. שֶׁהַפְּרָסָא נֹתֶנֶת רְשׁוּת, שְׁמַסִּיעֵת לְקוֹ הָאֲמֻצְעִי, הַרוּשִׁים, שֶׁהָאֵרֶת הַשְּׂמַאל לֹא תֵאִיר מִלְּמַעַל לַמַּטָּה. כִּי הַפְּרָסָא מַפְסִיקָה אוֹתוֹ.

הַיְמִין וְהַשְּׂמַאל, הַחֲסָד וְהַגְּבוּרָה, כְּלוּלִים זֶה מִזֶּה. וַיֵּשׁ חוּי"ג בְּגְבוּרָה, וַיֵּשׁ חוּי"ג בְּחֲסָד. וְלַמַּעַל מִפְּרָסָא, נֹסְעִים בַּה שְׁנֵי חֻזְקִים, כְּלוֹמֵר שְׂמַאֲרִים שְׁנֵי אֹרוֹת חֻזְקִים, חוּי"ג שְׁבַגְבוּרָה. וְהַיּוֹת שֶׁשְּׁנִיָּהִם בְּגְבוּרָה, ע"כ קוֹרָא לְהֵם חֻזְקִים. שְׁחוּי"ג דְּגְבוּרָה אֵינָם מֵאִירִים כְּלוֹם לַמַּטָּה מִפְּרָסָא, אֲלֵא לַמַּעַל מִפְּרָסָא בְּלִבְד.

אֲלֵף עוֹלְמוֹת בּוֹ, שְׁבַהֵם מֵאִירָה הָאֵרֶת הַחֲכָמָה, הַמַּכּוֹנָה אֲלֵף עוֹלְמוֹת. יְרוּשָׁת נַחֲלָה, הָאֵרֶת אוּי"א עֵילָאִין הַמַּכּוֹנִים נַחֲלָה, נִסְמַכְתָּ עֵלָיו. נִסְמַכִּים עַל הַחֲכָמָה שְׁבַשְׂמַאל, כִּי מִשׁוֹם שְׁבַאוּי"א עֲצָמָם אֵין מְקוֹם לְהָאֵרֶת חֲכָמָה, ע"כ הָאֵרֶת נִסְמַכְתָּ עַל חֲכָמָה דְּשְׂמַאל.

כָּל פְּרָצוֹף נַחֲלֵק לְפַעֲמַיִם חֲמֵשׁ סְפִירוֹת, כַּח"ב חוּי"ג וְשְׁלִישׁ תִּי"ת עַד הַחֻזָּה, שֶׁהֵם גִּי"ר, כִּי כַּח"ב הֵם גִּי"ר גְּמוּרִים וְרֵאשׁ, וְחוּי"ג וְשְׁלִישׁ תִּי"ת עַד הַחֻזָּה נַחֲשָׁבִים לְגִי"ר שֶׁל הַגּוֹף. וְעִיקָרָם חוּי"ג, כִּי תִי"ת כָּבֵר נַחֲשָׁב לְוִי"ק שֶׁל הַגּוֹף. וְכֵן יֵשׁ חֲמֵשׁ סְפִירוֹת שֶׁלְּמַטָּה מִחֻזָּה, הַנַּחֲשָׁבִים לְוִי"ק דְּגוֹף, תְּנַהי"מ.

חֲמֵשׁ הַסְּפִירוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת כַּח"ב חוּי"ג מֵאִירִים בְּגְבוּרָה, בְּסֵפֶר הַחַמִּישִׁי. וּמִתּוֹךְ שְׁבַגְבוּרָה כּוֹלֶלֶת חוּי"ג, נִבְחַן מִשׁוֹם זֶה שְׁחֲמֵשׁ סְפִירוֹת כַּח"ב חוּי"ג מֵאִירִים בְּחֲסָד שְׁבַגְבוּרָה. וְחֲמֵשׁ סְפִירוֹת כַּח"ב חוּי"ג מֵאִירִים בְּגְבוּרָה שְׁבַגְבוּרָה. כְּלוֹמֵר, חֲמֵשׁ אוֹתִיוֹת רְשׁוּמוֹת בְּשִׁתַּיִם, שְׁלוֹשׁ עַל שְׁתַּיִם. וְהַתְּקִין אֲצֵלָן שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת אַחֲרוֹת, יְמִין וְשְׂמַאל שְׁבַתִּי"ת, הַרְשׁוּמוֹת בְּחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ חֲמֵשׁ. כִּי תִי"ת כּוֹלֵל חֲמֵשׁ סְפִירוֹת תְּנַהי"מ שֶׁלְּמַטָּה מִחֻזָּה. גַּם חֲמֵשׁ סְפִירוֹת כַּח"ב חוּי"ג, מֵאִירִים בּוֹ. וַיְמִין וְשְׂמַאל דְּתִי"ת, כָּל אֶחָד מֵהֶם נִרְשָׁם מִפְּעַמַּיִם חֲמֵשׁ, מִחֲמֵשׁ הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁלְּמַעַל מִחֻזָּה, וּמִחֲמֵשׁ הַתַּחְתּוֹנוֹת שֶׁלְּמַטָּה מִחֻזָּה. וְנִמְצָא, שֵׁשׁ חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ חֲמֵשׁ בִּימִין דְּתִי"ת, וְכֵן חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ חֲמֵשׁ בְּשְׂמַאל דְּתִי"ת.

וְנֹאמֵר, שֶׁנִּתֵּן עֵלָיו אוֹת י', כִּי אוֹת י' רֹמֶזֶת שֶׁהָאֵרֶת אֵינָה נִמְשַׁכְתָּ מִלְּמַעַל לַמַּטָּה. כִּי הִיא רֵאשׁ בְּלֵי גוֹף. וְהוּי רֹמֶזֶת שֶׁהָאֵרֶת שֶׁלָּה נִמְשַׁכְתָּ מִלְּמַעַל לַמַּטָּה. וּמִשׁוֹם שְׁבַסְפִירַת הַגְּבוּרָה נִתְקַנָּה הַפְּרָסָא שֶׁלֹּא תִתְבַטֵּל, שֶׁהָאֵרֶת שֶׁלָּה אֵינוֹ נִמְשַׁךְ לַמַּטָּה, ע"כ נִתֵּן עֵלָיו אוֹת י'.

152. הַסְּפִירָה הַשִּׁישִׁית, תִּי"ת שְׁבַמְלָכוֹת, קוֹ הָאֲמֻצְעִי. הוּצִיא בְּנִיצוּצֵי אֵשׁ עַל הַסֵּפֶר הַשִּׁישִׁי, עַל

תִּיקוֹן הַמַּסָּךְ שֶׁהַמְּלָכוֹת קִיבְּלָה מִקּוֹ הָאֲמֻצְעִי, הוּא הַמַּסָּךְ דְּתֵהוּם רְבָה, הַמְּמוֹתֵק בְּבִינָה. הִיא תֵהוּם רְבָה שֶׁהִדִּין נִיתֵן בַּה, שְׁבַמְסָךְ עֲצָמוֹ אֵין דִּין, לְהִיּוֹתוֹ מִבִּינָה, אֲלֵא שֶׁהִדִּין נִיתֵן בּוֹ מִהַמְּלָכוֹת, שֶׁעֲלָתָה לְמְקוֹם בִּינָה, בְּאוֹפֵן שֶׁהוּא מְקוֹם, שְׁבוּ יוֹשְׁבִים בִּי"ד.

כְּמוֹ שֶׁאֵין בְּמְקוֹם שֶׁל בִּי"ד שׁוֹם דִּין מַחְמַת עֲצָמוֹ, אֲלֵא מַחְמַת יִשִּׁיבַת בִּי"ד בּוֹ, כַּךְ אֵין בְּבִינָה עֲצָמָה שׁוֹם דִּין, אֲעִי"פ שֶׁהַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בִּי"ד, עֲלָתָה בְּתוֹכָהּ. כַּמִּי"ש, מִשְׁפַּטִּיךְ תֵהוּם רְבָה, כִּי מִשְׁפַּט רֹמֵז עַל רַחֲמִים, מִשׁוֹם שֶׁהַמַּסָּךְ הוּא מִתְהוּם רְבָה, שְׁמַעִיקְרוֹ אֵין בּוֹ דִין, ע"כ מִתְגַּלִּים עֵלָיו הַרַחֲמִים.

ע"י הַתִּיקוֹן שֶׁל קוֹ הָאֲמֻצְעִי, נִכְלָלוּ בִּי הַקּוּוִים יְמִין וְשְׂמַאל, חוּי"ג, זֶה בְּזֶה. וַיֵּשׁ חוּי"ג בְּחֲסָד, וַיֵּשׁ חוּי"ג בְּגְבוּרָה. וְהִשְׁרָה עֵלָיו, בְּסְפִירַת הַחֲסָד, בִּי אוֹתִיוֹת, בִּי קוּוִים, חוּי"ג. רְשׁוּמוֹת בְּנִקּוּדָה הָאֲמֻצְעִית, הַנִּקְרָאֵת טְבַעַת הַמֶּלֶךְ. כִּי לֹולָא הַנִּקּוּדָה הָאֲמֻצְעִית, לֹא הִתִּיחַדוּ חוּי"ג זֶה בְּזֶה.

הִיא הַטְּבַעַת, שְׁבַה נֹסְעִים וְבַה חוּנִים, שְׁבַשְׁעַת הַנְּסִיעָה מֵאִירָה הָאֵרֶת חֲכָמָה, וּבְשַׁעַת הַחֲנִיָּה מֵאִירָה רַק הָאֵרֶת הַחֲסָדִים. בְּטְבַעַת תְּלוּיִים הֵן הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנְּסִיעָה, וְהֵן הָאוֹרוֹת שֶׁל הַחֲנִיָּה.

נִתֵּן אֶחָד עַל אַרְבַּעָה. נֹתֵן הַנִּקּוּדָה הָאֲמֻצְעִית עַל הַמַּרְכָּבָה שֶׁל ד', שְׁמַתְקֵן אוֹתָהּ בַּה'. וְהוֹשִׁיב עֵלָיו אוֹת א'. כִּי אוֹת א' מוֹרָה עַל יִיחּוּד קוּוִים יְמִין וְשְׂמַאל יַחְדוֹ, שִׁיחּוּד זֶה גּוֹרֵם לְהָאֵרֶת סְפִירַת הַחֲסָד.

151. סְפִירָה חַמִּישִׁית, הַגְּבוּרָה שְׁבַמְלָכוֹת. עַל הַזִּיזוֹ שֶׁל הַסֵּפֶר הַחַמִּישִׁי, שֶׁהוּא גְבוּרָה, שְׁטַח פְּרוּכַת הַמַּסָּךְ, לַהֲבַדִּיל בֵּין הַתַּחְתּוֹנִים לַעֲלִיוֹנִים. בַּה נִיתְנָה רְשׁוּת לְאוֹתוֹ הַרוּשִׁים. לַמַּעַל מִמְּנָה נֹסְעִים בַּה שְׁנֵי חֻזְקִים. אֲלֵף עוֹלְמוֹת בּוֹ. יְרוּשָׁת נַחֲלָה נִסְמַכְתָּ עֵלָיו. בּוֹ חֲמֵשׁ אוֹתִיוֹת רְשׁוּמוֹת בְּשִׁתַּיִם, שְׁלוֹשׁ עַל שְׁתַּיִם. הַתְּקִין אֲצֵלָן שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת אַחֲרוֹת, הַרְשׁוּמוֹת בְּחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ חֲמֵשׁ. נִתֵּן עֵלָיו אוֹת י'.

פְּרוּכַת הַמַּסָּךְ זֶהוּ הַסִּיּוּם שֶׁנַּעֲשָׂה בְּאֲמֻצְעַת כָּל מַדְרָגָה תַּחַת הַחֲכָמָה, מַחְמַת עֲלִיַּית הַמְּלָכוֹת לְמְקוֹם בִּינָה. שֶׁאֲפִילוֹ לַעַת גְּדוּלוֹת, שֶׁהַמְּלָכוֹת יוֹרְדָת מִבִּינָה לְמְקוֹמָהּ, וּבִינָה וְתוּי"מ חוּזְרִים לְמַדְרָגָתָם, אֵין הַפְּרָסָא מִתְבַּטֵּלֶת, אֲלֵא בִינָה וְתוּי"מ צְרִיכִים לַעֲלוֹת לַמַּעַל מִפְּרָסָא, וְשֵׁם הֵם מִתְחַבְּרִים עִם מַדְרָגָתָם. וְתִיקוֹן זֶה מְסִיעֵת לְקוֹ הָאֲמֻצְעִי, הַמַּתְקֵן אֶת קוֹ הַשְּׂמַאל, שֶׁלֹּא יֵאִיר אֲלֵא מִלְּמַטָּה לַמַּעַל, שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לַמַּטָּה מִפְּרָסָא.

לְכֵן עַל הַזִּיזוֹ שֶׁל הַסֵּפֶר הַחַמִּישִׁי, שֶׁהוּא גְבוּרָה,

החסדים, לכן אורו נמשך מלמעלה למטה. וע"כ נתן עליו אות ו', שהארתה נמשכת עד למטה.

153. ספירה שביעית, נצח שבמלכות. על הזיו של הספר השביעי, נצח, שטח כוח בלי כלום. שליטת הבירור, והסערה שהיא רפואה, הם תכשיטים בשביעי, וסוגרים על השביעית. מונהגים ואינם נוסעים. נוסעים ואינם הולכים. הולכים ואינם נמצאים, נמצאים ואינם נבראים. נבראו ואינם ממשיים. עליונים ותחתונים יורדים ועולים שלושה רוכבים, ארבעה רשומים, והוחזרו לאחד. אחד הוא, מכוח השביל ההוא השורה עליו. ונתן עליו אות ד'.

הגבול וכוח הדין שנעשה באמצע המדרגה, המכונה פרסא, מחמת עליית המלכות לבינה, נשאר בכוחו גם בעת גדלות, אע"פ שאז כבר חזרה וירדה המלכות מבינה. שתיקון זה מתחבר עם כוח המסך דחיריק שבקו האמצעי, ומסייע לו להגדיל את קו הימין, ולמעט את קו השמאל. שע"י זה נכנע קו השמאל, והחכמה שבשמאל מתייחדת עם החסדים שבימין.

וכוח הדין הזה שנשאר בפרסא, שולט בעיקר ממנו ולמטה, על ג' הקווים והמלכות שלמטה מפרסא, נה"מ, כי היא מבדילה בין העליונים שלמעלה מפרסא ובין התחתונים שלמטה מפרסא.

וכמו בקו ימין שבת"ת שלמעלה מפרסא, שכוח הדין של המסך נתקן בקו ימין, כדי להגדיל מעלת החסדים שבו על החכמה שבשמאל, אף כד, בקו ימין שלמטה מפרסא, הנצח, נתקן בו כוח הדין, כדי להגדיל החסדים שבו, ולמעט את החכמה שבשמאל, כדי שיתייחדו שניהם.

ויש לדעת, שאע"פ שנו"ה, שהם ימין ושמאל שלמטה מפרסא, נכללים זה מזה ע"י קו האמצעי, יסוד. אין הפירוש שהימין קיבל צורת השמאל, וכן שהשמאל קיבל צורת הימין, אלא צורות הימין והשמאל נשארות נבדלות זו מזו כמקודם התכללותן. שהימין מאיר בחסדים, שהוא הארת ו"ק, ואינו מקבל חכמה. והשמאל מאיר בהארת חכמה, שהוא ג"ר.

אלא ענין התכללותם של ימין ושמאל זה בזה, שנעשתה ע"י קו האמצעי, הפירוש הוא, שנעשו ב' קווים ימין ושמאל בימין, ימין ושמאל שבנצח, וכן נעשו ב' קווים ימין ושמאל בשמאל, ימין ושמאל שבהוד. והם מחליפים שליטתם, שפעם שולט הימין דנצח כדרכו בהארת ו"ק, ופעם שולט השמאל דנצח כדרכו בהארת החכמה. ועד"ז בימין ובשמאל שבהוד.

ונודע שאין גילוי חכמה אלא בזמן נסיעה. לפיכך נבחנת הנסיעה להארת ג"ר. וכל זה אם נוסע בכוח עצמו. אבל אם מונהג ע"י אחרים, נחשב כו"ק. וכן אם הולך ברגליו, נחשב לו"ק,

ת"ת, שני צדדים, ימין ושמאל. כי קו האמצעי כולל בתוכו את הקווים הימין והשמאל. צד אחד, קו הימין, מעורר גבורות. צד אחד, קו השמאל, יש בו רוח חכמה הבהיר. והזיו ההוא של קו האמצעי, משתטח לג' פנים שלו: אריה שור נשר, שהם חג"ת.

כי קו האמצעי מתקן החו"ג שלמעלה ממנו, ומתפשט לג' קווים. והזיו של ג' הקווים חג"ת, מקיים ג"ס שלמטה, נה"י. רשומים ארבע בארבע. אחד כנגד אחד שולט. אחד רוכב. שתי אותיות רשומות באחד. ונתן עליו אות ו'.

הספר השישי הוא ספירת ת"ת, קו האמצעי, שבכוח המסך דחיריק שבו ממעט קו השמאל ומייחד אותו עם הימין, שע"י זה שניהם יכולים להאיר. מסך דחיריק הזה נבחן לניצוצי אש, משום שממעט קו השמאל מג"ר דחכמה. ומתוך שקו האמצעי תיקן ב' הקווים ימין ושמאל, הוא כולל אותם בתוכו. משום שכל מה שהתחתון גורם להאיר בעליון, זוכה בו גם התחתון. וגילוי החסדים הוא בימין, וגילוי החכמה בשמאל.

וקו האמצעי, שהוא הספר השישי, הוציא ותיקן על ניצוצי אש, שהוא המסך דחיריק, שני צדדים ימין ושמאל. צד הימין, שבו אור החסדים, מעורר גבורות, שבו נתקן המסך דחיריק, לשמור על החסדים שבו, שלא יתבטלו מכוח קו השמאל. צד השמאל יש בו רוח חכמה הבהיר, שבו מתגלה החכמה הבהירה.

והזיו ההוא של קו האמצעי, משתטח לג' פנים שלו: אריה שור נשר, חג"ת. כי הזיו והתיקון דקו האמצעי מגיע לשלושתם. והזיו של ג' הקווים חג"ת, מקיים ג"ס שלמטה, נה"י, כי מהחג"ת יוצאים ג' קווים נה"י.

ואין מרכבה פחותה מארבעה, שהם ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. וכיוון שיש בקו האמצעי שני אורות, חסדים וחכמה, ע"כ הוצרך לב' מרכבות, מרכבה אחת על אור החסדים ומרכבה אחת על אור החכמה. ולכן רשומות בספר השישי ב' מרכבות שבכל אחת ארבעה. ארבעה על המשכת החסדים, וארבעה על המשכת החכמה.

ע"י המרכבות שולט אחד כנגד אחד, כלומר שיש מציאות לשני מיני האורות, חסדים וחכמה. אבל אור אחד רוכב על ב' המרכבות, רק אור החסדים. ע"כ שתי אותיות, ימין ושמאל, שבהן שני אורות חכמה וחסדים, רשומות באור אחד, אור חסדים.

כי זה הכלל, שהרוכב על המרכבות הוא השולט במרכבות. וכיוון שרק אור החסדים רוכב על ב' המרכבות, ע"כ הוא השולט.

ונתן עליו אות ו', כי הו' מורה על הארתו מלמעלה למטה. שע"כ יש לה רגל, ולא כמו י', שאין לה רגל, המורה שאין הארתה נמשכת למטה. ולפיכך כיוון שבספר השישי שולט רק אור

והדינים שבשמאל ממותקים ע"י התכללותם בימין. ולכן נתן עליו אות ד', שעל ספירת הנצח, ימין, נתן האות ד', כדי להמתיק אותה. והאות ה', הרומזת על הדינים שבימין, נתן להמתיק אותה, בהוד, שהוא שמאל.

154. ספירה שמינית, ההוד שבמלכות. הוציא על הסיבה של הספר השמיני, רושם כוכב אחד, רשימה אחת בלבד. הוא על ארבע, וארבע עליו. שולטים אחד באחד. זה קס, זה יושב. זה לוקח, וזה עוזב. זה עולה, וזה יורד. מאחד הם תלויים. מאחד נבראו. קדוש הוא, עליון הוא, הוא הווה, הוא אחד. רשם בו אות ה'.

הסיבה ליציאת קו ימין, היא עליית המלכות לבינה. והסיבה לקו שמאל, היא יציאת המלכות מהבינה למקומה. על הסיבה לספר השמיני, שהיא הוד, הוציא רושם כוכב אחד, מלכות. הוציא מהבינה, ואז יצא קו השמאל. כלומר, ברשימה אחת בלבד, שלא הייתה כאן פעולת ההוצאה ממש, אלא רק רשימה מפעולה זו.

כי פעולת הוצאת המלכות מבינה, נעשתה בקו השמאל שלמעלה מפרסא. וכאן, לקו השמאל שלמטה מפרסא, נמשכת רק רשימה מפעולה זו.

יש ב' בחינות בימין ובשמאל:

א. זה בצד ימין וזה בצד שמאל.

ב. צד הימין נבחן שהוא למעלה, וצד השמאל נבחן שהוא למטה.

אחר שנכללו ימין ושמאל ע"י קו האמצעי, נעשו ימין ושמאל בנצח, וימין ושמאל בהוד. וכל צד כולל ארבע בחינות, ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. ונמצא שיש ארבע בחינות בימין שבהוד, וארבע בחינות בשמאל שבהוד. צד השמאל שבהוד כלול מארבע בחינות, ג' קווים ומלכות המקבלת אותם. וארבע עליו, ארבע בחינות שבימין דהוד, שלמעלה מהשמאל שבו.

ואלו ימין ושמאל שולטים אחד באחד, שולטים זה בזה. פעם שולט הימין על השמאל, ופעם שולט השמאל על הימין. שהארת הימין היא ו"ק, והארת השמאל היא ג"ר.

זה קס, אם השמאל שולט, הוא קס וממשיך ג"ר. כי קימה רומזת לג"ר. זה יושב, אם הימין שולט, הוא יושב ומאיר רק ו"ק. כי ישיבה רומזת לו"ק. כי היושב אינו משמש בכלים דנה"י שלו, ומי שחסר נה"י דכלים חסר ג"ר דאורות.

זה לוקח, כשזה לוקח האורות שלו ושולט, זה עוזב, חברו עוזב אורותיו ועוזב שליטתו. זה עולה, כשהשמאל מאיר, מאיר מלמטה למעלה. וזה יורד, כשהימין מאיר, מאיר מלמעלה למטה.

ועכ"ז, שניהם מאחד הם תלויים, שניהם תלויים בקו האמצעי. מאחד נבראו, שניהם מתמעטים ע"י קו האמצעי, כי הם ימין ושמאל שבשמאל, והשמאל התמעט ע"י קו האמצעי.

מפני שמטולטל מימין לשמאל ומשמאל לימין, כדרך ההולך ברגליו.

כששולט קו הימין בנצח, הימין והשמאל דנצח מונהגים ע"י העליון, שהיא הארת ו"ק. ואינם נוסעים מכוח עצמם, שהיא הארת ג"ר. ובשעה ששולט קו השמאל בנצח, נוסעים ואינם הולכים, שהימין והשמאל דנצח להיותם שניהם תחת שליטת השמאל, הם נוסעים, שפירושו שמאירים בהארת ג"ר, ואינם הולכים, שהיא הארת ו"ק.

ב' בחינות בהליכה. בשעה שההולך נסמך על הימין, הולכים ואינם נמצאים, אע"פ שהולכים, אין הדינים נמצאים שם כלל. כי אין הדינים נאחזים באור הימין.

ובשעה שההולך נסמך על השמאל, נמצאים ואינם נבראים, אז כבר נמצאים הדינים, אבל אינם ממעטים האור, כי אור ההליכה בכללו הוא אור החסדים והארת ו"ק, שאין הדינים שולטים בו למעט אותו. כי אין הדינים שולטים אלא בהארת חכמה ולא בחסדים, כי על החסדים לא היה צמצום כלל.

אמנם בהארת ג"ר, בנסיעה, נבראו, ששם נמצא כוח הדין הטמון בנצח, שממעט הג"ר דחכמה. אבל אינם ממשיים, שאין בדינים הללו שום ממשות, מפני שכבר ירדה המלכות מהבינה. שהדינים הללו הם כוח בלי כלום.

ונודע שאור החסדים שבימין מאיר מלמעלה למטה, ואור החכמה שבשמאל מאיר רק מלמטה למעלה. וע"כ נאמר, עליונים ותחתונים יורדים ועולים. שכששולט הימין, הם יורדים, שמאירים מלמעלה למטה. וכששולט השמאל, הם עולים, שמאירים רק מלמטה למעלה.

ואלו ימין ושמאל שבנצח, אין הפירוש שהם ב' קווים ימין ושמאל ממש, אלא שניהם הם בחינת קו הימין. ורק מטעם ההתכללות עם השמאל, נרשם בהכרח גם מהשמאל. אבל חוץ מזה, כל קו שבג' קווים נכלל בעצמו מכל ג' קווים.

ג' קווים רוכבים על הנצח, להיותו כלול מכל נה"י. ואם נחשיב גם המלכות המקבלת אותם, יש ארבעה, נה"י"מ. אלו ג' רשומים בארבעה, עם המלכות המקבלת אותם. וכל אלו הוחזרו לאחד, הוחזרו תחת השליטה של הימין בלבד, שהוא חסדים. אחד הוא, וע"כ הוא בשליטת אור אחד, חסדים, מכוח השביל ההוא, שהוא כוח הדין המתוקן בנצח, הנקרא שביל, השורה עליו.

ב' בחינות דינים:

א. דינים בשמאל בלי ימין, דלות וחושך, משום שהחכמה שבשמאל אינה יכולה להאיר בלי התכללות בהארת החסדים שבימין. מרומזים באות ד', לשון דלות וחושך.

ב. דינים בימין, דינים שבמסך ובפרסא. מרומזים באות ה', הרומזת על הדינים שבנקודה האמצעית.

מהשפעת החכמה שביסוד דז"א, המעביר אל המלכות שמאל דבינה, שאז נקרא ח"י אלפים, הוציא הספר העשירי, מלכות, בעשר אותיות, שנכללת מעשר אותיות, ע"ס. בשם שנחקק בעשרה, כי המלכות נקראת שם, וכשמקבלת חכמה, זהו בע"ס דאחוריים. נחקק, כי כלים דאחוריים מכונים חקיקה. אז המלכות שולטת בע"ס שלה. כי הארת החכמה נבחנת לשליטת המלכות. וכל זה לבניין המלכות.

כשהגיע להזדעזע, כשמגיע זמן הזיווג, המכונה ביטוש וזעזוע, בח"י עולמות, לקבל מהשפעת החסדים שביסוד ז"א, שאז נקרא ח"י עולמות. ארבעה, ג' קווים ומלכות דז"א, הנקראים חגת"ם, באים והולכים עליה, שמשפיעים לה חסדים, כי השפעת החסדים מכונה הליכה.

עשרה בעשרה רוכבים עליה, ע"ס דז"א רוכבות על ע"ס דמלכות. רוכבות פירושו שולטות. מורה שאין שום שליטה להארת החכמה, הנמצאת בע"ס דמלכות, ורק החסדים דע"ס דז"א הם השולטים.

אז נבחנת המלכות לנקודה האמצעית, שכולה תחת שליטת קו האמצעי, ז"א. והמדרגות הנמשכות מהנקודה האמצעית נקראות טבעות, משום שסובבות וסוגרות המדרגה, שלא תקבל אלא חסדים בלבד.

ומשליטת עשרה דז"א על עשרה דמלכות, מתאחדות כל המדרגות, המכונות טבעות הטבעות, שמשם לוקחות כוחם. הוא ואשתו אחד הם, שז"א ואשתו, המלכות, הם אחד, ואין היכר לצורת המלכות, אלא כולה נכללת בז"א.

157. ע"ס אלו נחלקו ונמשכו מעשר אותיות עליונות של השם הקדוש הוי"ה, שבמילואו הוא עשר אותיות, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וכנגד זה בעשרה נברא העולם, שהוציא כוחותיו בעשרה מאמרות. שמו סתום, ואינו מפורש. עשרה על חמישה, חמישה על עשרה. שישה על חמישה, חמישה על שישה.

כי י' דהוי"ה, או"א עילאין, חסדים מכוסים מחכמה. ה"ר דהוי"ה, ישו"ת, שבהם החכמה מגולה. ו' דהוי"ה, ז"א, שמאיר בחסדים מכוסים מחכמה. ה"ת דהוי"ה, המלכות, שבה מתגלה החכמה. ובשעת הזיווג מתגברת השפעת החסדים על הארת החכמה. ועכ"ז אותיות י' ו', שהן בהארת חסדים מכוסים, מקבלות ג"כ הארה מהחכמה שבה"ר ובה"ת בעת זיווגן.

שמו סתום, כי הזכרים י' ו' סתומים מחכמה, מתגברים על הנקבות. וע"כ אינו מפורש, שאין הארת החכמה בשם. עכ"ז מקבלים גם הזכרים הארה מהארת החכמה שבנקבות.

עשרה על חמישה. שהי' דהוי"ה, או"א,

רשם בו אות ה', כי ה' מורה על דינים שבפרסא ובמסך, שהם נמתקים בספירת ההוד.

155. ספירה תשיעית, היסוד. שטח על זיו העליון ספר תשיעי זה, ואינו נראה. נסתר ברמ"ח (248) עולמות, ההולכים בו. שקול בצלם של בעל הרשימה, בחמש רוכבים על חמש. שהוא המלך. שאלו רמ"ח עולמות משמשים אותו. יורד ביום המאיר. עולה בלילה שנחשך. רשם עליו ג' אותיות. נתן עליו אות י'.

הארת היסוד היא רק בחסדים. בשעת הזיווג, שהיסוד מאיר בזיו העליון, אז אינו מאיר בחכמה, שהיא ראייה, אלא נסתר בהארת החסדים. נסתר ברמ"ח עולמות, ההולכים בו, שהם החסדים.

כי הת"ת כולל תרי"ג (613) עולמות, רמ"ח בימין, חסדים, שהן רמ"ח מצוות עשה. ושס"ה (365) בשמאל, שהם הארת חכמה, והן שס"ה לא תעשה. רמ"ח עולמות, חסדים, מאירים בעת הזיווג ביסוד. והיסוד מסתתר מהחכמה.

היסוד שקול בצלם הת"ת, שהוא בעל הרשימה, בחמש רוכבים על חמש, שחמש ספירות כח"ב חו"ג מאירים בו בחמש ספירות תנהי"מ. כי היסוד שקול ושווה לספירת הת"ת.

הת"ת הוא המלך, שרמ"ח עולמות משמשים בו. שלא בזיווג, כשיש חכמה ביסוד, הוא בחינת לילה. ובשעת הזיווג, כשהוא בחינת יום, שבו שולטים החסדים, יורד ומאיר לתחתונים. וכששולטת בו הארת החכמה, שלא בזיווג, הוא בבחינת לילה וחושך, מחמת חיסרון של חסדים, ומסתלק מהתחתונים ואינו מאיר.

רשם עליו ג' אותיות, כלומר, שג' קווים מאירים ביסוד, גם הארת חכמה, אלא שהחסדים שולטים בו. נתן עליו אות י', כי הי' רומזת על אות ברית, הארת היסוד.

156. ספירה עשירית, המלכות דמלכות. הוציא מן ח"י (18) אלפים, שהוא יסוד, הספר העשירי, שהוא מלכות, בעשר אותיות, בשם שנחקק בעשרה, ושולט בעשרה. כשהגיע להזדעזע בח"י עולמות, ארבעה באים הולכים עליה, עשרה בעשרה רוכבים עליה, טבעות הטבעות מתאחדות ממנה. הוא ואשתו אחד הם. עיקר המלכות נבנה תמיד מהארת החכמה שבשמאל, אלא אז נחשבת לאחוריים, שאינה מאירה. וע"כ מיתקנת אח"כ להזדווג עם ז"א, ולהאיר בחסדים כמוהו. ואז היא בבחינת פנים.

וכשיסוד דז"א משפיע לה חכמה, הוא נקרא ח"י אלפים. כי שם היסוד הוא ח"י, כי אינו חי אלא בהשפעה. והחכמה מכונה אלפים. וכשהיסוד דז"א משפיע חסדים, הוא מכונה ח"י עולמות. ח"י, שם היסוד. עולמות, מלשון העלם, מפני שנעלמת בו הארת החכמה.

דהוי"ה, המלכות, את החסדים המכוסים שבו. חמישה על שישה. גם ה"ת, המלכות, מאירה מחכמה שבה לו, ז"א. אלא שעיקר השליטה אל הזכרים, יו, וע"כ שמו סתום, ואינו מפורש.

מאירה לה"ר דהוי"ה, ישו"ת, את החסדים המכוסים שבי. חמישה על עשרה. ה"ר דהוי"ה, ישו"ת, מאירה ג"כ מהחכמה שבה לי. שישה על חמישה. ו, ז"א, מאירה לה"ת

רקיע השמיים

158. עומדת בצורת ג' קווים לעיני הכול, ואומרת, לְמַד חכמת האמונה של אדונך.

וזהו רק כמ"ש, ולמקצה השמיים עד קצה השמיים, שזה ז"א. אבל למעלה מז"א אין השגה, ולא שייך שם לימוד.

162. וע"כ נרשמו בא' צורות ימי בראשית, ג' קווים חג"ת דז"א, הנקראים ימי בראשית. הימים הראשונים, שראוי לאדם לשאול ולדעת, כמ"ש, כי שָׁאֵל נָא לַיְמִים רִאשׁוֹנִים. אבל למעלה מז"א, שהם ג"ר, אין שם השגה, ואינו ראוי לשאול ולדעת בהן.

והשאלה הראשונה היא, שיידע אדם את אדונו, שזוהי ראשית הכול. ואז ז"א בא', הראשית העומדת לכל האותיות.

163. ובשעה שז"א עומד להזדווג עם הנוקבא, המלכות, בשם הקדוש, ו"ה דהוי"ה, הוא עומד באות ו' ונשלל מכל בחינות ימין ושמאל, ואין נראה בו אלא הגוף בלבד, קו האמצעי. והכול מתקשר בנוקבא, במלכות, שימין ושמאל שבו מתקשרות במלכות. זרוע שמאלו תחת ראש המלכות, וזרוע ימינו מחבקת את המלכות.

164. ע"כ הברכיים נו"ה, ואותם ג' קווים חג"ת שברקיע, אינם נראים באות ו', כי כולם נסתמים בתוכה בסתימה, בסוד הסודות. ונראים שהם ו' בלבד, ודומים כמו שנשללו מכל בחינות ימין ושמאל שבהם. ואז ז"א מוכן ומתקשר להשפיע אל הנוקבא, המלכות. וע"כ האות ו' שבשם הקדוש, מוכנה שכל ו"ק חג"ת נה"י, ייראו בבחינתו, וה"ת דהוי"ה, המלכות, המקבלת מו', נמצאת שלמה ומלאה. אשרי מי שנכנס בחכמה ויצא בשלום, ויודע האורחות והשבילים באמונה, לדעת את אדונו. אשרי הוא בעוה"ז ובעוה"ב.

158. ויאמר אלקים, יהי מאורות ברקיע השמיים. זוהי ו', הנקראת שמיים, ז"א. רקיע השמיים, כי התפשטה מז"א, התפשטות אחת להאיר אל הארץ, למלכות, ולהשקות היבשה. כי מטרים שהתחברה המלכות עם ז"א, היא נקראת יבשה. וההתפשטות היא רקיע השמיים.

רקיע השמיים, זוהי התפשטות שהתפשטה מאות ו', ז"א, בג' קווים, כמו אות ג'. זוהי התפשטות שהתפשטה מאות ו', להאיר ולהשקות את הארץ. כמ"ש, והיו למאורות ברקיע השמיים להאיר על הארץ.

159. האות ו', שמורה על ז"א בעת הזיווג עם המלכות, צורה זו נשללת מכל הבחינות של ימין ושמאל, שאינם נראים בו כלל מכל הצדדים האחרים, חוץ מהתפשטות הגוף, קו האמצעי, בלי זרועות, ימין ושמאל, חו"ג, ובלי עמודים, ימין ושמאל, נו"ה. והו' עומדת בשם הקדוש הוי"ה, באופן, שתהיה מוכנה להשפיע למטה אל הנוקבא, למלכות, ה"ת דהוי"ה.

160. ואע"פ שהצדדים האחרים חו"ג נו"ה נרשמים באות ו', שכוללת חג"ת נה"י, יש כאן סוד הסודות ליודעים את סודות האמונה, לדעת באיזה זמן היא א', ובאיזה זמן היא ו'. כלומר, מתי נקרא ז"א בשם א', ומתי הוא נקרא בשם ו'.

161. בזמן שז"א עומד להורות האמונה, וללמד הייחוד בשם הקדוש לכל העולם, אז הוא עומד בא'. שימין ושמאל מפורשים בו בצורת א', ששתי האותיות י' שבה הן ימין ושמאל, והקו שבאמצע האותיות י' הוא קו האמצעי.

ונקראת אֶלֶף, להסתכל שראשית הכול היא ללמוד אמונת הייחוד של הקב"ה. כי אלף פירושה לימוד, מלשון הכתוב, ואֶלְפָן חכמה. וע"כ היא עומדת בראש כל האותיות, כי האדם לא בא לעולם אלא ללמוד ולדעת את אדונו. והיא

תמצית מהמתבאר עד כאן, בי"ה ו"ה

165. צורת י' דהוי"ה, הנקודה הראשונה שעלתה במחשבה, בחכמה, ונסתמה בא"א בחו"ס שבו, ואינה נודעת באו"א. כי הי' שבהוי"ה רומזת על א"א ואו"א. נקודה זו עומדת בסתימת המחשבה, כי אינה מתפשטת כלל, כי הי' רגלה קצרה, שרומז שאין לה

התפשטות אל התחתונים, ואינו ידוע לאיזה דרך הוא, ולאן הוא הולך, ומאין הוא בא, וממי הוא יוצא. וע"כ כולם נמצאים מחוץ לאותה הנקודה, העומדת ברצון המחשבה, שאינה נודעת כלל. שהכול הם מחוץ לה, ואין מי שיעמוד עליה.

הפכים הסותרים זה את זה, כי הנשמה בח"ח ולא בחכמה, והלבושים חפצים בחכמה. אמנם גם הגוף בסתירה מועטת להארת הנשמה, כי הגוף כבר פתח בג' קווים שבו את אור החכמה, והארת הנשמה בח"ח ולא בחכמה. אלא מתוך שאין שליטה בהם אלא רק לחסדים, יכולה הארת הנשמה להתלבש בגוף, ואינם נחשבים לסותרים זה את זה.

ורק הלבושים אינם יכולים להימצא במקום אחד עם הארת הנשמה. ולפיכך הם חופפים מרחוק מבחוץ. ואע"פ שהארת הנשמה יכולה להתלבש בגוף, עכ"ז נחשב הגוף לסותם את הארת הנשמה, משום שהארת הנשמה אינה חפצה אפילו בפתיחת הארת חכמה.

לכן נאמר, למעלה בי"ה דהוי"ה, לוקחת הארות המרכבה העליונה, גוף, בה', ישו"ת, שנקודה עליונה, או"א עילאין, י' דהוי"ה, סתומה בתוכה, שנסתמת בתוך הגוף שלה. כי אע"פ שהגוף אינו סותר להארת או"א, עכ"ז סותם אותה.

וכשה"ר דהוי"ה, ישו"ת, לוקחת הארות המרכבות, חגת"ם, הגוף שלה, וכולן בה, גם הארת הנשמה וגם הארת הגוף, אז נעשות כולן כעין זה ³, שהגוף סותם הארת הנשמה, שבתוך הנקודה האמצעית שבה"ר. כי הנקודה האמצעית מקבלת הארת נקודה עליונה.

ו' הולכת בעיגול לעשות גוף לסתום נקודה זו, האמצעית, כי המרכבה של ה"ר, שהוא הגוף שלה, הוא חגת"ם דז"א, שהוא הגוף של חצי העיגול, המתעגל על הנקודה האמצעית, שם הארת הנשמה, וסותם אותה.

אבל לא לגמרי, אלא שנשאר חצי עיגול פתוח, שזה מורה, שהנקודה האמצעית שולטת, ואינה עוזבת את הגוף להתעגל עליה ולסתום אותה לגמרי, כצורת ס' סתומה. ובצד הפתוח הזה מקום הזיווג עם הזכר שלה, י' דהוי"ה, או"א עילאין, הנקראים נקודה עליונה.

170. כמו שהי"ת, המלכות, עושה גוף במרכבות שלה, בד' המלאכים, והיא נקודה העומדת עליהם באמצע, ואז נקראת ה', שזה מורה על ד' המלאכים והנקודה האמצעית. כך גם כאן בה"ר, ישו"ת, האות ו', חגת"ם דז"א, ד' של מרכבה עליונה דישו"ת, הם גוף של ה"ר, ועומדת בגוף, בפתיחה להארת החכמה. ונקודה זו היא באמצע, שעומדת על ד' חגת"ם. ואז נקראת ה', נקודה האמצעית על ד' של מרכבתה, כמו בה"ת.

ומשום זה הכול אחד, שה"ר והי"ת הן כאחת. והנקודה העליונה י' דהוי"ה, המאירה בנקודה אמצעית דישו"ת, נקראת חכמה עליונה. והנקודה התחתונה, האמצעית שבמלכות, נקראת חכמה תחתונה, חכמה קטנה. וישו"ת

166. הי', שהיא או"א, היא נקודה העומדת ומשפיעה בה"ר דהוי"ה, ישו"ת, העומדת על כל תשעת הסומכים של האות י'. לאות ה' יש חמש מרכבות, והן נ' (50) פלאות. וע"כ נקרא זה פלא, משום שאות אלף, שהיא אותיות פלא, עולה כאן בישו"ת, וכאן היא כולה אות פלאות, נפלאות מהשגה.

167. וכל הסומכים, וכל המרכבות, המשפיעות הארת חכמה, בעת שהי"ת עולה להתקשר בו', בשעת הזיווג דז"א ומלכות, אז אלו המרכבות שלה פרושות על הנוקבא, המלכות. וכל המרכבות שלה, הכלולות במרכבות העליונות דחג"ת, כולן חופפות מסביב לנוקבא, המלכות. שמשפיעות לה הארת החכמה סביב לה, מרחוק בבחינת לבוש.

168. כשהנוקבא, המלכות, אינה מתקשרת בזכר, ז"א, אלא שיונקת משמאל דבינה, והיא בחכמה בלי חסדים, מכסה אותה קליפה חזקה הסותמת אורה, והיא חושך, שאינה יכולה להאיר.

וכאשר מתקשרת בזכר, ז"א, ומקבלת ממנו אור החסדים, כל אלו המרכבות העליונות מן יה"ו, והתחתונות שמהמלכות, מכסות אותה, והן קליפה קדושה המכסה אותה, שהן דוחות את הקליפה הרעה שהייתה סותמת אותה. והיא מתלבשת בהן, כי נעשו לה לבוש.

אבל היא מתקשרת באות ו', כלומר, שמקבלת ממנה חסדים מכוסים מחכמה, כדרך הארת ז"א. ורק בכלים החיצוניים שלה מקבלת הארת החכמה מהמרכבות הסובבות אותה מבחוץ, שנעשו לה לבוש.

169. למעלה בי"ה דהוי"ה לוקחת הארות המרכבות בה', ישו"ת, שנקודה עליונה, או"א עילאין, סתומה בתוכה. וכשהיא לוקחת הארות המרכבות, וכולן בה, גם הארת החכמה מהמרכבות, וגם הארת החסדים מנקודה העליונה, אז נעשות כולן כעין זה ³, שצד אחד סתם על הנקודה העליונה העומדת באמצע, שזה הו', ההולכת בעיגול לעשות גוף לסתום נקודה זו, האמצעית. והצד השני נשאר פתוח לזיווג עם הנקודה העליונה, או"א. אז נבחן שהנקודה האמצעית שולטת על ד' של המרכבה.

הארת הנקודה העליונה בה"ר, בנקודה האמצעית שבה, היא נשמה, שהארתה בח"ח ולא בחכמה, כמו או"א עילאין. והארת ג' קווים עליונים, חג"ת, היא גוף, שבהם נפתחת הארת החכמה, אבל השליטה לחסדים. והמרכבות של נו"ה והמרכבות של ד' בתולות ושל ד' מלאכים, הנה בהן מתגלה החכמה, והיא לבושים.

הארת הנשמה והארת הלבושים הם שני

על תשעה סומכים. אלו אינם נקראים בשמות, חוץ מאשר באלו המרכבות שלהם, שהם נמשכים בישויות. אבל תשעה סומכים אלו יוצאים מהנר ונרשמו תחת הי'.

172. תשעת הסומכים הם תשע הנקודות: קמץ, פתח, צירה, סגול, שווא, חולם, חיריק, קבוץ, ושורוק, המתפשטות בכל האותיות. משום שכל האותיות יוצאות מהי' בשבילים שלה. וכמו שהאותיות יוצאות מהי', כך הנקודות. וכל תשע הנקודות האלו יוצאות מתשעת הסומכים האלו של הי'.

173. אע"פ שתשעת הסומכים האלו תחת הי', באמת הם מעל הי', כי הארת חו"ס דא"א מאירה בתוכם, שהוא א"ס. אבל הם סומכים את הי', או"א עילאין, והם מרכבות לט' אחרות, ט"ס דא"א, שהוא א"ס. וכולם מקיימים את י', כי י', או"א, נחשבת כמו שלא יצאה מראש א"א. וכל אלו שלמטה, תשעת הסומכים, נסתמו מלהשיג אותם וחזרו להיות סתומים בנקודה הזו, שהיא או"א.

ה', והמלכות ה'. ואין חילוק ביניהן, חוץ ממה שהנקודה העליונה נרשמה תחילה בנקודתה שביששויות.

כי ישויות יצאו תחילה בחסדים, שקיבלו מאו"א עילאין, בנקודה האמצעית שבהם. ואח"כ קיבלו המרכבה של ג' קווים ומלכות. ונמצא שהנקודה האמצעית יצאה ראשונה, ואח"כ ד' של המרכבה. ונעשית במספר ה'. אבל המלכות קיבלה תחילה הארת החכמה, ד' של המרכבה שלה, ואח"כ קיבלה הנקודה האמצעית ע"י כריית היסוד דז"א. ונעשית במספר ה'.

ושתיהן נקראות ה', מטעם שהנקודה האמצעית רוכבת על ד' של המרכבה ונעשית במספר ה'. חוץ מהנקודה האמצעית דיששויות, אשר נרשמה תחילה בנקודתה, שיצאה הנקודה תחילה ואח"כ ד' של המרכבה. משא"כ המלכות יצאה ד' של המרכבה תחילה ואח"כ הנקודה. כי המלכות תחילת יציאתה מקו שמאל, ד' של המרכבה, ואח"כ ע"י כריית היסוד מקבלת הנקודה האמצעית.

171. י' דהוי"ה נקודה אחת עליונה, העומדת

אומללה יולדת השבעה

בגלות. וזהו שכתוב, אומללה יולדת השבעה.

177. הראשון שבהם ירבעם, העיר בעולם לצד השמאל, ועשה שני עגלים. כי עגל הוא מצד השור, בשמאל. ובעבודתו אליהם, הגביר צד השמאל על הימין. והיו שניים, כי שני כוחות שבשמאל, זכר ונקבה שבשמאל, באים מהשור. אז התחילה הלבנה, המלכות, להתמעט, עד שהתמלאו אלו שבעת המלכים מצד השמאל. כיוון שבא הושע בן אלה, שהוא השביעי, התמעטה הלבנה, המלכות, וישראל הוגלו, והשכינה עימהם.

178. מספר שבעה, משום שכניי, המלכות, בשבע ספירות חגי'ת נהי"מ עולה, ובשבע ספירות יורדת. בשבעה נשלמת ובשבעה נפגמת. בשבעה נשלמת באמונה, שהצדיקים הנאחזים בה הם אברהם יצחק יעקב יוסף משה אהרון דוד, שהם כנגד שבע ספירות שבה. בשבעה היא נפגמת, הם אלו שבעה בתי דין, שעבדו עבודה זרה וגלתה המלכות מהארץ הקדושה.

179. כי י"ב (12) בניס רשעים היו לאלו שבעה בתי דין, ואז נשברו כנגדם י"ב סומכים של המלכות למעלה, שהם י"ב שבטים שמסביב לשכינה, שהם ד' של המרכבה, שכל אחד מהם כלול מג' קווים, והם י"ב. וישראל הלכו בגלות. אלא לשבט יהודה חיכו עד עשרה מלכים, שמרחבעם עד יהויכין הם עשרה מלכים.

174. כמה יש לבני אדם להישמר מעוונותיהם, ולעסוק ברצון אדונם. כי שבעה צדיקים היו בישראל, שהתחזקו בהקב"ה בלב שלם, והם שבעת עמודי העולם ממש, אברהם יצחק יעקב משה אהרון יוסף ודוד. בימיהם התגבר בעולם הימין על השמאל, וישראל על אוה"ע.

175. ואחר שבעת הצדיקים נשלמו, עמדו מצד השמאל שבעה בתי דין ממש, שכולם היו עובדי עבודה זרה. כמו שהעירו החברים, שלא נחרבה ארץ ישראל, עד שבעה בתי דין עבדו עבודה זרה, והבאים מהם. והם ירבעם בן נבט, בעשא בן אחיה, אחאב בן עומרי, יהוא בן נמשי, פקח בן רמליהו, מנחם בן גדי, הושע בן אלה. זה שכתוב, אומללה יולדת השבעה, זו הארץ הקדושה שהולידה אותם השבעה.

176. כשהבן אינו עושה רצונו של אביו, מוטל על אימו להכות אותו, ולהנהיג אותו בדרך הישר. כמ"ש, דברי למואל מלך משא, אשר ייסרתו אימו. אימו היא בת שבע, אם שלמה, המלכות. ולא כתוב, אשר ייסרו אביו, משום שמלכות התמנתה על הבית, וכל האוצרות וכלי הקרב נמסרו בידיה. והיא צריכה להנהיג בניה בדרך הישר, שיעשו רצון המלך.

ועל שלא הנהיגה את אלו שבעת המלכים בדרך הישר, ולא היכתה אותם, נטו לצד שמאל, ושלט השמאל על הימין, והלכה עימהם

183. משום זה אין אנו מונים את שלמה, לא עם אלו שבעה צדיקים עמודי העולם, ולא עם אלו שמרדו באדונם, עם עשרת המלכים, אלא באמצע, בין דוד, שמשבעת עמודי עולם שבימין, לבין עשרת המלכים, שמצד שמאל. כי מצד הימין הוא שלם, ומצד השמאל הוא פגום.

184. משום זה כתוב, קרוע אקרע את הממלכה מעליך ונתתיה לעבדך, כי משום שהימין היה טוב והשמאל היה פגום, היה צריך לקרוע הימין מהשמאל. זהו שהמלך קרע את בגד המלכות שלו. כי המילה ממלכה, מלכות, נאמרה על שלמה, שהיא נקראת אם שלמה, וזוהי בת שבע. ונתתיה לעבדך, לצד השמאל.

משום זה כתוב, תחת עבד כי ימלוך. וכתוב, ושפחה כי תירש גבירתה. עבד זה, לא ניתנה לו המלכות, אלא מכאן. כמ"ש, ונתתיה לעבדך, ואז התחילה השפחה לשלוט.

185. בתחילה כתוב, קרוע. ואח"כ, אקרע. כי קרוע, פירושו מעט, שנקרע מעצמו, משום שבאותה שעה התחילה הלבנה, המלכות, להתמעט. ואח"כ, אקרע, שהמלכות נעלמה בגלות.

ועתיד הקב"ה להשיב השכינה למקומה, ואת ישראל למקומם, ולנקום מאלו, שהם בצד השמאל שהצרו לישראל. כמ"ש, ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו. ועלו מושיעים, הם צדיק, יסוד, וכנ"י, המלכות. בהר ציון, הימין. לשפוט את הר עשיו, השמאל.

180. עד שהיו בירושלים של מטה עשרה מלכים רשעים, לא נחרבה ולא הסתלק הקב"ה ממנה ומירושלים של מעלה, שהיא הספירה העשירית, שנקראת ג"כ שביעית, המלכות.

ואלו הם עשרה מלכים שלמטה: רחבעם, אב"ה, יהורם, אחזיהו, אחז, מנשה, אָמון, יהואחז, יהויקים, יהויכין. וכשהעשירי מהם היה רע ולא התדבק בתורה, אז נתן מקום לצד השמאל לשלוט עליו ועל ירושלים. אז הסתלקה השכינה, וישראל שהיו בירושלים, גלו.

וע"כ כתוב, אוי לנו כי פנה היום. זהו חסד עליון, שנקרא יום. כי יינטו צללי ערב, זהו השמאל שהתחיל לשלוט, כי מכאן, מערב, בא כוח לצד השמאל.

181. שלמה באמצע, בין ימין, דוד אביו, לשמאל, עשרה מלכים שמרחבעם בנו ולמטה. החכמה של שלמה התעלתה בימין באמונה יותר מכל בני העולם. כי אימו לימדה אותו. ובימיו עמדה הלבנה, המלכות, במילואה. וכתוב, ויחכם מכל האדם, כי נבנה ביהמ"ק, המלכות, הנקראת חכמה תתאה.

182. ובסוף ימיו התחילה הלבנה, המלכות, להתמעט. ואז כתוב, ויעש שלמה הרע בעיני ה', ולא מילא אחרי ה' כדוד אביו. לא מילא, שלא השלים הכול, מה שהיה לו להשלים אחר דוד, שהוא מאלו שבעה עמודים, שהגבירו הימין על השמאל. ולא מילא שלמה את הלבנה, אחרי ה' כדוד אביו, אלא שהתמעטה.

ממלכה ומלוכה

לעולם. כי גלות לא תהיה יותר, כי אם תהיה עוד בגלות, אין זה לעולם, כי יושבת בגלות.

188. וכתוב, והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. כי עד עתה, כשישראל היו בגלות, הייתה השכינה עימהם בגלות. ומלך בלי מלכה, אינו מלך. אבל בעת ההיא, והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. המילה אחד רומזת שהשכינה דבוקה ביסוד, וכשהשכינה דבוקה בצדיק, יסוד, אז הוא ייחוד המלכה עם המלך.

186. הר ציון הוא לשון חוזק. ההרים שלמעלה, הם הצדיקים הנאחזים בכנ"י, הנקראת הר ציון, המלכות. והם, הצדיקים, ההרים שמסביב לירושלים, כמ"ש, ירושלים הרים סביב לה. משום שהם מצוינים ואומרים זה לזה, בסתר הייחוד, לשפוט את הר עשיו, הצוררים ומצרים לישראל, מצד השמאל.

187. בעת ההיא, כתוב, והייתה לה' המלוכה. בתחילה נקראת המלכות ממלכה, משום שמניקה שני צדדים. ימין ושמאל. ועתה נקראת מלוכה, משום שמניקה צד ימין. כתוב, ואירשתין לי

הסוד של אחד

[רזא דאחד]

הסתום ועתיק מכל, ספירת הכתר דז"א. ובחי של אחד יכוון בשמונה מדרגות עליונות, שהן מחכמה עליונה עד צדיק, יסוד. ובד' הגדולה של אחד

189. בק"ש, שהאדם צריך לייחד אדונו ולקשור קשרי האמונה ברצון הלב. וכשמגיע למילה אחד, הוא צריך לכוון בא' של אחד,

ואומרת, אני חומה ושדיי כמגדלות, שהם גדולים ומלאי שפע בשביל העולם. בעת ההיא שמתחברים עימי אי"ז ושלו"ם.

ומפרש הזוהר: אי של אי"ז, עתיקא קדישא מכל, כתר. ז' של אי"ז, שבע מדרגות מחכמה עד הוד. ושלו"ם, נקרא צדיק, יסוד. כיוון שאלו המדרגות מתחברות עימי, אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום.

העיניים הן שבע מדרגות, ז"ת דחכמה, הנקראות עיני ה', פני ה'. ואז שלום לעולם, וחסד דעתיקא שורה במקום זכר ונוקבא, ז"א ומלכות. ומשום זה ציווה משה בתורה, ואמר, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, לקשר כל קשרי האמונה.

יכוון בהתדבקות כנ"י, המלכות, חלקו של דוד, הנקרא עני ואביון בשעה שהמלכות אינה דבוקה בז"א. שהיא מתדבקת עתה באלו המדרגות העליונות, הרמוזות בא"ח של אחד, שהן מכתר עד היסוד דז"א, אז המלכות גדולה, שעל זה רומזת הדי הגדולה שבאחד. והעולם כולו יונק ממנה, והם השדיים, שהם כמגדלות, מפני שכל העולם יונק מהם, שהשכינה אומרת, אני חומה וְשְׂדֵי כמגדלות, אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום.

190. כנ"י, המלכות, כשהיא בגלות עם בניה בין אוה"ע, היא נקראת קטנה. כמ"ש, אחות לנו קטנה. וכשישראל מתדבקים בתורה והולכים בדרך האמת, אז התמלאה המלכות עם שפע, ושלו, יסוד, התחבר במלכות, אז היא משיבה

כל המאריך באחד

נחלה בבית אביה ואימה, או"א עילאין, אלא הבן הזה, ז"א, יכול לקבל מהם ולהשפיע למלכות. ומכאן, שהבן יורש לאו"א, והבת אינה יורשת, אלא שיש לה מזונות מהבן. אלא שצריכים להאריך בד' הזו, המלכות, עד שימשיך לה השפע מז"א.

194. כמה צריך האדם להאריך בה? כשיעור שימליך אותה למעלה ולמטה ולארבע זוויות של העולם. שהם ו"ק העליונים, כי ארבע זוויות העולם הן חגיית יסוד, ומעלה ומטה הם נו"ה. כי כולם מתחברים עימה ואינם נפרדים לעולם. וכשהאדם מאריך לכוון את זה בד' של אחד, כל אלו הימים והשנים העליונים, הספירות, מוסרים ברכות על ראשו, והקב"ה קורא לו, כמ"ש, ויאמר לי, עבדי אתה ישראל, אשר בך אתפאָר.

195. כלל כל התורה רמוז בפסוק הזה. וכלל של כל אלו המאמרות, שהעולם נברא בהם, רמוז באחד, שהם ע"ס, הנקראים עשרה מאמרות. כמ"ש, והוא באחד ומי ישיבנו, ונפשו איוותה ויעש. ובהם נברא העולם. וע"כ בעשרה מאמרות נברא העולם. כולם עשרה וכולם אחד.

וכולם כלולים בכתוב הראשון שבתורה, בראשית ברא אלקים את השמיים ואת הארץ. כי בראשית, חכמה, הכוללת עימה גם כתר. ברא, בינה. את, חו"ג. השמיים, ת"ת. ואת, נו"ה. וי של ואת, יסוד. הארץ, מלכות.

191. כל המאריך באחד, מאריכים לו ימיו ושנותיו, משום שהוא המקום, שכל הימים והשנים של העולם תלויים בו, שתלויים במדרגות הרמוזות באחד, שהן עשר, כח"ב חגיית נה"י דז"א והמלכות המקבלת מהם. וכולן אחד.

בד' של אחד צריכים להאריך, משום שאותו מקום, המלכות, הוא של הדל"ת, דלות ועוני, ואין לה אור משלה. וצריך האדם להאריך בה, ולהמשיך לה ברכות מאלו ו"ק, שישה בנים עליונים, חגיית נה"י דז"א, ע"י הצדיק, יסוד דז"א.

192. ואלו ו"ק דז"א, רמוזים בח' של אחד, שמונה, שהם שישה דז"א ושניים מלמעלה חו"ב, הנקראים או"א. להוסיף ולכלול אותם ו"ק דז"א למעלה באו"א, ולתת להם ברכות מאו"א עילאין. כי חסד דעתיק אינו שורה אלא במקום שלם, במקום שנמצא זכר ונוקבא. כמ"ש, צָאֲנָה וְרָאִינָה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעיטרה לו אימו ביום חתונתו. ביום חתונתו, רק במקום שיש זכר ונוקבא.

193. ע"כ אמרו, שיאריך בד' של אחד, ובלבד שלא יחטוף בח' של אחד, שהם ח' ספירות מחכמה עד יסוד, אלא צריך להמשיך ברכות ממקום עליון מכולם, שזה או"א עילאין, חו"ב, ולהשפיע לאלו שישה בנים חגיית נה"י דז"א. אח"כ ימשיך שפעם לבת, המלכות, שאין לה

השם אהו"ה

והוא הנותן תשוקה בכל האילנות והעשבים שבארץ לגדול. וזה מה שאמרו, אין לך עשב ועשב מלמטה שאין עליו מלאך מלמעלה, שמכה אותו ואומר לו גדל. התשוקה לגדול, הנמשכת מהשם

196. בראשית ברא אלקים את השמיים ואת הארץ. את השמיים ואת הארץ, ראשי תיבות אהו"ה, שבו נבראו שמיים וארץ. א"ה, בו נבראו השמיים. ו"ה, בו נבראה הארץ וכל מה שיש בה.

נחתמו מהצירוף א"ה. ו"ה, בו נבראה הארץ וכל מה שיש בה, כלומר שמהשפעת ו', ז"א, לה"ת, המלכות, יצאו כל הפרטים שיש בארץ, המלכות. וכל מה שיש בה, שהם ג' עולמות בי"ע, שכולם נחתמו ויצאו זה מזה כדרך חותם ונחתם.

וזה מה שאמרו, אין לך עשב ועשב מלמטה שאין עליו מלאך מלמעלה, שמכה אותו ואומר לו גדל. אין עליו מלאך מלמעלה, מטעם שהעולמות יצאו בחותם, בשם אהו"ה. נמצא שהצורות והפרטים ופרטי הפרטים עד לפרט האחרון שאך אפשר להיפרט, הם נחתמו בתחתון, מחמת שצורתם היא כך בחותם שבעולם העליון ממנו. ונמצא שהם מופיעים בתחתון משום שהעליון מכה אותו, ואומר לו, גדל בצורה זו, ולא בצורה אחרת.

אין לך עשב ועשב מלמטה, שאין לך פרט קטן ביותר שבעולם העשיה, שאין עליו מלאך מלמעלה, שאין עליו כוח עליון בעולם היצירה. כי הכוחות שבעולם היצירה נקראים מלאכים. כלומר, שאותו הפרט הנמצא בעולם היצירה, מכריח את הפרט שכנגדו, הנחתם ממנו בעולם העשיה, שיקבל צורתו בדיוק, כדרך החותם והנחתם. שמכה אותו, שמכריח אותו, ואומר לו, גדל בצורה המתאימה אליו. שהוא אותו המלאך והכוח שביצירה, שהעשב שבעשיה נחתם ממנו.

ו"ה. כמ"ש, הידעת חוקות שמיים, אם תשים משטרו בארץ.

הצירוף א"ה מורה על שורשי ג' קווים ימין שמאל אמצע שבבינה. א' צורת ג' קווים. י' עליונה שבה, קו ימין. י' תחתונה שבה, קו שמאל. הקו שבין ב' האותיות י', הקו האמצעי.

ה' בינה, שבה השתרשה צורתה של א'. ו', ז"א, המקבל מהשם א"ה. כל מה שיש בו הוא מקבל מן א"ה. לפיכך נבחן השם א"ה כמו חותם, שכל הפרטים שיש בחותם עוברים על הנחתם ממנו. כך כל הפרטים שיש בא"ה נחתמים בו, ז"א.

וע"כ א', שהיא ג' קווים שבבינה, היא ראש ושורש לכל פרטי האורות, היוצאים מבינה לז"א. שכל הפרטים שבז"א נחתמים מהא' שבה"ר.

והצירוף ו"ה מורה, שאחר שהו', ז"א, נחתם מהצירוף א"ה, הוא משפיע כל מה שיש בו אל המלכות. וגם כאן הם דומים כמו חותם ונחתם. שכל הפרטים שיש בה"ת, המלכות, נחתמו מו', ז"א. ועד"ז נחתמו ג' עולמות בי"ע. הבריאה נחתמה מהמלכות, והיצירה מהבריאה, והעשיה מהיצירה. ולפיכך נקרא שם אהו"ה, חותם, שנחתמו בו שמיים וארץ וכל אשר בהם.

א"ה, בו נבראו השמיים, כלומר שמצורת א' שבה"ר יצאו כל האורות שיש בשמיים, ז"א, הנקרא ו'. שכל האורות והפרטים שיש בז"א,

ויקרא אלקים לאור יום

להשלים מספר שס"ה ימים. ואחר שנשלמו שס"ה ימים אלו, אחר שנשלמה השנה, חוזר שנית השמש שלמטה, לקבל מהמדרגה שנקראת טוב, יסוד דז"א. ומדרגה זו, וכל אלו שבע מדרגות עליונות, חוזרות שנית לקבל מאמא עילאה. ואז נמשכת שוב שנת החמה של שס"ה ימים. וכן בכל שנה ושנה.

200. מדרגה שנקראת לבנה, המלכות, השולטת בלילה, יונקת ממדרגת הצדיק, יסוד. ומשום שהצדיק ממלא אותה ממעדנים עליונים, ויונקת ממנו, היא נקראת לבנה. כמו שהלבנה התחתונה אין לה אור מעצמה, אלא מה שניתן לה מהשמש, כך המדרגה שלמעלה, המלכות, אין לה מעצמה כלום, אלא מה שניתן לה מיסוד דז"א.

201. מדרגת מלכות נקראת למעלה ים החכמה. וי"ב השבטים העליונים הקדושים עומדים, שהם ד' רוחות, דרום צפון מזרח מערב, שהם ג' קווים ומלכות המקבלת אותם, שכל רוח כלול מג' קווים. נמצא שיש ג' קווים לצפון, לדרום, למערב, למזרח. וים החכמה, המלכות, עומד עליהם. וכנגדם למטה עומדים י"ב שבטים

197. ויקרא אלקים לאור יום. וכתוב, ויקרא אלקים את האור כי טוב. כי אור שלמטה כשמאיר, מאיר מכוח שניתן לו מהטוב שלמעלה, מיסוד, הנקרא טוב.

198. ומשום זה מספר ימות החמה הוא שס"ה (365) ימים. מ"ט (49) שבועות מהם, שמ"ג ימים (343), הם כנגד מדרגת הצדיק, יסוד, הנקרא טוב. שהוא שביעי, כי כשמתחילים לספור מהבינה, נמצא היסוד ספירה שביעית, ובינה היא מ"ט שערי בינה. וכשהיסוד שהוא שביעי, מקבל מ"ט שערי בינה, נעשו אצלו שבע פעמים מ"ט, שהם שמ"ג.

ויונק ממנו השמש שלמטה שבעה שבועות שבע פעמים, כנגד שבעה שבועות שבע פעמים, שהיסוד יונק מאמא עילאה, בינה, הנקראת יובל, כנגד שנות היובל שלמטה, כנגד מ"ט שנים שהיובל כולל אותם.

199. עוד חסרים למספר שס"ה כ"ב (22) ימים, כי מ"ט שבועות הם שמ"ג ימים. והם כנגד כ"ב אותיות התורה, שעולם התחתון, מלכות, עומד עליהם. כי צדיק שלמעלה, יסוד דז"א, נקרא תושב"כ, ע"כ יש בו כ"ב כוללים שהם כ"ב אותיות, שמהם נמשכים כ"ב ימים

המשכן בייב השערים העליונים, שיש בירושלים העליונה, המלכות, שזה ד' רוחות שבכל רוח ג' קווים. ודרך אלו ייב שערים יונקים השבטים התחתונים מאמא תחתונה, המלכות, כל אחד מבחינתו כראוי לו.

206. עייכ כתוב, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, יצרתיו אף עשיתיו. כל הנקרא בשמי, זהו אדם במדרגת הצדיק, יסוד, הנקרא כל, שמאיר בכוח שמו. ולכבודי בראתיו, שבראתיו להאיר למקום הנקרא כבוד, ים החכמה, המלכות, הנקראת כבוד ה', שנגלה במשכן.

יצרתיו, היום שלמטה, שבעת שהיסוד, ו', מאיר למלכות, ים, נקרא היסוד בשם יום. אף כך האדם שזכה למדרגת צדיק נקרא יום למטה, כנגד כל שלמעלה. ועייז כתוב, יוצר אור, שלא כתוב בצדיק שלמעלה יצירה, עד שהתגלה פעולתו למטה, עיי התחתון, שמאיר במלכות ביום. ועולם התחתון, המלכות, מאיר ממנו. ואז כתוב, יצרתיו.

207. אף עשיתיו, הלבנה, המלכות, הנשלמת עיי האדם למטה. כמייש, ובורא חושך, כי המלכות מטרם הזיווג עם ז"א היא חושך. כשהתחברו ז"א עם מלכות, אז כתוב, עושה שלום, שעושה שלום לעולם, כמייש, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. אשר ערב הוא המלכות, ובוקר הוא יסוד, וכשמזדווגים, שניהם יום אחד. אז נשלמים הייחוד שלמעלה והייחוד שלמטה, ונעשה שלום למעלה ושלום למטה.

208. כעין זה, יוסף למטה אחוז בצדיק שלמעלה, יסוד דז"א. כשנשלם יוסף למטה, הוסיף שלום בכל העולמות, ובכל הימים העליונים. אז הימים העליונים, יסוד ומלכות, הם בשלום, בייחוד אחד, והברכות מושפעות לכל העולמות.

מסביב למזבח, מסביב לביהמ"ק, ששם המזבח, הרומו על המלכות. וכנגד המדרגה ההיא עשה שלמה את הים למטה, עומד על שנים עשר בקר.

202. הים שלמעלה, המלכות, נקרא ים, משום שהמדרגה של צדיק, היסוד, הממלאת את הים הזה, נקראת יום. כמייש, ויקרא אלקים לאור יום. ואור הוא יסוד, כמייש, אור זרוע לצדיק. היסוד מאיר בו' שבשם הקדוש, ז"א, שבו ממלא הים הזה, שנקרא ה"ת של השם הקדוש.

עיי נקרא היסוד יום, להיותו כולל את ו', המשפיע, ואת ים, המקבלת ממנו, המלכות, כמייש, כי כל בשמיים ובארץ. שהיסוד שנקרא כל, נאחז בשמיים, בו', ז"א, ונאחז בארץ, המלכות, ים. וקנתה המלכות את השם ים מהיסוד, כלומר מהים של יום, המורה על המלכות הנאחזת בו.

203. כתוב, כל הנחלים הולכים אל הים. כל, זוהי מדרגת הצדיק, יסוד. משום שכל המעדנים יוצאים ממנו. הנחלים, הם חמש מדרגות, חג"ת נ"ה דז"א, שהולכות עם היסוד אל הים, המלכות, למלא אותו.

204. ומדרגה זו, המלכות, נקראת בת שבע, משום שמקבלת מהיסוד, הנקרא שביעי. וכשצדיק מאיר למלכות, בשבעה שבועות שבע פעמים, שעולה שמ"ג (343), אז מאיר השמש התחתון אל הלבנה, שבעה שבועות שבע פעמים.

205. משום זה שנת הלבנה היא שנייה (355) ימים, מייט שבועות מהם, שהם שמ"ג ימים, כנגד המדרגה השביעית, המלכות, הנקראת בת שבע. והיא הים העליון, המאיר מהצדיק, יסוד, במייט שבועות, שהם אורות עליונים, מייט שערי בינה, שבכל אחת משבע המדרגות מבינה עד היסוד. נשארו חסרים ייב ימים לחשבון שנייה. והם כנגד ייב שבטים, שמסביב לים, לשמור משמרת

אמחה את האדם

210. ואם הייתה במלכות הארת חכמה הסתומה מכל, היה הכול מיתקן כבתחילה. כמייש, אני חכמה שְכנתי עורמה. אל תקרא, שכנתי, אלא שכניתי. שהחכמה אומרת, ששכניתי היא במלכות, הנקראת עורמה. ואז יש קיום לעולם.

ואם לא החכמה, לא היה מתקיים העולם. כמייש, ה' בחכמה יסד אָרץ. וכתוב, ונוח מצא חן בעיני ה'. שזו הארת החכמה, המכונה עיניים. ועיי התקיים על ידו העולם.

209. ויאמר ה', אמחה את האדם אשר בראתי, מעל פני האדמה. להוציא אדם שלמעלה מהמלכות, הנקראת אדמה. כי כל דין המבול היה במלכות. ואין לומר שאדם שלמטה בלבד, ואילו אדם שלמעלה מהמלכות, שהוא הווי"ה של מ"ה שבג"י אדם (45), לא נפגם כלום. אין להוציא אותו כלל לגמרי.

כי אינו נמצא זה בלי זה. וכשנמחה אדם שלמטה, נפגם גם האדם שלמעלה. כי אם לא נמצא למטה מי שמקבל השפע, מסתלקת ההשפעה גם מלמעלה.

עצה"ד ושת

שבשמאל מהמלכות, ולהמשיך אותה מלמעלה למטה.

והזכר, ס"מ, נאחו באור, אבל אינו מושך אותו מלמעלה למטה, אלא אחרי שס"מ נאחו באור, הוא מתחבר עם הנוקבא שלו, נחש, והיא הממשיכה אותו מלמעלה למטה. ואם הנחש אינו מחובר עם ס"מ, אין הנחש יכול להזיק כלום, כי אין לו מה להמשיך למטה.

וע"כ ירד רכוב על נחש חזק, שאם לא היה ס"מ מחובר ורוכב על הנחש, שזה הנוקבא שלו, לא היה יכול לעשות כלום, כי אינו יכול להביא המשכתו למטה. אז התחבר ס"מ בנחש ונעשו אחד, ואז היו יכולים להמשיך האור מלמעלה למטה. וזהו ע"י פיתוי לחטא של עצה"ד.

כי ע"י אכילת עצה"ד נתנו כוח לס"מ, להיאחז בהארץ החכמה שבשמאל שבמלכות, אשר הנחש המשיך אותה תכף מלמעלה למטה, שעם זה פגם בעה"ח, קו האמצעי, השומר על הארץ החכמה שבשמאל, שלא תימשך למטה, וע"כ גרם המיתה. כי הפירוד של עה"ח מהמלכות, גורם מיתה לעולם.

הנחש הטיל זוהמה בחוה. כי הנחש שמשך האור מלמעלה למטה בפירוד מעה"ח, הטיל זוהמה באור, בפ"ריו של עצה"ד. שגרם המיתה ע"י המשכתו מלמעלה למטה.

והזוהמה הייתה סוערת במעיה, ולא יכלה להצטייר, כי אחר שנבלעה בה זוהמת הנחש, שוב לא יכלה להתעבר עם זרע של קיום, כי צורת נשמת חיים לא יכלה להצטייר במעיה. כי אותו גורם המיתה היה סוער במעיה.

כ"ב אותיות שבכל מדרגה הן כ"ב אורות בצורות מיוחדות, שמהם ומצירופיהם יוצאים ומתגלים כל מיני האורות באותה המדרגה. ובדומה לכ"ב אותיות שבספר החכמה, שכל ההשכלות המובאות בספר החכמה, מתגלות רק ע"י צירופי כ"ב אותיות. וכ"ב אותיות מספיקות לכל מיני הגילויים שבו. כך הם כ"ב האותיות הרוחניות שבמדרגות העליונות.

ומטרם שחטא אדם, היו אותיות א"ב מיתקנות בו, ומצטיירות בו בעוה"ז. שמטרם שחטא בעצה"ד, היו כ"ב האותיות הרוחניות שבהארץ נשמתו מתקנות בו, להצטרף ולהצטייר בכל מיני גילויים, להאיר לו בעוה"ז.

וכיוון שהגיע לכ"ב, כמ"ש, כף אחת עש"ה זהב מלאה קטורת. שע"י עבודות ועליית מ"ן המשיך בית הקיבול, המכונה כף, אל המלכות. שאחר שקנתה המלכות בית הקיבול הזה, היא חוזרת להיות פב"פ עם ז"א. וכל מה שהתחתון גורם לעליון זוכה בו גם התחתון.

211. ויולד בדמותו כצלמו, ויקרא את שמו ש"ת. אחרים לא היו בדמותו. שת בדמותו כצלמו, שנעשה בתיקון הגוף, בתיקון הנפש, בדרך ישר, כראוי.

הנחש הטיל זוהמה בחוה, והזוהמה הייתה סוערת במעיה. ולא יכלה להצטייר.

212. מטרם שחטא אדם, היו אותיות א"ב מיתקנות בו, ומצטיירות בו בעוה"ז. כיוון שהגיע לכ"ב, שהאדם נתקן בגן בזכר ובנוקבא בחיבה ומלאכים עליונים לפנייהם, מיד הרע הדבר לס"מ ברקיע, וירד רכוב על נחש חזק, ונראה לפניו. מיד התערבו האותיות.

213. אז התחבר ס"מ בנחש ונעשו אחד. ולקחו האותיות, ועשו משם והלאה אומנות רעה, באותיות צד ציד, באותיות צ' צ'. וצדו אותן בפיתוי רע, ועשו אומנות יתרה באותיות ק' ר', אומנות של שקר, משום שחזרו להפוך את האותיות באומנות רעה. ק' שלא יכלה לעמוד, שאין לה ב' רגליים, כקוף בפני אדם שאין לו קיום. ר', עשו רע. אלו התהפכו באומנות רעה, עד שנפלו אדם ואשתו.

214. ובאותיות ק"ר הולידו בנים, ולא בני קיום. והיא הזוהמה של הנחש שנבלעה בחוה. מהזוהמה ההיא נולד קין. ומשום זה נעשה רוצח, כי הנחש הנה האומנות שלו היא רציחה. והתעכבו האותיות עד כאן.

215. בשעה שאדם חזר בתשובה, וחזר כבתחילה לשמש בנוקבא שלו, כתוב, ויולד בדמותו כצלמו. כי זהו מתיקון הגוף והרוח כראוי. וכתוב, יש הבל אשר נעשה על הארץ. וחזרו האותיות להתחלה של ש' ת', כמ"ש, כי ש"ת לי אלקים זרע אחר תחת הבל.

שת היה בצלם ובדמות, והראשונים, קין והבל, לא היו כן. ומכאן נבנה העולם באופן אחר של א"ב. קינן, מהללאל, ירד. התווספה אות נ' בקינן על קין, כדי לתקן העקום שבקין.

צלם ודמות הם לבושי מוחין המקובלים מז"א וממלכות. צלם הוא לתיקון האורות נ"ר, המקובל מז"א. דמות הוא לתיקון הגוף, המקובל ממלכות. וע"כ שת בדמותו כצלמו, נעשה בתיקון הגוף, שזה דמות. בתיקון הנפש, צלם. בדרך ישר, בקו אמצעי, שאינו נוטה לא לימין ולא לשמאל אלא ביושר.

וכמו שיש זכר ונוקבא בקדושה, כך יש זכר ונוקבא בס"א. הזכר שבס"א נקרא ס"מ, והנוקבא נקראת נחש. וההפרש ביניהם, הוא כי כל ענין הס"א הוא להיאחז בהארץ חכמה

ונמשכים להם קרירות וקיפאון. ונמצא, שהאומנות הרעה שלהם היא אומנות של שקר, שלא פעלו כלום במעשיהם. והתהפכות האור לקיפאון מרומזת באות קו"ף, שהיא לשון קיפאון. ולאחר שהאור קפא, נאחזים בו דינים רעים הממיתים את החוטא. כמ"ש, לפתח חטאת רובץ. והרע הזה מרומז באות ר', שהיא ראש המילה רע.

ועשו אומנות יתרה באותיות ק' ר', אומנות של שקר, שעושים האומנות שלהם ביתר, להפוך אותיות הא"ב לרעה, בבי' אותיות ק"ר, שהק' מורה שהתהפך האור לקיפאון, והר' מורה שנעשה לגורם רעה. ונמצאת אומנותם של שקר, שכל מעשיהם היו שווא ושקר. וזה היה משום שחזרו להפוך את האותיות באומנות רעה. שמשום שעשו אומנות רעה להמשיך האור מלמעלה למטה, ולהפריד השמאל מהימין, ע"כ נהפכו האותיות ק"ר לקיפאון ולרעה.

ומלבד זה יש עוד שני רמזים באות קו"ף, בשביל החוטאים. רמז ראשון, שיש לה רק רגל אחת נמשכת למטה. וזה מורה שאין ממש במעשיהם, כי על רגל אחת אין קיום ועמידה. רמז שני, כי קו"ף רומזת על החיה, שנקראת קוף, שדומה לפני אדם. וכן האור הזה הנמשך מלמעלה למטה, משמאל בלי ימין, אין הדמיון שלו אל אור אמיתי, אלא כמו דמיון הקוף אל פני אדם.

ואחר שחזר אדם בתשובה ונטהר מהזוהמה של הנחש, וחזר כבתחילה לשמש בנוקבא שלו, כתוב, ויולד בדמותו כצלמו, כלומר שחזר הייחוד העליון של ימין ושמאל ע"י קו האמצעי, וחזר הזיווג דז"א ומלכות, אז המשיך צלם מז"א, שהוא תיקון הרוח. ודמות המשיך ממלכות, שהיא תיקון הגוף.

צלם ודמות מתקנים הגוף והרוח כראוי, שיהיו בני קיום. וכתוב, יש הבל אשר נעשה על הארץ. אותם שאין להם תיקון הרוח, הם הבל בלבד, שאין להם קיום.

וחזרו האותיות להתחלה של שי' ת', כי הם נשארו ולא נפגמו, כמ"ש, כי שֵׁת לי אלקים זרע אחר תחת הבל. כי שֵׁת היה בצלם ובדמות. והראשונים, קין והבל, לא היו כן. ומכאן נבנה העולם באופן אחר של א"ב, בסדר תשר"ק, שהוא א"ב למפרע.

ולפיכך, גם אדם שהיה עם חוה שני פרצופים דבוקים זה בזה, זכו עתה להיפרד זה מזה מדבקות האחוריים, ונעשו ונתקנו לשני פרצופים, שיוכלו להזדווג פב"פ.

לכן כיוון שהגיע לכ"ף, שהאדם נתקן בגן בזכר ובנוקבא בחיבה, כלומר שע"י זה שאדם גרם במעשיו כף אל הנוקבא דז"א, ולהחזיר אותה פב"פ עם ז"א, זכה גם הוא להיתקן עם חוה, להיות זכר ונוקבא פב"פ באהבה וביחבה.

וכיוון שהתחברה המלכות עם ז"א פב"פ, נפסקה יניקת ס"א מהמלכות. מיד הרע הדבר לס"מ ברקיע, כי נפסקה יניקתו מהמלכות, וירד רכוב על נחש חזק, ונראה לפניו. מיד התערבו האותיות. תכף כשאדם ראה אותם, התערבו והתקלקלו צירופי האותיות המתוקנים של הקדושה.

ומשמיענו בזה דבר עמוק. כי במקום הקדושה לא יבוא הס"א. וכן במקום הס"א לא תבוא הקדושה. וא"כ איך יכלו ס"מ והנחש לבוא לאדם ולאשתו שהיו בקדושה, ולפתות אותם? אלא נאמר, ונראה לפניו, שבתחילה לא יכלו להתקרב אליו, אלא שנראו לפניו, ומתוך שאדם לא דחה אותם תכף ומיד, אלא הסתכל בהם, אז הסתלקה ממנו הקדושה.

מיד התערבו האותיות, כלומר שהסתלקו ממנו צירופי האותיות שעליהם נגלתה הקדושה. ואז יכלו ס"מ ונחש להתקרב אליו ולהתלבש בו, ולפתות אותו לאכילת עצה"ד.

ואז נעשו ס"מ ונחש אחד, ולקחו לרשותם האותיות, שהיו כלים לקדושה. ועשו משם והלאה אומנות רעה, שהמשיכו החכמה מלמעלה למטה, שזהו הלעומת של אומנות דקדושה של קו האמצעי, שהוא תיקון שהחכמה תאיר רק מלמטה למעלה. באותיות צד ציד, באותיות צי' צי'. ב' האותיות צי' צי' המשיכו למילים צד ציד, שהן ראשי תיבות צד ציד. וצדו אותם בפיתוי רע, כי צדו בפיתוי הרע שלהם את אדם וחוה, שיאכלו מעצה"ד. והפילו אותם ברשתם.

ומאומנות רעה, שהיא המשכת החכמה מלמעלה למטה, נמשכת אומנות של שקר, שמעשיהם שווא ושקר. כי האור אינו נמשך להם למטה, כמו שמבטיחים, מפני שהאור הנמשך מלמעלה למטה מקלקל אומנות של קו האמצעי, המייחד השמאל והימין זה בזה. וכיוון שנפרד השמאל מימין, תכף קופאים אורותיו,

אדם וקין ושבע ארצות

והוא ישפוט תבל בצדק.

217. כשאדם יצא מגן עדן וגורש משם, הושלך לארץ, מקום חושך, שאין שם אור כלום ואינו

216. סדר העולם הוא בשבע צורות עגולות. שבע ארצות הן, זו למעלה מזו, כמו שיש שבעה רקיעים זה למעלה מזה. והן: ארץ אדמה אַרְקָא גֵיא נְשִׁייה צִייה תבל. למעלה מכולן תבל. כמ"ש,

ונכנס לשם, נותנים לו חלק בחמודות של העושר ההוא. ולפעמים הוא יורד למקום נשייה, כדי שיהיה נשכח משם. ויורד לגיא, שאינו יודע המקום, שהוא משם.

225. גיא זה הוא באמצע של מעלה ומטה, כי תבל צייה נשייה למעלה ממנו, וארקא אדמה ארץ למטה ממנו. זה נקרא גיא בן הינום. ורצועה אחת יוצאת משם למעלה, לתבל, ונקרא ג"כ גיא בן הינום. ושם פתחו של גיהינום. ואלו האנשים אשר שם, יודעים כולם משום זה בכשפים ובחכמות. ושם זורעים ונוטעים אילנות. וחיטים אין שם ולא אחד משבעה מינים.

226. בנשייה יש בני אדם מקוצצים וקטנים. אין להם חוטמים, רק שני נקבים, שהרוח יוצא בהם. וכל מה שעושים, שוכחים תכף. ע"כ נקרא נשייה, לשון שִכחה. זורעים ונוטעים אילנות, אין שם חיטים ולא משבעה מינים.

227. צייה, מקום יבש כולו. שם בני אדם שהם יפי מראה. ומתוך שהוא מקום צייה ויבש, הנה כשיודעים ממקום, שיש שם מקור מים נובעים, נכנסים לשם. ולפעמים עולים, מתוך הצורך למים, אל תבל זו שלנו. והם בני אמונה יותר מבני אדם אחרים. וביניהם מדורים טובים, ועושר רב. וזורעים מעט, מחמת היובש אשר שם. ונוטעים אילנות, ואינם מצליחים. ותשוקתם אל האנשים שבתבל.

228. ומכולם אין מי שיאכל לחם חוץ מאלו שבתבל. כי תבל היא למעלה מכל הארצות. כמ"ש, והוא ישפוט תבל בצדק. כעין כל אלו ארצות שלמטה מתבל, יש בתבל. וכל השמות האלו שלהם, יש ג"כ בהם, כשהם נכללים בתבל, משום שהוא השביעי, ע"כ כולל כל השישה שמתחתיו. ויש כאן ג"כ כעין אלו המקומות שבארצות שלמטה. וכל אלו המדורים של בני אדם, שונים אלו מאלו. כמ"ש, מה רבו מעשיך ה'. ז"ת חגי"ת נהי"מ, שהם ז"א ומלכות, אינם ראויים לקבל אור העליון, משום צ"א והמסך שנתקן בכלי מלכות, שלא תקבל אור העליון. וזהו שבתחילה ברא הקב"ה את העולם במדה"ד, ראה שאין העולם יכול להתקיים, שיתף עימו מדה"ר, שהעלה את המלכות לבינה, מדה"ר, ואז נעשו ז"ת ראויות לקבל האור. והנה תיקון זה של שיתוף המלכות בבינה הספיק עד לנקודה שבעוה"ז.

אבל הנקודה שבעוה"ז, מלכות דמלכות החיצונה, גם מתחלקת לע"ס. והיא לא יכלה לקבל הארת השיתוף דמדה"ר, אלא עד בינה שבה, בינה דמלכות. אבל ז"ת שבעוה"ז, כבר נגלתה בהם מלכות דמדה"ד. ואינם יכולים לקבל אור העליון כראוי.

משמש כלום. כיוון שאדם בא לשם, היה ירא יראה גדולה, ולהט החרב המתהפכת הייתה לוחטת בתוך הצדדים שבאותה ארץ.

218. כיוון שיצאה השבת, והרהר בתשובה, הרים אותו הקב"ה והעלה אותו לאותו מקום שנקרא אדמה, כמ"ש, וישלחו ה' אלקים מגן עדן לעבוד את האדמה. בזו יש אור שמאיר, וצורות כוכבים ומזלות.

219. באדמה יש צורות אנשים עליונים, שיצאו ונולדו מאדה"ר ב-130 שנה שהיה משמש ברוחות נקבות. והם עצובים תמיד ואין בהם שמחה. והם משוטטים ויוצאים לעוה"ז ומתהפכים לצד הרע, למזיקים. וחוזרים לשם, ומתפללים תפילה, ומתיישבים שם במקומם. וזורעים זרעים ודרכונים ואוכלים. חיטים אין שם, ולא אחד משבעה מיני תבואה. במקום הזה נולדו קין והבל.

220. כיוון שקין חטא, הוריד אותו הקב"ה לארץ, כמ"ש, הן גירשת אותי היום מעל פני האדמה, מהמקום שנקרא אדמה. והייתי נע ונד בארץ. כי לשם נדחה וגורש. והיה כל מוצאי יהרגני, שזה להט החרב המתהפכת, אשר יש שם באותה ארץ.

221. והיה קין מתיירא והרהר בתשובה. והעלה אותו הקב"ה לארקא, ושם הוליד בנים. ובארקא יש אור שמאיר מהשמש. וזורעים זרעים ונוטעים אילנות. ואין שם חיטים ולא משבעה מיני תבואה.

222. כל אלו אשר בארקא הם מתולדות קין. והם בשני ראשים: גיבורים עליונים, וקטנים. אין להם דעת שלמה, כשאר בני אדם שבעוה"ז. לפעמים הם צדיקים, ולפעמים חוזרים לצד הרע. ומולידים ומתים, כשאר בני אדם.

223. אדם היה במקום שנקרא אדמה, עד שהוליד את שת. ומשם עלה למעלה, ארבע מדרגות למעלה מקין, שהיה בארקא, לתבל, למקום ביהמ"ק. תבל היא העליונה שבשבע הארצות, ונקראת ג"כ בשמות ארץ אדמה, שהיה משכנו בהם מקודם לכן.

224. דילג אדם על שלושה מקומות: גיא נשייה צייה, שלא שכן בהם, כי קפץ ממקומו של קין, מארקא, עד מקום תבל.

גיא, מקום גדול כרוחבו וכאורכו של הגיהינום. בגיא ובנשייה ובצייה נפוצו אלו שבנו המגדל. והולידו שם, משום שהכעיסו את המלך העליון הקדוש. משום זה נקרב המגדל לאש שורף. שם יש בני אדם בכל הכבוד, בעושר, ובעפרות זהב, ובאבנים יקרות. מי שהוא מתבל

חיטים אין שם, ולא אחד משבעה מיני תבואה. שבעה מינים הם ממלכות הממותקת בבניה. וכיוון שאין המיתוק שולט בהם, שנכללים ממלכות דמדה"ד, ע"כ אין שם שבעה מינים.

במקום הזה נולדו קין והבל. ושם הקריבו קורבנותיהם ושם הרג קין את הבל. ע"כ נזכר בכתובים אלו רק השם אדמה, כמ"ש, ויבא קין מפרי האדמה.

כיוון שקין חטא, הוריד אותו הקב"ה לארץ, וכתוב, והייתי נע ונד בארץ. וכאן נזכר השם, ארץ. אלא שהוריד אותו הקב"ה מחמת החטא, כמו שהוריד לשם את אדה"ר טרם שעשה תשובה. והרהר בתשובה. והעלה אותו הקב"ה לארקא, ושם הוליד בניו.

ארקא היא מדרגה אחת למעלה מאדמה, כי להיותו מעורב בזוהמה של הנחש, לא היה יכול להחזיק מעמד באדמה, מחמת ריבוי הדינים אשר שם. כמו שנאמר לו בהיותו באדמה, אם תטיב שְׂאֵת, שיעלה למעלה מאדמה, ואם לא תטיב, לפתח חטאת רובץ, שייפול לארץ התחתונה, ששם להט החרב המתהפכת.

וע"כ כיוון שעשה תשובה, העלה אותו למעלה מאדמה, לארקא, שאינו עבה כמו אדמה, ובארקא יש אור שמאיר מהשמש. כי באדמה, שזה הוד, שמאל, לא היה אלא אור כוכבים ומזלות, ממשלת הלילה.

אבל בארקא, שזה נצח, ימין, כבר יש שם אור השמש, ממשלת היום, חסדים. ואין שם חיטים ולא משבעה מיני תבואה. כי אין הארות שבעה מינים נמשכות אלא ממלכות הממותקת במדה"ר בכל תיקוניה.

כל אלו אשר בארקא הם מתולדות קין. והם בשני ראשים. כי יש שם בארקא אור וחושך, ושני ממונים עליהם. וע"כ יש לאנשים אשר שם שני ראשים: מהממונה על האור ומהממונה על החושך. גיבורים, הנמצאים תחת הממונה הזכר. וקטנים, הנמצאים תחת הממונה הנקבא. אין להם דעת שלמה, כשאר בני אדם, כי אין זיווג בחו"ב שלהם ע"י הדעת, כמו שיש לחו"ב דפרצופי קדושה. לפעמים הם צדיקים, ולפעמים חוזרים לצד הרע. שזה מחמת שתי השליטות, שיש שם.

אדם היה במקום שנקרא אדמה, עד שהוליד את שת. כי אז החזיר ז"א ומלכות בזיווג השלם של צלם ודמות, כמ"ש, ויולד בדמותו כצלמו. ומשם עלה למעלה, ארבע מדרגות למעלה מקין, ארבע מדרגות למעלה מארקא ששם היה קין, שהם גיא, נשייה, צייה, ותבל.

ועלה למקום הזה שנקרא תבל, שהוא בינה דמלכות, ששם מגיעים התיקונים של מלכות הממותקת בבניה. עלה למקום ביהמ"ק. כי תבל

ובז"ת יש ג"כ ב' בחינות: ז"א ומלכות. כי במלכות אין משיתוף הבינה, אבל בז"א, חג"ת נה"י, יש התכללות של מלכות דמדה"ד. כי בז"א לא היה הצמצום, ולכן יש בו אור וחושך.

וכולן דינים, חוץ מספירת החסד שבו, שקרוב לתיקון. ואנחנו שוכנים על הארץ העליונה מכולן, בינה דמלכות, המקבלת הארת השיתוף של בינה ומלכות זה בזה, וע"כ ראויה לקבל אורות מתוקנים.

סדר העולם בשבע ארצות, זו למעלה מזו, שהם בינה ז"א מלכות. ארץ היא יסוד ומלכות. אדמה הוד. ארקא נצח. גיא ת"ת. נשייה גבורה. צייה חסד. למעלה מכולן תבל, בינה. והיא הארץ שאנו יושבים עליה. כי רק היא מתוקנת, להיות ראויה לקבל אור התיקון, ולא שש הארצות שמתחתיה.

ואפילו ספירות דז"א חג"ת נ"ה אינן מתוקנות, ואין צריך לומר מלכות האחרונה, שכולה מדה"ד. ונודע שאדה"ר בחטא עצה"ד, קלקל השיתוף של מלכות בבניה, והתגלתה מדה"ד שבמלכות, מנעולא, שממנה נמשכת המיתה. ולפיכך גורש מגן עדן עד הארץ התחתונה, ששם שולטת המלכות דמדה"ד.

כשאדם יצא מגן עדן, הושלך לארץ, כי החטא קלקל הארת השיתוף דבינה שבנשמתו של אדה"ר, שנגלה שכולו ממלכות דמדה"ד, ואז ירד לארץ התחתונה, לבחינתו, מלכות דמדה"ד, מקום חושך, שאין שם אור כלום ואינו משמש כלום. משום שהמלכות דמדה"ד אינה ראויה לקבל אור, ואינה ראויה לשום תיקון. וממלכות זו נמשכת המיתה, והיא נקראת להט החרב המתהפכת.

ולכן היה ירא יראה גדולה, ולהט החרב המתהפכת הייתה לוהטת. ואחר שעשה תשובה, קיבל תיקון א', להעלים ממנו המלכות דמדה"ד, שלא תוכל להמית אותו.

כיוון שהרהר בתשובה, הרים אותו הקב"ה לאותו מקום שנקרא אדמה, הוד, השייכת לז"א דמלכות, ושם אינה ניכרת כל כך המלכות דמדה"ד. וכבר ראויה לקבל אור מועט. שכבר יש שם אור מועט, כדוגמת אור הכוכבים והמזלות. ושם היה אדה"ר עד שנולד שת. וכל אותן התולדות, שהוליד אדה"ר, מהתחברות ברוחות נקבות, נשארו שם. ושם הוליד את קין והבל.

ובאדמה יש צורות אנשים. כי הם נשארו שם, ולא עלו עם אדה"ר לתבל אחרי שנולד שת. והם עצובים תמיד ואין בהם שמחה, משום שלא יצאו מנוקבא מתוקנת, אלא רק מרוחות. ולפיכך הם משוטטים ויוצאים לעוה"ז ומתהפכים לצד הרע, שנעשו למזיקים לבני העוה"ז, כי בהתחברותם לבני אדם שבעוה"ז גורמים לגלות בהם את המלכות דמדה"ד.

החסד, שהוא יבש ממים, שהם חסד, וגם פגם זה מתקנים שם ע"י עלייתם לתבל.

ולכן מי שהוא מתבל ונכנס לשם, על דרך בוני המגדל, שהיו מתבל, וירדו לצייה, שהוא חסד, נותנים לו חלק בחמודות של העושר ההוא, שמקבל שם כל החמודות של העושר אשר שם בצייה.

ובהיותו שם בצייה יש לפעמים שיורד למקום שנקרא נשייה, גבורה, שמשם נעשה שוכח, שע"י זה אובד כל הכבוד והעושר שקיבל בצייה. ואח"כ יורד למקום שנקרא גיא, ת"ת, ששם אש הגיהנום, ומחמת השכחה שקיבל בנשייה, אינו יודע המקום שהוא שייך לשם. ואינו יכול לעלות למקומו לתבל.

ועד"ז היו הדין והעונש של דור הפלגה. שבתחילת הבניין, היו בחסד, והיה להם שם כל הכבוד. אבל אח"כ נשמטו ובאו לנשייה, גבורה, ששם יש דין של שכחה, שכל הבא לשם שוכח מה שעבר עליו ומה שעשה. ושם שכחו לשונם, עד שלא הבין איש את שפת רעהו. ולבסוף באו למקום השריפה שהוא ג"ר.

ולפיכך נחלק על פיהם המגדל, לגי שלישים, שאותו השליש שהייתה עליו השראת החסד נשאר קיים, והשליש שהיה בהשראת הגבורה, נבלע בקרקע ולא נודע מקומו, שהוא מכוח השכחה הנוהג בנשייה. והשליש שהייתה עליו השראת הת"ת, ששם האש של גיהנום, נשרף.

גיא זה הוא באמצע של מעלה ומטה, כי גיא הוא ת"ת, שהוא באמצע ז"ת, כי נחלק על החזה מחזה ולמעלה הם תבל צייה ונשייה, והחזה בעצמו, גיא, שכולל כל הת"ת. ומחזה ולמטה הם נהי"מ שהם ארקא אדמה וארץ.

בנשייה יש בני אדם מקוצצים וקטנים, שהם בני ו"ק וקטועי רגליים שהם נה"י. כי מי שחסר נה"י דכלים, חסר ג"ר דאורות. וע"כ הם קטנים. אין להם חוטמים, כי החוטם הוא תיקון קו האמצעי המכריע בין שתי עיניים, ימין ושמאל דהארת החכמה. וכיוון שכאן חסרה הארת התיקון של קו האמצעי ע"כ אין להם חוטם. רק שני נקבים, שהרוח יוצא בהם, שיש להם הדינים דקו האמצעי הנקראים שני נקבים, שהרוח יוצא דרך שם. וכל מה שעושים, שוכחים תכף.

צייה, מקום יבש כולו, שאור החסד, הנקרא מים, חסר שם בחסד הזה, וע"כ הוא נקרא יבשה. אבל שאר האורות נמצאים בשפע, להיותו קרוב לתבל, וקרוב לתיקון. שם בני אדם שהם יפי מראה, כי אפילו פגם היבשה יודעים לתקן. ומתוך שהוא מקום צייה ויבש, שהוא בחוסר חסדים, הנה כשיודעים ממקום, שיש שם מקור מים נובעים, נכנסים לשם, ונמצאים מתקנים הכול בשלמות. וע"כ הם יפי מראה.

ולפעמים עולים מתוך הצורך למים אל תבל

בפני עצמה מתחלקת ג"כ לע"ס. ומקום המקדש הוא בינה דע"ס שבתבל.

תבל היא העליונה שבשבע הארצות, ואע"פ שיש עוד כו"ח, שהם למעלה מבינה שהיא תבל. אמנם אין כלים בכו"ח, והכלי העליון מכולם הוא בינה דמלכות הנקראת תבל. ותבל נקראת באלו השמות של הארצות התחתונות שהיה אדם שוכן בהן. ונקראת ג"כ ארץ אדמה, כי בהם היה דר אדם מקודם לכן.

דילג אדם על שלושה מקומות, שע"י תשובתו השלמה בעת שהוליד את שת, דילג על שלושה מקומות גיא נשייה צייה, שהם חג"ת דמלכות, שלא נגע בהם, ובא לתבל העליונה.

גיא, הוא מקום גדול. משום שגיא, הוא ת"ת דמלכות, והת"ת הוא הכלי היותר גדול בז"ת, להיותו כולל את כולם. ותופס מקום גדול כרוחבו וכאורכו של הגיהנום. כי יש ב' מיני דינים ועונשים בגיהנום:

א. דינים דדכורא, הנמשכים משמאל הנפרד מימין, גיהנום של שלג.

ב. דינים דנוקבא, הנמשכים מצמצום וממסך, גיהנום של אש.

ודינים דדכורא מכוונים אורך, להיותם נמשכים משליטת השמאל ששם החכמה, הנקראת אורך. ודינים דנוקבא מכוונים רוחב, להיותם נמשכים ממסכים שנעשה עליהם הזיווג להמשכת חסדים, ואורות חסדים מכוונים רוחב.

וגיא כולל ב' מיני הדינים שבגיהנום, דינים דנוקבא, ודינים דדכורא. וע"כ תופס מקום גדול, כרוחבו וכאורכו של הגיהנום.

בשלוש ארצות, גיא נשייה וצייה, שהן חג"ת, נפוצו אלו שבנו המגדל. והולידו שם. משום שהכעיסו את המלך העליון הקדוש. שרצו להמשיך הג"ר דשמאל. לפיכך הוריד אותם הקב"ה לשלוש הארצות גיא נשייה וצייה, כלומר שנידונו בשלושה מיני דינים שנמצאים בשלוש הארצות האלו.

ולומדים, ששליש המגדל נשרף באש, ושליש המגדל נבלע בארץ, ושליש נשאר קיים. כי נפלו עם המגדל ממקום תבל, שהוא בינה, למקום חג"ת, ונחלק על פיהם לגי שלישים, שהשליש מצד החסד, שהוא צייה, נשאר קיים, והשליש מצד הגבורה, שהוא נשייה, נבלע בארץ, והשליש שמצד הת"ת, שהוא גיא, נשרף, כי שם אש הגיהנום. ומשום שנפלו עד הארץ שנקראת גיא, ששם הגיהנום, ע"כ נקרבו המגדל לאש דולק אשר שם, ונשרף.

והזוהר מפרש דבריו ואומר, שם יש בני אדם בכל הכבוד, בעושר, ובעפרות זהב, ובאבנים יקרות. וזהו בצייה, שהוא חסד, והוא קרוב לתיקון, ע"כ לא יחסר בו אלא רק הפגם מאור

ומתוקנת כראוי. ומכולם אין מי שיאכל לחם חוץ מאלו שבתבל, להיותה ממותקת ומתוקנת כראוי. כי תבל למעלה מכל הארצות, היא העליונה, בינה דמלכות. וכל השמות האלו של הארצות שלמטה, יש ג"כ בהם, כשהם נכללים בתבל, משום שהוא השביעי, וע"כ כוללת כל שש הארצות שמתחתיה.

זו, שעולים לתבל ומקבלים כל החסדים החסרים להם. והם בני אמונה יותר מבני אדם אחרים, כי האמונה שולטת במקום הזה יותר מבכל המקומות שבעוה"ז. וביניהם מדורים טובים, ועושר רב. כי חוץ מפגם היבשה נמצאים שם הרבה אורות מכובדים. ואין שבעה מינים, אלא ממלכות הממותקת

בריאת העולם

העולמות. כי א' היא אֶלֶף. ואח"כ ב"ית, שרומזת על בנין שמיים וארץ. שהיה בחסדים, כמ"ש, אמרתי עולם חסד ייבנה. בתחילה כיסא הכבוד, שכתוב עליו בדניאל, אלף אלפים ישמשוהו. ואחריו שאר המלאכים והארץ, שהם בית העולם. ואחריו גימ"ל, שהיא גן עדן, שהוא גמול הצדיקים. ואחריו דל"ת, שהוא האדם, המורכב מד' רוחות העולם.

235. כוחות הדין היו סובבים את התהום. והתהום הייתה עולה ויורדת, ואות אחת הייתה מתפשטת בשלושה מיני זיו שלה, על התהום, והתהום שָקְטָה. כמ"ש, ורוח אלקים מרחפת על פני המים.

הבינה נקראת ים. והמלכות שעלתה לבינה ועשתה בה סיום חדש במקום בינה שבבינה, כלומר במקום בינה של היס, נקראת תהום. כשמלכות חוזרת ויוצאת מהתהום, נעשה קו שמאל בבינה. ואז נעשית מחלוקת בין קו ימין לקו שמאל. וכשמתגבר השמאל, יעלו שמיים, ובהתגבר הימין, יירדו תהומות.

בעת שיצא קו שמאל בבינה, היו כוחות הדין סובבים את התהום, כמ"ש, יעלו שמיים יירדו תהומות. והתהום הייתה עולה ויורדת, שבהתגבר השמאל, יעלו שמיים, ובהתגבר הימין, יירדו תהומות. וזה נמשך עד שאות אחת הייתה מתפשטת בשלושה מיני זיו שלה על התהום, שזהו ז"א שעלה לבינה וייחד הימין והשמאל דבינה זה בזה, ויצאו שם ג' קווים על התהום. והתהום שקטה, שאז שקטה המחלוקת שהייתה על התהום.

236. כתוב, ראונך מים אלקים ראוך מים יחילו, אף ירגזו תהומות. ראוך מים, סובבים על ז"א, קו האמצעי, שמיעט את קו השמאל שבמימי הבינה, וייחד אותו עם הימין. ואז, יחילו אף ירגזו תהומות, והפסיקו את מלחמתם זה בזה, והתייחדו ושקטו.

237. אלף עולמות היו מטרם שנברא העולם. וזיו כבודו היה מתפשט וברא עולמות והחריב אותם, בשבירת הכלים דנקודים. עד שעלה ברצונו לברוא עולם התיקון.

229. בעשרה מאמרות נברא העולם. כי במעשה בראשית נזכרו תשע פעמים, ויאמר אלקים. בראשית ברא, נחשב ג"כ למאמר. ויש עשרה מאמרות. ויש אומרים, במאמר אחד נברא העולם, כי כתוב, בְּדָבָר ה' שמיים נעשו. ויש אומרים, שהכתוב, כי הוא אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד, זו אמירה אחת בלבד.

230. ויש אומרים, לא זה ולא זה, לא בעשרה מאמרות ולא במאמר אחד, אלא באות אחת נברא העולם, שהיא ה', בלי אמירה. ואלו הם דברי הזוהר בשם רבי אלעזר.

ועתה מביא הזוהר דברי רבי אלעזר כלשונו. שאומר, אות אחת לקח הקב"ה משמו, משם הו"י"ה, ובאותה האות נברא העולם. כמ"ש, מי כמוך באלים ה', שיוכל לברוא את העולם כמוך באות אחת.

231. משמע, שבה' דהו"י"ה נברא העולם, באות אחת ממש. וא"כ במה נבאר הכתוב, כי הוא אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד, והכתוב, בדבר ה' שמיים נעשו, שמשמע שבאמירה נברא העולם? אלא להראות אל העולם, שהיה נברא בה'. אבל הבריאה לא יכלה להתגלות, וכל אחד ואחד היה צריך להתגלות, שיוציא כל אחד ואחד פעולותיו וכוחו הראויים לו. וע"ז היה צריך אמירה.

232. כל העולם כולו וכל תולדותיהם ברגע אחד נבראו, בשעה אחת נבראו, וביום אחד נבראו, כמ"ש, אלה תולדות השמיים והארץ בְּהַבְרָאם, ביום עשות ה' אלקים. באותו היום ממש, ובאותה שעה ממש, ובאותו רגע ממש.

233. קודם שברא הקב"ה את העולם, היה הוא ושמו אחד. ולא היה כלום חוץ ממנו. והיה בדעתו לברוא את העולם, וברא קודם אלף עולמות. כמ"ש, הָאֵלֶף לַךְ שלמה, החכמה, המכונה אלף. ואח"כ ברא עולמות אחרים. וע"כ ברא מקודם אלף עולמות, ברא החכמה, כדי להודיע מקודם, שהכול כנגדו כאין.

234. אל"ף היא ראשונה באותיות, מפני שבתחילה ברא אלף עולמות, שקדמו לשאר

וכדי להמשיך הארת החכמה בעולמות, נמשכו במקום החכמה דאו"י שתיים אחרות, בינה וז"א, המתחברים, למעלה בג"ר דבינה, או"א עילאין, ולמטה בז"ת דבינה, ישו"ת. כי עליית מ"ן דז"א לבינה, היא בשני מקומות, בג"ר דבינה, ובו"ק דבינה.

ע"י עליית מ"ן דז"א בג"ר דבינה, חוזרת הבינה להיות חכמה. וכן ע"י עליית ז"א בו"ק דבינה, נתקנו בה ג' קווים, שאחד נכנס בתוך אחד, ז"א בתוך הבינה.

ועתה מפרש הזוהר בניין הספירות שיצאו ע"י החיבור של ז"א ובינה. ואומר, חקק אחת ונעשתה שלוש, שע"י זה שחקק אחד, שהעלה ז"א לבינה, יצאו שלושה, יצאו ג' קווים בבינה, כי ז"א ייחד ב' קווים ימין ושמאל שבבינה, ונעשו ג' קווים חב"ד, שבי קווים ימין ושמאל הם חו"ב, וז"א קו האמצעי אליהם, דעת.

ומתוך שז"א גרם לג' קווים בבינה, השיג גם הוא את ב' הקווים ימין ושמאל שבבינה, שהוא עצמו קו האמצעי אליהם. וע"כ נאמר, חקק אות אחרת, את ז"א, ונעשתה שתיים, שהשיג גם הוא את ב' הקווים שבבינה, ונעשה גם הוא ג' קווים. עד שעלו לעשר, עד שהתפשטו לע"ס של ז"א.

עתה מבאר את הנעשה משתי העליות של ז"א, לאו"א, וליששו"ת. התפשטו ע"ס דז"א ע"י עליית מ"ן ליששו"ת, והיו ל"ב נתיבות החכמה. שע"י התפשטות זו הנמשכת מעליית מ"ן דז"א ליששו"ת, נמשכים ל"ב נתיבות החכמה. כי שלושת הקווים שהשיג מיששו"ת, מגלים חכמה דל"ב נתיבות.

אלו ע"ס דז"א מתפשטות עוד בחקיקתן לעשרה. שע"י עליית מ"ן לאו"א, הם מקבלים עוד ע"ס דאו"א עילאין, הסתומים מחכמה מחמת שאו"א הפנימיים נגזו בחו"ס דז"א. והיו למ"ב, כי עשרה דאו"א עם ל"ב דיששו"ת וז"א, הם מ"ב, שזה מורה, שהחכמה נסתמה בע"ס דאו"א, מבלי להתגלות כלל.

מי שמסתכל יסתכל בפחד הלב. הסתכלות, פירושה ראייה, חכמה. ומי שמסתכל, שממשיך חכמה, יסתכל רק ע"י ל"ב נתיבות החכמה בדרך ג' קווים, אשר החכמה מתגלה רק בקו שמאל, ששם שורים דינים, המאיימים על הרשעים, שלא ימשיכו החכמה מלמעלה למטה. וזהו שיסתכל בפחד הלב, בקו שמאל, ששם מתגלה חכמה זו דל"ב נתיבות, ששם הלב מפחד מחמת הדינים.

ומצד החכמה דאו"י הנסתמת במ"ב, נאמר, יסתום ואין פותחים לו, כי החכמה נסתמה במו"ס דז"א, בקרום שאינו נפתח לעולם. וע"ז כתוב, אני ה' הוא שמי, וכבודי לאחר לא אתן. שהרצה להמשיך חכמה דאו"י, הוא עובד עבודה זרה.

והתפשטו שתי אותיות משמו, שהם כו"ח, וקיים אותן, שלא יתבטלו. שתיים אחרות, שהם בינה וז"א, נחקקו למעלה, בג"ר דבינה, ולמטה, בו"ק דבינה, אחת בתוך אחת. חקק אחת ונעשתה שלוש. חקק אות אחרת, ונעשתה שתיים. עד שעלו לעשר.

התפשטו העשר האלו והיו ל"ב (32) נתיבות החכמה. אלו התפשטו בחקיקתן עוד לעשר, והיו למ"ב (42). מכאן והלאה מי שמסתכל יסתכל בפחד הלב. יסתום ואין פותחים לו. וע"ז כתוב, אני ה' הוא שמי, וכבודי לאחר לא אתן ותהילתי לפסילים. וכתוב, לא תעשה לך פסל וכל תמונה.

שבירת הכלים דנקודים הייתה מטעם הגילוי של או"א הפנימיים, חכמה דאו"י, שמשום זה, בעת שיצאה המלכות מבינה ואור הג"ר חזר, תכף נמשכה החכמה מלמעלה למטה לבי"ע. והכלים נשברו ומתו, כי כל היוצא מעולם לעולם נבחן למיתה.

ולפיכך אחר שבירת הכלים כשהמאציל תיקן את ע"ס דאצילות, גזו את או"א הפנימיים, חכמה דאו"י, וסתם אותה בראש או"א, באופן שלא תגלה ממנה כלום לתחתונים. ואלו או"א שנתקנו באצילות, יצאו בג"ר דבינה, אורא דכ"א, חסדים בלי חכמה.

וכדי להאיר חכמה לעולמות, נתקנה חכמה אחרת במקומה, חכמה דל"ב נתיבות. לא חכמה דאו"י, אלא מבינה שחזרה להיות חכמה, שחכמה זו יצאה ע"י עליית מ"ן דז"א לבינה.

ז"א, שהוא כ"ב אותיות התורה, בחיבורו עם ע"ס דבינה, זה בג"ר ל"ב. כשז"א עולה ומתחבר עם הבינה, אז הבינה עולה לראש או"א, וחוזרת להיות חכמה. והחכמה המתגלה היא רק מחכמה דל"ב נתיבות. אבל חכמה דאו"י נסתמה בראש או"א ולא יתגלה ממנה כלום, מטרים גמה"ת.

אָלֶף, פירושו חכמה, מלשון הכתוב, ואֶלְפָּךְ חכמה. ומטרים שנברא העולם, היו אלף עולמות, כלומר החכמה דאו"י, שהייתה מגולה בעולמות ההם. ומשום זה, היה בונה עולמות ומחריב אותם, שזה ע"ס דנקודים, שיצאו ולא התקיימו, אלא שהתבטלו ונשברו. וזה היה מחמת החכמה דאו"י, שהייתה מגולה. אשר ביציאת המלכות מהבינה, היא התפשטה ויצאה מעולם אצילות לעולמות ב"ע דפרודא.

עד שעלה ברצונו לברוא ד' עולמות אבי"ע, הנקראים עולם התיקון, שנתקנו באופן, שלא ייארע עוד מקרה שבירת הכלים, אלא שיתקיימו. והתפשטו שתי אותיות משמו, י"ה, ג"ר דעולם התיקון. וקיים אותן, עשה בהן תיקון שיתקיימו ולא יתבטלו כבזמן שבירת הכלים. והתיקון היה, שגזו את או"א הפנימיים ששימשו בנקודים, שהם אלף עולמות, שלא יאירו עוד.

התהום

האמצעות. וממנה יצאו אבנים השקועות בתהום, אחר שהמלכות התמתקה בבינה, יכלו הספירות העליונות להתלבש בתהום. ומחן יוצאים מים, האורות.

239. בשלוש אותיות, ג' קווים, שקע התהום. ונחלק בשלושה חלקים, ימין שמאל אמצע. והם עמודי הארץ. כי האורות המאירים על הארץ אינם יוצאים אלא רק בדרך ג' קווים. ואחת ל-300 שנה מתרופפים ממקומם. כמ"ש, המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון.

300 שנה, מרמזים ג"כ על ג' קווים, שיוצאים ומאירים זה אחר זה. ונדע שקו השמאל מאיר בדינים קשים, כדי להרחיק הרשעים, שלא ימשכו אור השמאל מלמעלה למטה. ולפיכך בכל פעם שקו השמאל מתחיל להאיר, אז מופיעים הדינים על הארץ, כמ"ש, המרגיז ארץ ממקומה. וכן גם ב' הקווים הימין והאמצעי מתרופפים ע"י הדינים האלו. ואחת ל-300 שנה, שביציאת קו אחד מג' הקווים, הנקראים 300 שנה, שהוא קו השמאל, מתרופפים ממקומם, מחמת הדינים שבשמאל.

238. התהום היה שוקע בארבע אבנים, והוטבעו למטה על אבן אחת, שהיא העמוד, ועל זה העולם עומד, כמ"ש, על מה אדְנִיָּה הוֹטְבָּעוּ, או מי ירה אבן פינתה. היא אבן שממנה הושתת העולם, ועליה העולם עומד, והיא קודש הקודשים, והיא טבורו של העולם, וממנה יצאו אבנים השקועות בתהום, ומחן יוצאים מים.

התהום הוא הסיוס והגבול של חיבור המלכות בבינה. המלכות המשותפת בבינה נקראת אבן. ובה מתלבשות ד"ס כח"ב ות"ת. התהום, הגבול והסיוס, שוקע בארבע אבנים, שמתלבשות בו ד"ס כח"ב ות"ת. והוטבעו למטה על אבן אחת, כלומר שעומדים על המלכות הממותקת בבינה, שנמצאת למטה מהם, בסוף התהום.

היא העמוד, וע"ז העולם עומד, כי מטרם שנמתקה המלכות בבינה, לא היה העולם יכול לעמוד ולהתקיים. זו, המלכות הממותקת בבינה, היא אבן שממנה הושתת העולם, ועליה העולם עומד, שנקראת משום זה אבן שתייה.

והיא קודש הקודשים, יסוד דמלכות. והיא טבורו של עולם, שנקראת בכל מקום הנקודה

חצבה עמודיה שבעה

דז"א, נחקקו בל"ב אלף (32,000) חלקים, והיה משער בהם שיעור אחד של העולם. עד שמתח אותו לארבעה מיני זיו, והעמיד אותו על מעמדיו. כמ"ש, אנוכי ה' עושה כל, נוטה שמיים לבדי רוקע הארץ מאיתי.

חכמה הנמשכת ע"י קו שמאל, שהיא בינה שחזרה להיות חכמה, נקראת ל"ב נתיבות החכמה. ושבעה לבושו הפרושים, שבע ספירות דז"א, נחקקו בל"ב אלף חלקים, כלומר שקיבלו ל"ב נתיבות החכמה. כי החכמה מכונה בשם אלפים, מלשון, ואֶלְפָּן חכמה.

והיה משער בהם, כלומר ממשיך, שיעור אחד של העולם, הארה של קו אחד בלבד משלושת הקווים, רק הארת החכמה מקו שמאל. שאז היה העולם מתמוטט. עד שמתח אותו לארבעה מיני זיו, שהמשיך כל ג' הקווים והמלכות המקבלת מהם. ואז העמיד העולם על קיומו.

240. על שבעה עמודים הארץ עומדת, שהם שבע ספירות חג"ת נהי"מ, כמ"ש, חצבה עמודיה שבעה. והם תלויים על המים, חסדים, שהחסדים שולטים בהם. וכנגדם אמר דוד המלך, שבעה קולות, כמ"ש, קול ה' על המים.

241. הכול תלוי על שבעה. עמודי שמיים הם שבעה, והרקיעים שבעה, והכוכבים שבע מעלות, שבעה גויים למעלה, שבעה גויים למטה, שהם שבע אומות, ששלטו על ארץ ישראל מטרם כיבוש ישראל, וכנגדן יש שבע אומות סובבות ארץ ישראל שלמעלה, שהיא המלכות.

ארצות שבעה, ימים שבעה, נהרות שבעה, ימי בראשית שבעה, שכל אלו, הם שבע ספירות חג"ת נהי"מ, הנמצא בכל אחד לפי מדרגתו. והשביעי, מלכות, שבת לה', יום שכולו שבת.

242. שבעה לבושו הפרושים, שבע ספירות

יעמדו יחדיו

בְּרָאם, שהיא המלכות הנקראת אלקים. ועל ידיה יעמדו יחדיו. כמ"ש, מי כמוך באלים ה'. מי כמוך באלים, שיוכלו לברוא שמיים וארץ. אלא שהכול נברא ע"י אלקים, ולא ע"י אלים.

243. כשעלה במחשבתו לברוא העולמות, באותה שעה נבראו העליונים והתחתונים וכל מה שבהם, כמ"ש, קורא אני אליהם יעמדו יחדיו. אל תקרא אליהם, אלא אלקים. מלמד, שבה'

הסיפור מסופר ומספר. בחכמה, כמ"ש, ה' בחכמה יסד ארץ. בתבונה, כמ"ש, כוּן שמיים בתבונה. בדעת, כמ"ש, בדעתו תהומות נבקעו.

בחכמה בלבד נבראו כל העולמות כולם, כמ"ש, בראשית ברא אלקים. וראשית היא חכמה. וזהו כמ"ש, בה' בראם, שהיא המלכות, כי שלושתם, חב"ד, נכללים בה.

שהמילה אלים חסרה ה' מהשם אלקים, שזהו בה' בראם. כי ה' זו היא כמו אוצר המלא מכל צורכי הבית. כי אז יודעים, שיש שם הכול, כל מה שצריכים.

244. בג' דברים ברא הקב"ה את עולמו, בסופר בספר ובסיפור. כנגדם, בחכמה בתבונה ובדעת. כי סופר, חכמה. ספר, תבונה. ודעת היא

גן עדן ועה"ח ועצה"ד

קורא עליו, ושמת שפין בלועך אם בעל נפש אתה. אדה"ר לא הקשיב ולא היטה אוזנו עד שנפל ומת.

249. אחר אלו, יצא מתוך אחד, כמ"ש, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ונחלק לארבע, כמ"ש, ומשם ייפרד והיה לארבעה ראשים. ומכל אחד יוצאת חכמה, מאותו הגדול והמכובד שבגן, שהוא הנהר שבגן. ומכל אלו האהובים והנחמדים למראה, שהם כל עצי הגן. ומאלו שני אחים, האחוזים זה בזה, שהם עה"ח ועצה"ד. כי כל אלו משפיעים חכמה.

250. אחריהם שני הכרובים, עלמים ילדים, המלאכים השומרים, ולהט החרב המתהפכת, ובידיהם אש, השומרים הדרכים והשבילים שלא ייכנס מי, ולא ייצא מי, חוץ מאותו שלא אכל ולא שתה. שלא אכל מעצה"ד ולא שתה מיין המשכר, כמ"ש, וישפן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת, לשמור את דרך עץ החיים. וישכן מקדם, שנבראו מקודם שנברא העוה"ז. מכאן והלאה, השתכללו כל רוחות העולם.

251. שורה אחרת היא צד השמאל, הגיהנום, הצד ששרידים, הרשעים, נופלים בו. המקום שאש שורפת בו ימים ולילות, להטיל לתוכו בעלי רוח גבוהה ההולכים לשמאל, שרוצים לינוק משמאל בלי ימין. ונידונים בו עד עידן ועידנים. אלו הם ימין ושמאל שהתבארו כאן, הם קדמו לבריאת העולם. ואח"כ נתקנו זוויות העולם, ד' רוחות העולם.

245. הפתחים של גן העדן נפתחו, השערים שמורים, הנכנס לא יוצא, והיוצא לא ייכנס. לפני הפתח יש שומרים. שרים חזקים עולים בתוכו. עמוד אחד עומד בתוך הגן, עמוד זה תקוע בקרקע הגן, ושלושה צבעים בו, צבע חושך, צבע לבן, צבע ירוק. בו עולים מהיכל להיכל, בו יורדים. הכול מתאווים להיכנס לתוך הגן, ולא לכל אחד יש רשות.

246. גן העדן קודם לבריאת העולם, עליו עומדת שליטה אחת, שנגנזה באלף עולמות, השליטה של הארת החכמה דאו"י, המכונה אלף עולמות, שנגנזה. ממנו נבקעו כל חקיקות העולם. כי כל הצמצומים והדינים שיצאו, אינם אלא רק על אור החכמה. והצמצומים מכוונים בקיעות וחקיקות. אשרי מי שישכון בגן העדן.

247. אחריו נמצאים שני אחים, אחוזים זה בזה, שהם עה"ח ועצה"ד. אחד, עה"ח, מקבל אורחים ומראה החיים. מי שאוכל על שולחנו, חי לעולם. ואחד, עצה"ד, מקבל אורחים ואינו מקבל, ומראה החיים ומראה המוות, טו"ר שניהם נמצאים בו. מי שאוכל על שולחנו, נופל ומת. אין לו הצלה, אין מי שיעזור לו.

אחרי עה"ח ועצה"ד נמצאים אהובים, שהם תאוה לעיניים, ונחמדים להתקרב אליהם, הכול משבחים אותם, אלו הם כל עצי הגן.

248. עיוור אחד היה הולך ומתקרב אליהם, שהוא אדה"ר, לבקש חלק מהם. והתקרב לאותו מראה החיים ומראה המוות, לעצה"ד טו"ר, החזיק בו, ואחז בגופו. חברו, שלמה המלך, היה